

Propuneri de modificare și completare a Codului electoral

Nr. d/o	Prevederea (capitol, secțiune, art., alin., pct.) din CE propus spre modificare	Redacția actuală a prevederii din CE	Propunerea de modificare	Prevederea din CE după modificare	Nota de argumentare
1	Art. 13	<p>Articolul 13. Restricții</p> <p>(1) Nu au dreptul de a alege persoanele:</p> <p>a) care nu întrunesc condițiile prevăzute la art.11;</p> <p>b) lipsite de dreptul la vot prin hotărîrea definitivă a instanței de judecată.</p> <p><i>Notă: Se declară neconstituțională lit.b) alin.(1) art.13, conform Hot. Curții Constituționale nr.25 din 11.10.2018, în vigoare 11.10.2018</i></p> <p>(2) Nu pot fi aleși:</p> <p>a) militarii cu serviciul în termen;</p> <p>b) persoanele menționate la alin.(1);</p> <p>c) persoanele care sînt condamnate la închisoare (privațiune de libertate) prin hotărîre judecătorească definitivă și își ispășesc pedeapsa în instituții penitenciare, precum și persoanele care au antecedente penale nestinse pentru infracțiuni săvîrșite cu intenție. Organele electorale sînt informate despre existența antecedentelor penale de către organele Ministerului Afacerilor Interne și/sau de către Autoritatea Națională de Integritate;</p>	<p>1) Denumirea articolului se expune într-o nouă redacție;</p> <p>2) La alin. (1) se exclude lit. b), respective, alineatul se expune într-o nouă redacție;</p> <p>3) La alin. (2) se exclude lit. a);</p> <p>4) Alineatul (3) se expune într-o nouă redacție.</p>	<p>Articolul 13. Restricții <i>privind exercitarea drepturilor electorale</i></p> <p><i>(1) Nu au dreptul de a alege persoanele care nu întrunesc condițiile prevăzute la art.11.</i></p> <p>(2) Nu pot fi aleși:</p> <p><i>a) exclusă;</i></p> <p>b) persoanele menționate la alin.(1);</p> <p>c) persoanele care sînt condamnate la închisoare (privațiune de libertate) prin hotărîre judecătorească definitivă și își ispășesc pedeapsa în instituții penitenciare, precum și persoanele care au antecedente penale nestinse pentru infracțiuni săvîrșite cu intenție. Organele electorale sînt informate despre existența antecedentelor penale de către organele Ministerului Afacerilor Interne și/sau de către Autoritatea Națională de Integritate;</p> <p>d) persoanele private de dreptul de a ocupa funcții de răspundere prin hotărîre judecătorească definitivă. Organele electorale sînt informate despre existența interdicției de către Ministerul Justiției, Autoritatea Națională de Integritate și/sau de către Ministerul Afacerilor Interne.</p> <p><i>(3) În cazul cetățenilor Republicii Moldova care, în virtutea funcției pe care o dețin, precum și în vederea respectării regimului juridic al conflictelor de interes, stărilor de incompatibilitate, altor restricții și limitări prevăzute de normele juridice speciale, inclusiv în scopul prevenirii utilizării bunurilor</i></p>	

		<p>d) persoanele private de dreptul de a ocupa funcții de răspundere prin hotărîre judecătorească definitivă. Organele electorale sînt informate despre existența interdicției de către Ministerul Justiției, Autoritatea Națională de Integritate și/sau de către Ministerul Afacerilor Interne.</p> <p>(3) Cetățenii Republicii Moldova care, în virtutea funcției pe care o dețin, nu au dreptul să fie membri ai partidelor sau ai altor organizații social-politice, precum și persoanele cu înaltă funcție de răspundere al căror mod de numire sau de alegere este reglementat de Constituția Republicii Moldova și/sau de legile organice, din momentul înregistrării lor în calitate de concurenți electorali, își suspendă activitatea în funcția pe care o dețin. Persoanele care cad sub incidența acestor prevederi sînt:</p> <p>a) viceprim-miniștrii, miniștrii și membrii din oficiu ai Guvernului;</p> <p>b) conducătorii autorităților publice centrale;</p> <p>c) președinții și vicepreședinții raioanelor;</p> <p>d) primarii și viceprimarii;</p> <p>e) pretorii și vicepretorii.</p> <p><i>[Art.13 modificat prin Legea nr.238 din 08.11.2018, în vigoare 30.12.2018]</i></p>		<p><i>publice (resurselor administrative) în campaniile electorale, activitatea acestora în funcția pe care o dețin se suspendă prin hotărîrea organului electoral din momentul înregistrării lor în calitate de concurenți electorali. Persoanele care cad sub incidența acestor prevederi sînt:</i></p> <p><i>a) viceprim-miniștrii, miniștrii și membrii din oficiu ai Guvernului;</i></p> <p><i>b) secretarul general al Guvernului, secretarii generali adjuncți ai Guvernului, secretarii de stat, secretarii generali ai ministerelor;</i></p> <p><i>c) conducătorii și adjuncții conducătorilor autorităților publice centrale și ale structurilor organizaționale din sfera lor de competență;</i></p> <p><i>d) președinții și vicepreședinții raioanelor;</i></p> <p><i>e) primarii și viceprimarii;</i></p> <p><i>f) pretorii și vicepretorii;</i></p> <p><i>g) secretarii consiliilor locale;</i></p> <p><i>h) funcționarii, angajații și personalul cărora le revine obligația să-și suspende raporturile de serviciu/de muncă, potrivit normelor juridice speciale ce reglementează activitatea acestora.</i></p>	
2	Art. 26 ¹	Nu există	Completarea codului cu art. 26 ¹	<p>Articolul 26¹: Sistemul Informațional Automatizat de Stat „Alegeri”</p> <p>(1) Sistemul Informațional Automatizat de Stat „Alegeri” (în continuare – SIAS „Alegeri”) este un sistem informațional, gestionat de Comisia Electorală</p>	

				<p>Centrală, destinat automatizării procesului electoral în scopul asigurării transparenței procedurilor și acțiunilor electorale efectuate de organele electorale, oferirea cetățenilor a posibilității alternative de a vota, evidența participării la votare și contracararea votului multiplu, obținerea operativă a datelor veridice privind rezultatele votării, eficientizarea proceselor de colectare, segregare și transmitere a informațiilor și datelor privind procedurile electorale realizate, precum și reducerea cheltuielilor bugetare și optimizarea utilizării resurselor umane pentru organizarea și desfășurarea alegerilor și a referendumurilor.</p> <p>(2) SIAS „Alegeri” interacționează cu alte sisteme informaționale gestionate de alte autorități și instituții publice, fiind constituit din subsisteme informatice (blocuri de funcții) al căror cerințe tehnice, funcționalități și etape de implementare sunt reglementate prin actele administrative aprobate de Comisie.</p> <p>(3) În procesul de implementare și dezvoltare a subsistemelor informatice, părți componente ale SIAS „Alegeri”, Comisia concluează cu alte entități publice, de competența și obligația cărora ține oferirea suportului informațional, tehnico-material, organizațional, normativ și de alt tip, conform cadrului normativ aferent.</p> <p>(4) În condițiile alin. (3), Comisia poate beneficia și de asistența și suportul organizațiilor internaționale în domeniul electoral.</p>	
3	Art. 27	Nu există	Articolul se completează cu alineatul (4).	<p>(4) Remunerarea angajaților permanenți ai Centrului de instruire continuă în domeniul electoral se efectuează conform prevederilor legislației în vigoare, pentru perioada electorală (alegeri parlamentare, alegeri prezidențiale, alegeri locale generale, alegeri noi și referendumuri republicane), fiindu-le stabilită o indemnizație în mărime de 35 la sută din salariul mediu. În cazuri excepționale, cu acordul salariatului,</p>	

				durata timpului de muncă poate deroga de la plafonul stabilit la art.104 alin.(5) din Codul muncii .	
4	Secțiunea a 4-a, Capitolul 3	<p align="center">Secțiunea a 4-a Acordarea de sprijin consiliilor și birourilor electorale, organizarea activității, modificarea componenței și dizolvarea</p> <p>Articolul 34. Acordarea de sprijin consiliilor și birourilor electorale (1) Autoritățile publice, întreprinderile, instituțiile și organizațiile, persoanele cu funcții de răspundere, partidele și alte organizații social-politice, precum și organele acestora sînt obligate să sprijine consiliile și birourile electorale în exercitarea atribuțiilor lor, să le furnizeze informațiile și materialele necesare pentru activitate. Sprijinul din partea autorităților publice și a exponenților acestora se acordă numai la cerere și nu se poate manifesta prin acțiuni vădit disproporționate față de necesitățile existente. (2) Consiliul și biroul electoral pot sesiza autoritățile publice, întreprinderile, instituțiile, organizațiile, persoanele cu funcții de răspundere, partidele și alte organizații social-politice, precum și organele acestora, în probleme de organizare și desfășurare a alegerilor, acestea fiind obligate să examineze sesizarea și să dea răspuns în decursul a 3 zile de la data primirii ei, dar nu mai târziu de ziua alegerilor.</p> <p>Articolul 35. Organizarea activității consiliilor și birourilor electorale</p>	<p>Expunerea într-o nouă redacție</p> <p>O parte din conținutul alineatelor este preluat din alte articole ale Codului electoral în vederea corelării obiectului de reglementare conform denumirii secțiunii.</p> <p>Inserarea unor reglementări noi în partea ce ține de detaliera modului de remunerare a funcționarilor electorali. Acest aspect necesită a fi reglementat la nivel de act legislativ, întrucît implică cheltuieli financiare bugetare</p> <p>Reglementările ce vizează modificarea componenței organelor electorale au fost excluse în vederea inserării acestora în secțiunea a 2-a a aceluiași capitol.</p>	<p align="center">Secțiunea a 4-a Organizarea activității consiliilor și birourilor electorale. Dizolvarea acestora</p> <p>Articolul 34. Acordarea de sprijin și asigurarea tehnico-materială a activității consiliilor și birourilor electorale (1) Autoritățile publice, întreprinderile, instituțiile și organizațiile, indiferent de forma juridică de organizare, persoanele cu funcții de răspundere, partidele și alte organizații social-politice, precum și organele acestora sînt obligate să sprijine consiliile și birourile electorale în exercitarea atribuțiilor lor, să le furnizeze informațiile și materialele necesare pentru activitate. Sprijinul din partea autorităților publice și a exponenților acestora se acordă numai la cerere și nu se poate manifesta prin acțiuni vădit disproporționate față de necesitățile existente. (2) <i>Autoritățile administrației publice locale, întreprinderile, instituțiile și organizațiile, indiferent de forma juridică de organizare, pun la dispoziția consiliilor și birourilor electorale sediile localurilor pentru activitatea acestora, precum și echipamentul tehnico-material și logistic necesar pentru organizarea, desfășurarea și totalizarea rezultatelor alegerilor.</i> (3) <i>Entităților indicate la art. 22 alin. (1) lit. g), în limitele competențelor funcționale și ale responsabilităților suplimentare ce le revin, asigură suportul necesar consiliilor și birourilor electorale în procesul de organizare și desfășurare a alegerilor.</i> (4) Consiliul și biroul electoral pot sesiza autoritățile publice, întreprinderile, instituțiile, organizațiile, indiferent de forma juridică de organizare, persoanele cu funcții de răspundere, partidele și alte organizații social-politice, precum și organele acestora, în probleme de organizare și desfășurare a alegerilor, acestea fiind obligate să examineze sesizarea și să dea</p>	

		<p>(1) Pe durata perioadei electorale, ședințele consiliilor și birourilor electorale sînt convocate și conduse de către președinte, iar în cazul absenței acestuia sau la rugămintea lui, de către vicepreședinte. Ședința poate fi convocată, de asemenea, la cererea a cel puțin 1/3 din membrii consiliilor și birourilor.</p> <p>(2) Ședințele consiliilor și birourilor electorale sînt deliberative dacă la ele sînt prezenți mai mult de 1/2 din membrii lor. Hotărîrile consiliilor și birourilor electorale se adoptă, prin vot deschis, cu votul majorității membrilor lor și se semnează de președinte și secretar. În cazul parității de voturi, hotărîrea nu se adoptă, iar examinarea cauzei se amînă pentru ședința imediat următoare. Membrii consiliilor sau ai birourilor care nu sînt de acord cu hotărîrile adoptate au dreptul să-și exprime în scris opinia, care se anexează la procesul-verbal al ședinței.</p> <p>(3) Hotărîrile consiliului și biroului electoral, adoptate în limitele competenței lor, sînt executorii pentru autoritățile publice, întreprinderi, instituții și organizații, persoanele cu funcții de răspundere, partide, alte organizații social-politice și organele lor, precum și pentru toți cetățenii.</p> <p>(4) Comisia Electorală Centrală determină numărul de membri ai organelor electorale care pot fi degrevați de atribuțiile de la locul de muncă permanent și termenul degrevărilor respective. Membriilor organelor electorale degrevați din</p>		<p>răspuns în decursul a 3 zile de la data primirii ei, dar nu mai tîrziu de ziua alegerilor.</p> <p>(5) Nerespectarea prevederilor alin. (1) - (4) servește drept temei pentru adresare organelor constatatoare, în condițiile prevăzute de art.77 din prezentul cod.</p> <p>(6) Președinții consiliilor și birourilor electorale sînt obligați să asigure păstrarea și returnarea bunurilor primite de la Comisia Electorală Centrală, autoritățile administrației publice locale sau de la alte entități, purtînd răspundere materială conform legislației în vigoare.</p> <p>Articolul 35. Degrevarea de atribuțiile de la locul de muncă permanent sau convocarea membrilor consiliilor și birourilor electorale: Modalitatea de remunerare și garanțiile funcționarilor electorali</p> <p>(1) Comisia Electorală Centrală adoptă hotărîrea prin care determină numărul de membri ai organelor electorale și de funcționari ai aparatelor de lucru care pot fi degrevați de atribuțiile de la locul de muncă permanent sau convocați și termenul degrevărilor/convocărilor respective.</p> <p>(2) Consiliul electoral de circumscripție, de regulă, la prima ședință de constituire, va adopta o hotărîre privind desemnarea unor membri, în limitele stabilite de Comisie conform alin. (1), pentru degrevare de atribuțiile de serviciu de la locul de muncă permanent și/sau convocare, inclusiv propunerea de aprobare a statului de personal al aparatului consiliului, care se transmite imediat organului electoral care a constituit consiliul electoral respectiv, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la constituirea consiliului.</p> <p>(3) Biroul electoral al secției de votare, de regulă, la prima ședință de convocare, adoptă hotărîrea privind desemnarea membrilor, în limitele stabilite de Comisie conform alin. (1), pentru degrevare de atribuțiile de la locul de muncă permanent sau convocare și o transmite imediat, dar nu mai tîrziu de</p>	
--	--	---	--	---	--

		<p>instituțiile bugetare li se menține salariul la locul de muncă permanent. Pentru activitatea în perioada electorală, persoanele degrevate din instituțiile bugetare, persoanele degrevate din alte unități și cele convocate beneficiază de o indemnizație, calculată în baza salariului mediu pe economie pentru anul precedent și achitată din mijloacele financiare alocate pentru alegeri. Pentru activitatea în perioada electorală, inclusiv în ziua alegerilor, membrilor organelor electorale nedegrevați și celor neconvocați, precum și funcționarilor aparatelor birourilor electorale li se stabilește o indemnizație în mărime de 20 la sută din salariul mediu pe economie pentru anul precedent, achitată din mijloacele financiare alocate pentru alegeri.</p> <p>(5) Funcționarii publici, membri ai organelor electorale și membri ai aparatelor de lucru ale acestor organe, degrevați de atribuțiile de la locul de muncă permanent pentru perioada electorală își păstrează statutul de funcționar public.</p> <p>(6) Se permite, în caz de necesitate, de a încheia contracte de muncă individuale pentru perioada îndeplinirii unor activități determinate. Cheltuielile în cauză se efectuează din contul mijloacelor alocate pentru alegeri.</p> <p>(7) Membrii consiliilor și birourilor electorale nu pot face agitație în favoarea sau în defavoarea persoanelor ce candidează la o funcție publică eligibilă; nu pot să se implice</p>		<p><i>3 zile de la constituirea biroului respective, consiliului electoral de circumscripție care decide, conform competenței, asupra degrevării/convocării membrilor birourilor electorale.</i></p> <p><i>(4) Degrevarea/convocarea și aprobarea statului de personal se efectuează de organul electoral care a constituit consiliul și/sau biroul electoral respectiv.</i></p> <p><i>(5) Pentru activitatea în perioada electorală, persoanele degrevate din instituțiile bugetare, persoanele degrevate din alte unități și cele convocate beneficiază de o indemnizație, calculată în baza salariului mediu pe economie pentru anul precedent și achitată din mijloacele financiare alocate pentru alegeri.</i></p> <p><i>(6) Membrilor organelor electorale și funcționarilor aparatului consiliului electoral de circumscripție degrevați de atribuțiile de la locul de muncă permanent din instituțiile bugetare li se menține salariul la locul de muncă permanent.</i></p> <p><i>(7) Funcționarii publici, membri ai organelor electorale și funcționarilor aparatelor de lucru ale acestor organe, degrevați de atribuțiile de la locul de muncă permanent pentru perioada electorală își păstrează statutul de funcționar public.</i></p> <p><i>(8) Pentru activitatea în perioada electorală, inclusiv în ziua alegerilor, membrilor organelor electorale nedegrevați și celor neconvocați, precum și funcționarilor aparatelor birourilor electorale li se stabilește o indemnizație în mărime de 20 la sută din salariul mediu pe economie pentru anul precedent, achitată din mijloacele financiare alocate pentru alegeri.</i></p> <p><i>(9) Consiliul electoral de circumscripție este asistat de un aparat de lucru al cărui stat de personal se aprobă de Comisia Electorală Centrală la propunerea consiliului electoral de circumscripție. Statul de personal al aparatului include unitățile de contabil (inclusiv câte un contabil-șef), specialiști (consultanți, operatori), șoferi. Pentru activitatea în perioada electorală, funcționarii aparatului</i></p>	
--	--	--	--	--	--

	<p>în activități politice în susținerea vreunui din concurenții electorali; nu pot să se afilieze nici unuia din ei; nu pot sprijini financiar sau prin orice alte modalități, direct sau indirect, nici un concurent electoral. În cazul alegerilor locale, membri ai consiliilor și birourilor electorale nu pot fi soții, afinii și rudele de gradul întâi și doi ale candidatului la alegeri. Judecătorii desemnați în componența consiliilor electorale nu pot examina litigiile cu caracter electoral din circumscripția respectivă începând cu data formării consiliului.</p> <p>(8) Președinții consiliilor și birourilor electorale sînt obligați să asigure păstrarea și returnarea bunurilor primite de la Comisia Electorală Centrală, purtînd răspundere materială conform legislației în vigoare.</p> <p><i>[Art.35 modificat prin Legea nr.302 din 30.11.2018, în vigoare 12.12.2018]</i></p> <p>Articolul 36. Modificarea componenței consiliilor și birourilor electorale</p> <p>(1) Calitatea de membru al consiliului sau biroului electoral încetează:</p> <p>a) la cerere;</p> <p>b) prin revocare.</p> <p>(2) Membrul consiliului electoral sau al biroului electoral este revocat de organul (autoritatea) sau concurentul electoral care l-a desemnat, pentru încălcarea interdicțiilor stabilite la art.35 alin.(7), pentru lezarea drepturilor electorale ale alegătorilor, pentru absența consecutivă nemotivată</p>		<p><i>consiliului electoral de circumscripție beneficiază de o indemnizație, calculată în baza salariului mediu pe economie pentru anul precedent și achitată din mijloacele financiare alocate pentru alegeri.</i></p> <p><i>(10) În funcție de tipul scrutinului organizat, biroul electoral este asistat de un aparat de lucru, format din operatorii SIAS „Alegeri”, șofer. La propunerea biroului electoral, consiliul electoral adoptă hotărîrea de numire în funcție și stabilește perioada de activitate a membrilor aparatului care asistă biroul electoral.</i></p> <p><i>(11) Drept temei de achitare a indemnizației în condițiile specificate la alin. (5) și (8) – (10) servesc hotărîrile de constituire a organelor electorale și de degrevare/convocare a membrilor și funcționarilor aparatelor de lucru ale acestora.</i></p> <p><i>(12) În cazul organizării concomitente a două scrutine, membrii organelor electorale și funcționarii aparatelor de lucru ale acestor organe beneficiază de o majorare de 5-10 la sută a indemnizației stabilite în condițiile alin. (5) și (8) – (10).</i></p> <p><i>(13) Se permite, în caz de necesitate, de a încheia contracte individuale de muncă sau de prestări servicii pentru perioada îndeplinirii unor activități determinate. Cheltuielile în cauză se efectuează din contul mijloacelor alocate pentru alegeri/referendumuri.</i></p> <p><i>(14) În condițiile legislației fiscale, indemnizația achitată funcționarilor electorali pentru activitatea desfășurată în cadrul organelor electorale se califică drept sursă de venit neimpozabilă.</i></p> <p><i>(15) Membrii organelor electorale și funcționarii aparatelor de lucru ale acestor organe beneficiază de o zi liberă – ziua de luni imediat următoare zilei alegerilor.</i></p> <p>Articolul 37. Dizolvarea consiliilor și birourilor electorale</p>	
--	--	--	--	--

		<p>la 2 ședințe ale organului electoral sau pentru refuzul de executare a deciziilor organului electoral din care face parte, constatate prin hotărîre a organului electoral din care acesta face parte. În cazul cînd hotărîrea a fost contestată, revocarea se face după confirmare de către organul electoral ierarhic superior.</p> <p>(3) Dacă un membru își dă demisia sau este revocat din consiliul sau biroul electoral pînă în ziua precedentă alegerilor, în locul lui poate fi desemnat sau înaintat un alt membru în modul stabilit de prezentul cod.</p> <p>Articolul 37. Dizolvarea consiliilor și birourilor electorale</p> <p>(1) Consiliile și birourile electorale, constituite în condițiile prezentului cod, își încetează activitatea și sînt dizolvate, prin hotărîre a aceluia organ electoral care le-a constituit, de îndată ce Comisia Electorală Centrală (consiliul electoral de circumscripție respectiv) a adus la cunoștință publică rezultatele finale.</p> <p>(2) De regulă, consiliile electorale de circumscripție și birourile electorale ale secțiilor de votare încetează să mai activeze de îndată ce acestea au prezentat documentele respective la Comisia Electorală Centrală și, după caz, în instanța de judecată.</p> <p>(3) După dizolvarea consiliilor sau birourilor electorale în condițiile prezentului articol, membrii degrevați ai acestora încetează să fie remunerați și revin la locul lor permanent de muncă.</p>		<p>Consiliile și birourile electorale, constituite în condițiile prezentului cod, își încetează activitatea și se consideră dizolvate de drept la data confirmării rezultatelor alegerilor și validării mandatelor demnitarilor de către autoritatea competentă.</p>	
--	--	--	--	--	--

5	<p>Capitolul 4</p>	<p align="center">Capitolul 4 ASIGURAREA MATERIALĂ A DESFĂȘURĂRII ALEGERILOR ȘI FINANȚAREA CAMPANIILOR ELECTORALE</p> <p>Articolul 38. Asigurarea mijloacelor necesare pentru desfășurarea alegerilor (1) Cheltuielile legate de pregătirea și desfășurarea alegerilor se suportă de la bugetul de stat. (2) Cheltuielile pentru pregătirea și desfășurarea alegerilor sînt parte integrantă a bugetului Comisiei Electorale Centrale. (3) După încheierea alegerilor, Comisia Electorală Centrală prezintă Parlamentului, într-un termen cît mai scurt posibil, un raport asupra gestionării mijloacelor financiare alocate împreună cu avizul Curții de Conturi. <i>[Alin.(4) art.38 abrogat prin <u>Legea nr.172 din 27.07.2018</u>, în vigoare 24.08.2018]</i> (5) Modul de distribuire și de folosire a mijloacelor financiare, precum și modul de publicare a raportului privind gestionarea sumei alocate se stabilesc de către Comisia Electorală Centrală în condițiile prezentului cod. (6) Autoritățile administrației publice locale, întreprinderile, instituțiile și organizațiile pun la dispoziția consiliilor și birourilor electorale localurile și echipamentul necesar pentru organizarea, desfășurarea și totalizarea rezultatelor alegerilor.</p>	<p>Expunerea într-o nouă redacție prin divizarea în 2 capitole separate: 1) Capitolul 4 Asigurarea materială a desfășurării alegerilor. responsabilități privind gestionarea mijloacelor financiare alocate alegerilor și raportarea acestora; 2) Capitolul 4¹ Finanțarea campaniilor electorale.</p> <p>Articolul 38 se completează cu/se expun într-o nouă redacție alin. (3) – (9).</p> <p>Reglementările actuale ale art. 38 alin. (3) – (7) au fost inserate în conținutul altor articole (capitole) – după obiectul de reglementare.</p>	<p align="center">Capitolul 4 ASIGURAREA MATERIALĂ A DESFĂȘURĂRII ALEGERILOR. RESPONSABILITĂȚI PRIVIND GESTIONAREA MIJLOACELOR FINANCIARE ALOCATE ALEGERILOR ȘI RAPORTAREA ACESTORA</p> <p>Articolul 38. Asigurarea mijloacelor necesare pentru desfășurarea alegerilor (1) Cheltuielile legate de pregătirea și desfășurarea alegerilor se suportă de la bugetul de stat. (2) Cheltuielile pentru pregătirea și desfășurarea alegerilor sînt parte integrantă a bugetului Comisiei Electorale Centrale. (3) <i>Comisia Electorală Centrală estimează cheltuielile pentru pregătirea și desfășurarea alegerilor și aprobă devizul estimativ de cheltuieli prin adoptarea unei hotărîri în acest sens. La estimarea devizului de cheltuieli pentru pregătirea și desfășurarea alegerilor, Comisia Electorală Centrală stabilește separat cheltuielile aferente activității acesteia, a Centrului de instruire continuă în domeniul electoral, precum și pentru activitatea consiliilor electorale de circumscripție, inclusiv cele estimate în condițiile alin. (6) și (7), în dependență de tipul scrutinului organizat.</i> (4) <i>Centrul de instruire continuă în domeniul electoral estimează cheltuielile aferente activității de instruire în perioada electorală și le prezintă Comisiei pentru arobare în condițiile alin. (3).</i> (5) <i>Finanțarea consiliilor electorale de circumscripție se efectuează din contul bugetului de stat în limita stabilită de Comisia Electorală Centrală. Modul de distribuire și de folosire a mijloacelor financiare alocate se stabilește de Comisia Electorală Centrală în baza devizului de cheltuieli aprobat pentru fiecare consiliu electoral.</i> (6) <i>Pentru secțiile de votare constituite peste hotare, cheltuielile se estimează în prealabil de către Guvern</i></p>	<p>Reglementările actuale ale Capitolului 4 vizează, de fapt, două domenii distincte. Pe de o parte, art. 38 stabilește procedura de planificare bugetară în vederea organizării scrutinelor și de asigurare materială a organelor electorale în acest sens. Pe de altă parte, art. 39, 40, 41 și 43 reglementează condițiile și modul de susținere financiară a campaniilor electorale.</p> <p>În aceste condiții este necesar divizarea reglementărilor prin inserarea acestora în două capitole separate – ce conțin raporturi juridice privind două domenii de reglementare distincte.</p> <p>Suplimentar, capitolul finanțării campaniilor electorale necesită o reglementare mai detaliată la nivel de act legislativ.</p> <p>De asemenea, reglementările actuale a Codului electoral nu stabilesc în mod expres regulile de finanțare a activității grupurilor de inițiativă, dar și a participanților la referendum. La moment, în partea ce ține de grupurile de inițiativă, art.41 alin. (10) din Codul</p>
---	---------------------------	---	---	--	---

		<p>(7) Membrii organelor electorale și membrii aparatelor de lucru ale acestor organe beneficiază de o zi liberă – ziua de luni imediat următoare zilei alegerilor.</p> <p>[Art.38 modificat prin <u>Legea nr.172 din 27.07.2018</u>, în vigoare 24.08.2018]</p>	<p>Capitolul 4 se completează cu art. 38¹ și art. 38²</p>	<p>și Comisia Electorală Centrală, iar în cazul când nu sînt prevăzute în bugetul alocat pentru alegeri/referendum, mijloacele financiare se alocă din Fondul de rezervă al Guvernului.</p> <p>(7) Cheltuielile aferente secțiilor de votare pentru alegătorii din localitățile din stînga Nistrului (Transnistria) se estimează în prealabil de către Guvern și Comisia Electorală Centrală, iar în cazul când nu sînt prevăzute în bugetul alocat pentru alegeri/referendum, mijloacele financiare se alocă din fondul de rezervă al Guvernului.</p> <p>(8) Hotărîrea Comisiei privind aprobarea devizului estimativ de cheltuieli se remite, într-un termen cît mai scurt de la adoptare, autorităților de resort în vederea asigurării mijloacelor financiare necesare organizării și desfășurării alegerilor.</p> <p>(9) Mijloacele financiare nevalorificate pentru organizarea și desfășurarea alegerilor se restituie la bugetul de stat.</p> <p>Articolul 38¹. Responsabilitățile privind gestionarea mijloacelor financiare alocate pentru alegeri</p> <p>(1) Organele electorale sunt responsabile de utilizarea eficientă a mijloacelor financiare alocate pentru alegeri, conform destinației și în limitele bugetare aprobate, fiind responsabile de asigurarea disciplinei bugetar-financiare conform cadrului normativ privind ținerea evidenței contabile și raportarea financiară.</p> <p>(2) Particularitățile evidenței contabile a cheltuielilor pentru organizarea și desfășurarea alegerilor, inclusiv responsabilitățile funcționarilor electorali de ținerea evidenței contabile și de raportarea financiară asupra gestionării mijloacelor financiare alocate, se stabilesc de Comisia Electorală Centrală prin aprobarea unei instrucțiuni în acest sens.</p> <p>(3) Președintele Comisiei Electorale Centrale organizează și implementează sistemul de management financiar și control intern și poartă</p>	<p>electoral stabilește faptul că acestora li se aplică în mod corespunzător condițiile, modul, restricțiile și responsabilitățile finanțării campaniilor electorale. Întrucît, grupurile de inițiativă și concurenții electorali sînt subiecți distincți, cu drepturi și obligații diferite, aplicarea regulilor similare acestora nu este posibilă. Mai mult, creează situații și practici neuniforme în aplicarea legislației.</p> <p>Totodată, domeniul finanțării campaniilor electorale este un subiect ce capătă o amploare tot mai mare, fiind necesară dezvoltarea reglementărilor în acest domeniu, însă nu doar la nivel de act administrativ adoptat de Comisie, dar la nivel de act legislativ.</p> <p>Prin modificările formulate se propune includerea reglementărilor exprese ce țin de domeniul finanțării grupurilor de inițiativă, precum și a participanților la referendum.</p> <p>De asemenea, prin amendamentele înaintate, în particular modificările de ordin structural, se propune</p>
--	--	--	---	--	---

			<p><i>răspundere managerială pentru administrarea mijloacelor financiare alocate pentru alegeri.</i></p> <p><i>(4) Directorul Centrului de instruire continuă în domeniul electoral dispune de mijloacele financiare alocate pentru activitățile de instruire și informare în perioada electorală, fiind responsabil de gestionarea eficientă a acestora.</i></p> <p><i>(5) Președintele consiliului electoral de circumscripție este ordonatorul resurselor financiare alocate consiliului respectiv, fiind responsabil de gestionarea eficientă mijloacelor financiare alocate pentru alegeri.</i></p> <p><i>(6) Încălcarea disciplinei și responsabilităților bugetar-financiare privind gestionarea mijloacelor financiare alocate alegerilor atrage răspunderea juridică în conformitate cu legislația în vigoare.</i></p> <p><i>Articolul 38². Modul de raportare a cheltuielilor aferente desfășurării alegerilor</i></p> <p><i>(1) După încheierea alegerilor, dar nu mai târziu de 45 de zile de la confirmarea rezultatelor alegerilor, consiliile electorale de circumscripție prezintă Comisiei Electorale Centrale raportul financiar asupra gestionării mijloacelor financiare alocate. Raportul financiar se semnează de către președintele consiliului electoral de circumscripție de nivelul al doilea, după caz, de nivelul întâi și de contabilul-șef al consiliului electoral respectiv.</i></p> <p><i>(2) După încheierea alegerilor, Comisia Electorală Centrală prezintă Parlamentului un raport asupra gestionării mijloacelor financiare alocate împreună cu hotărârea Curții de Conturi cu privire la aprobarea raportului auditului asupra gestionării mijloacelor financiare alocate pentru alegeri.</i></p> <p><i>(3) În condițiile alin. (2), raportul asupra gestionării mijloacelor financiare alocate pentru alegeri se prezintă Parlamentului nu mai târziu de 30 de zile de la aprobarea raportului de audit de Curtea de Conturi.</i></p> <p style="text-align: center;">Capitolul 4¹</p>	<p>expunerea normelor – conținutul articolelor într-o succesiune logică a dispozițiilor alineatelor din cadrul acestora. La fel, racordarea denumirii capitolului, articolului cu conținutul/domeniul de reglementare a dispozițiilor normelor ce conțin în aceste capitole/articole.</p>
--	--	--	--	---

		<p>Articolul 39. Interzicerea subvenționării din străinătate</p> <p>(1) Se interzice finanțarea, precum și susținerea materială sub orice formă a grupurilor de inițiativă, a campaniilor electorale ale candidaților la alegeri și ale concurenților electorali de către alte state, de către întreprinderi, instituții și organizații străine, internaționale și mixte, precum și de către persoanele fizice care nu sînt cetățeni ai Republicii Moldova. Sumele astfel primite se confiscă prin hotărîre a instanței de judecată și se fac venit la bugetul de stat conform prevederilor legislației penale și contravenționale.</p> <p>(2) Prevederile alin.(1) nu pot fi interpretate și aplicate în sensul limitării finanțărilor alocate deschis și transparent, cu scopul sprijinirii eforturilor de promovare a valorilor democratice, a standardelor internaționale pentru alegeri libere, democratice și corecte.</p> <p><i>[Art.39 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p> <p>Articolul 40. Susținerea materială de către stat a campaniilor electorale</p> <p>(1) Statul acordă concurenților electorali credite fără dobîndă.</p> <p>(2) Primirea creditelor de la bugetul de stat se face numai prin intermediul unui mandat financiar, desemnat în acest scop de concurentul electoral.</p>	<p>Conținutul art. 39 nu se modifică.</p> <p>La articolul 40:</p> <p>1) se introduc alin. (2) – (5), (9) și (10), se modifică renumerotarea, respectiv, se expune într-o nouă redacție;</p> <p>2) conținutul alin. (5) din redacția actuală se reformulează în redacția alin. (9). La moment, acest plafon nu are nici o</p>	<p>FINANȚAREA CAMPANIILOR ELECTORALE</p> <p>Articolul 39. Interzicerea subvenționării din străinătate</p> <p>(1) Se interzice finanțarea, precum și susținerea materială sub orice formă a grupurilor de inițiativă, a campaniilor electorale ale candidaților la alegeri și ale concurenților electorali de către alte state, de către întreprinderi, instituții și organizații străine, internaționale și mixte, precum și de către persoanele fizice care nu sînt cetățeni ai Republicii Moldova. Sumele astfel primite se confiscă prin hotărîre a instanței de judecată și se fac venit la bugetul de stat conform prevederilor legislației penale și contravenționale.</p> <p>(2) Prevederile alin.(1) nu pot fi interpretate și aplicate în sensul limitării finanțărilor alocate deschis și transparent, cu scopul sprijinirii eforturilor de promovare a valorilor democratice, a standardelor internaționale pentru alegeri libere, democratice și corecte.</p> <p><i>[Art.39 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p> <p>Articolul 40. Susținerea materială de către stat a campaniilor electorale</p> <p>(1) Statul acordă concurenților electorali credite fără dobîndă.</p> <p><i>(2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), credite fără dobîndă nu se acordă partidelor și altor organizații social-politice care beneficiază de alocații din bugetul de stat.</i></p> <p><i>(3) În cadrul oricărui tip de alegeri, cu excepția referendumurilor, Comisia Electorală Centrală stabilește, prin adoptarea unei hotărîri, cuantumul creditului fără dobîndă ce poate fi acordat concurenților electorali.</i></p> <p><i>(4) În cazul alegerilor parlamentare și celor locale, cuantumul creditelor fără dobîndă se stabilește separat pentru partide, alte organizații social-</i></p>	
--	--	--	--	---	--

		<p>Mandatarul poate fi persoană fizică sau persoană juridică înregistrată la Ministerul Finanțelor, care răspunde solidar cu concurentul electoral ce l-a desemnat. Cererea de acordare a creditului se depune la Ministerul Finanțelor.</p> <p>(3) Creditele primite de la stat se sting, complet sau parțial, de către stat, în funcție de numărul total de voturi valabil exprimate pentru concurentul electoral în circumscripția electorală respectivă. Suma de bani, determinată prin împărțirea sumei creditului la numărul de alegători care au participat la votare, apoi prin înmulțirea rezultatului obținut cu numărul de voturi valabil exprimate pentru concurentul electoral respectiv, urmează a fi stinsă de la bugetul de stat.</p> <p>(4) Concurentul electoral care și-a retras candidatura este obligat să restituie creditul alocat din bugetul de stat pentru desfășurarea campaniei sale electorale în termen de 2 luni de la retragerea candidaturii.</p> <p>(5) Concurenții electorali care au obținut mai puțin de trei la sută din voturile valabil exprimate pe întreaga țară sau în circumscripțiile respective, inclusiv candidații independenți care nu au fost aleși, vor restitui creditele primite din bugetul de stat în termen de 2 luni de la data încheierii votării. Ceilalți concurenți electorali vor restitui creditele în termen de 4 luni.</p> <p>(6) În cazul în care primarul ales și validat refuză să exercite mandatul, el</p>	<p>argumentare. La alegerile locale nu este stabilit nici un prag. Candidații independenți la alegerile parlamentare trec cu 2%;</p> <p>3) conținutul alin. (6) se introduce în textul art. 40¹.</p>	<p><i>politice, blocuri electorale și, separat, pentru candidații independenți, indiferent de numărul candidaților înregistrați și/sau al funcțiilor eligibile pentru care candidează. În cazul alegerilor prezidențiale, cuantumul creditului fără dobândă se stabilește în mărime unică pentru toți concurenții electorali.</i></p> <p><i>(5) Regulamentul privind modul de acordare a creditelor fără dobândă concurenților electorali în vederea desfășurării campaniei electorale se aprobă de Ministerul Finanțelor.</i></p> <p>(6) Primirea creditelor de la bugetul de stat se face numai prin intermediul unui mandatar financiar, desemnat în acest scop de concurentul electoral. Mandatarul poate fi persoană fizică sau persoană juridică înregistrată la Ministerul Finanțelor, care răspunde solidar cu concurentul electoral ce l-a desemnat. Cererea de acordare a creditului se depune la Ministerul Finanțelor.</p> <p>(7) Creditele primite de la stat se sting, complet sau parțial, de către stat, în funcție de numărul total de voturi valabil exprimate pentru concurentul electoral în circumscripția electorală respectivă. Suma de bani, determinată prin împărțirea sumei creditului la numărul de alegători care au participat la votare, apoi prin înmulțirea rezultatului obținut cu numărul de voturi valabil exprimate pentru concurentul electoral respectiv, urmează a fi stinsă de la bugetul de stat.</p> <p>(8) Concurentul electoral care și-a retras candidatura este obligat să restituie creditul alocat din bugetul de stat pentru desfășurarea campaniei sale electorale în termen de 2 luni de la retragerea candidaturii.</p> <p><i>(9) Partidele, alte organizații social-politice, blocurile electorale, precum și candidații independenți vor restitui creditele fără dobândă în cuantumul determinat conform alin. (7) în termen de 3 luni de la data alegerilor.</i></p> <p><i>(10) Prevederile prezentului articol nu se aplică grupurilor de inițiativă și participanților la referendum.</i></p>	
--	--	--	---	---	--

		<p>restituie cheltuielile legate de organizarea și desfășurarea alegerilor. [Art.40 modificat prin <u>Legea nr.172 din 27.07.2018</u>, în vigoare 24.08.2018]</p> <p>Articolul 41. Condițiile și modul de susținere financiară a campaniilor electorale (1) Pentru finanțarea activității partidelor politice, a grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale pot fi utilizate doar resursele</p>		<p>[Art.40 modificat prin <u>Legea nr.172 din 27.07.2018</u>, în vigoare 24.08.2018]</p> <p>Articolul 40¹. Restituirea cheltuielilor aferente organizării și desfășurării alegerilor (1) În cazul în care Președintele Republicii Moldova sau primarul ales depun cererea de demisie pînă la expirarea termenului de 6 luni de la data emiterii hotărîrii de validare a mandatului, el restituie cheltuielile legate de organizarea și desfășurarea alegerilor. (2) Prevederile prezentului articol nu se aplică în cazul cererilor de demisie depuse pe motiv de boală și, respectiv, imposibilitatea exercitării funcției de demnitate publică deținută. (3) Cuantumul mijloacelor financiare ce urmează a fi restituite în condițiile prezentului articol se stabilește prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale. (4) Cheltuielile aferente organizării și desfășurării alegerilor urmează a fi restituite de candidatul ales la funcția de Președinte al Republicii Moldova sau primar. În cazul în care candidații aleși au fost desemnați de partide, alte organizații social-politice sau blocuri electorale, cheltuielile vor fi restituite de către acestea. În cazul partidelor și altor organizații politice care primesc alocații din bugetul de stat, cuantumul cheltuielilor stabilite se vor reține din suma alocațiilor în temeiul hotărîrii Comisiei Electorale Centrale.</p> <p>Articolul 40². Plafonul general al mijloacelor financiare ce pot fi transferate în contul „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă” (1) Plafonul general pe țară al mijloacelor financiare ce pot fi transferate: a) în contul „Fond electoral” al concurentului electoral/participantului la referendum constituie 0,05% din veniturile prevăzute în legea bugetului de stat pentru anul respectiv;</p>	
--	--	---	--	--	--

		<p>financiare provenite din activitatea de salariat, de întreprinzător, științifică sau din cea de creație, desfășurată de către cetățenii Republicii Moldova afit pe teritoriul Republicii Moldova, cit și în afara acestuia.</p> <p>(2) Finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale ale concurenților electorali de către persoane fizice sau juridice se efectuează cu respectarea următoarelor condiții:</p> <p>a) concurentul electoral deschide la bancă un cont cu mențiunea „Fond electoral”, transferind în el mijloace financiare proprii, precum și alte mijloace bănești primite în condițiile legii de la persoane fizice cetățeni ai Republicii Moldova ori de la persoane juridice din țară și anunță Comisia Electorală Centrală despre persoana responsabilă de finanțele sale (trezorerul). Candidații în alegeri nu pot fi desemnați trezoreri;</p> <p>b) contul cu mențiunea „Fond electoral” poate fi deschis și pînă la înregistrarea concurentului electoral, cu condiția ca orice încasări și cheltuieli de pe acest cont să se facă doar după înregistrarea concurentului electoral;</p> <p>c) concurentul electoral care nu-și deschide un cont la bancă cu mențiunea „Fond electoral” informează despre aceasta Comisia Electorală Centrală și desfășoară doar activități de campanie sau promovare electorală ce nu implică cheltuieli financiare;</p>		<p><i>b) în contul „Destinat grupului de inițiativă” al grupului de inițiativă constituie 0,01% din veniturile prevăzute în legea bugetului de stat pentru anul respectiv.</i></p> <p><i>(2) În cadrul oricărui tip de alegeri/referendum, plafonul general al mijloacelor ce pot fi virate în contul „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă” se stabilește de către Comisia Electorală Centrală, prin adoptarea unei hotărîri în acest sens.</i></p> <p><i>(3) La stabilirea plafonului general al mijloacelor ce pot fi virate în contul „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă”, Comisia Electorală Centrală determină coeficientul după formula: plafonul general al mijloacelor financiare pe țară, calculat conform alin. (1), împărțit la numărul total de alegători din țară, stabilit la data adoptării hotărîrii Comisiei conform alin. (2).</i></p> <p><i>(4) Plafonul general al mijloacelor ce pot fi virate în contul „Fond electoral” al concurentului electoral/participantului la referendum se stabilește de către Comisia Electorală Centrală, prin înmulțirea coeficientului stabilit conform alin. (3) la numărul total de alegători din țară. Plafonul maxim pentru fiecare circumscripție electorală se determină de către Comisia Electorală Centrală prin înmulțirea coeficientului stabilit la alin. (3) cu numărul de alegători din circumscripția respectiv. Datele privind numărul de alegători sunt cele stabilite la data adoptării hotărîrii Comisiei în condițiile alin. (2).</i></p> <p><i>(5) Plafonul general al mijloacelor ce pot fi virate în contul „Destinat grupului de inițiativă” se stabilește de către Comisia Electorală Centrală, prin înmulțirea coeficientului stabilit la alin. (3) la numărul maxim de semnături necesare a fi colectate de către grupul de inițiativă pentru susținerea unui candidat la o funcție elective sau pentru inițierea unui referendum.</i></p>	
--	--	--	--	--	--

		<p>d) plafonul general pe țară al mijloacelor financiare ce pot fi transferate în contul „Fond electoral” al concurentului electoral constituie 0,05% din veniturile prevăzute în legea bugetului de stat pentru anul respectiv; plafonul maxim pentru fiecare circumscripție electorală se determină de către Comisia Electorală Centrală prin înmulțirea coeficientului stabilit de către Comisie cu numărul de alegători din circumscripția respectivă; coeficientul se calculează prin împărțirea plafonului general al mijloacelor financiare pe țară la numărul total de alegători din țară;</p> <p>e) plafoanele donațiilor în contul „Fond electoral” pentru o campanie electorală constituie 6 salarii medii lunare pe economie pe anul respectiv din partea persoanelor fizice și, respectiv, 12 salarii medii lunare pe economie pe anul respectiv din partea persoanelor juridice; în cazul cetățenilor Republicii Moldova cu venituri obținute în afara țării, acest plafon nu poate depăși 3 salarii medii lunare pe economie pe anul respectiv; în cazul cetățenilor Republicii Moldova cu statut de persoane cu funcții de demnitate publică, de funcționari publici, inclusiv cu statut special, sau de angajați în organizații publice în sensul <u>Legii nr.133/2016</u> privind declararea averii și a intereselor personale, acest plafon nu poate depăși 10% din venitul anual al acestora, totodată, nu poate depăși 6 salarii medii lunare pe economie pe anul respectiv. O persoană fizică poate</p>		<p>Articolul 41. Condițiile și modul de susținere financiară a grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale</p> <p>(1) Pentru finanțarea activității partidelor politice, a grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale pot fi utilizate doar resursele financiare provenite din activitatea de salariat, de întreprinzător, științifică sau din cea de creație, desfășurată de către cetățenii Republicii Moldova atât pe teritoriul Republicii Moldova, cât și în afara acestuia.</p> <p>(2) <i>Finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale ale concurenților electorali/participanților la referendum de către persoane fizice sau juridice se efectuează cu respectarea condițiilor stabilite de prezentul capitol și de regulamentele privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, aprobate de Comisia Electorală Centrală.</i></p> <p>(3) <i>Responsabilitățile privind respectarea condițiilor și modului de susținere financiară a grupurilor de inițiativă sau a campaniilor electorale, de evidența contribuțiilor și a cheltuielilor efectuate, inclusiv întocmirea și prezentarea în termen a rapoartelor privind finanțarea campaniei concurentului electoral/grupului de inițiativă, în condițiile stabilite de prezentul capitol și actele normative în domeniu, le revin:</i></p> <p><i>a) conducătorilor partidelor sau altor organizații social-politice, după caz, altor persoane desemnate conform actelor de constituire a acestora, în condițiile desemnării de către formațiunile politice respective a candidaților la alegeri sau înregistrării acestora în calitate de participanți la referendum;</i></p> <p><i>b) persoanelor cu drept de reprezentare/organelor de conducere ale blocurilor electorale, desemnate conform acordurilor de constituire a acestora, în condițiile desemnării de către blocurile electorale a candidaților la alegeri sau înregistrării acestora în calitate de participanți la referendum;</i></p>	
--	--	---	--	--	--

		<p>face donații în numerar în valoare de pînă la 3 salarii medii pe economie pe anul respectiv, iar donațiile care depășesc această limită se vor face exclusiv prin operațiuni bancare;</p> <p>f) persoanele juridice pot vira mijloace bănești pe contul „Fond electoral” numai prin transfer, împreună cu o notă informativă despre inexistența cotei de stat, străine sau mixte în capitalul social și cu o declarație pe propria răspundere privind lipsa restricțiilor prevăzute la lit.d);</p> <p>g) persoana juridică care transferă mijloace bănești pe contul „Fond electoral” îi va informa pe acționarii sau pe membrii săi despre operațiunile astfel efectuate;</p> <p>h) donațiile oferite în numerar de către persoanele fizice se însoțesc de un formular completat care se anexează la documentele contabile ale concurentului electoral susținut. Modelul formularului privind donațiile oferite în numerar se aprobă de Comisia Electorală Centrală;</p> <p>i) mijloacele financiare din fondul electoral pot fi utilizate numai după declararea lor la Comisia Electorală Centrală sau la consiliul electoral de circumscripție, în cazul candidaților independenți în alegerile locale;</p> <p>j) mijloacele financiare transferate pe conturile cu mențiunea „Fond electoral” nu pot fi folosite în scopuri personale.</p> <p>(3) Se interzice finanțarea ori susținerea materială sub orice formă a activității partidelor politice, grupurilor de inițiativă, a campaniilor</p>		<p><i>c) candidaților la funcția de Președinte al Republicii Moldova;</i></p> <p><i>d) candidaților independenți;</i></p> <p><i>e) conducătorilor grupurilor de inițiativă care desemnează și/sau susțin candidații în alegeri sau inițierea unui referendum;</i></p> <p><i>f) persoanelor responsabile de finanțele (trezorerii) grupurilor de inițiativă sau concurenților electorali/participanților la referendum, înregistrate în condițiile art. 41¹.</i></p> <p><i>(4) Pentru încălcarea prevederilor prezentului cod și altor acte normative în domeniul finanțării grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, subiecții indicați la alin. (3) pot fi supuși răspunderii juridice, inclusiv celei contravenționale sau penală în conformitate cu legislația în vigoare.</i></p> <p>(5) Se interzice finanțarea ori susținerea materială sub orice formă a activității partidelor politice, grupurilor de inițiativă, a campaniilor electorale ale concurenților electorali/participanților la referendum de către:</p> <p>a) cetățenii Republicii Moldova care nu au împlinit vârsta de 18 ani și cetățenii în privința cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei;</p> <p>b) persoanele fizice care nu sînt cetățeni ai Republicii Moldova;</p> <p>c) persoanele anonime sau în numele unor terți;</p> <p>d) persoanele juridice care, în ultimii trei ani înainte de începerea perioadei electorale, au încheiat contracte de achiziții publice de lucrări, bunuri sau servicii în sensul Legii nr.131/2015 privind achizițiile publice;</p> <p>e) organizațiile necomerciale, sindicale, de binefacere sau religioase;</p> <p>f) autoritățile publice, organizațiile, întreprinderile, instituțiile publice, alte persoane juridice finanțate de la bugetul public sau care au capital de stat, cu excepția cazurilor în care acordarea de servicii sau susținerea materială este în mod expres prevăzută de legislație;</p>	
--	--	--	--	--	--

		<p>electorale/ concurenților electorali de către:</p> <p>a) persoanele juridice din străinătate, inclusiv cele cu capital mixt, de către alte state sau organizații internaționale, inclusiv organizații politice internaționale;</p> <p>b) cetățenii Republicii Moldova care nu au împlinit vârsta de 18 aniși cetățenii în privința cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei;</p> <p><i>[Lit.c) alin.(3) art.41 abrogată prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p> <p>d) autoritățile publice, organizațiile, întreprinderile, instituțiile publice, alte persoane juridice finanțate de la bugetul public sau care au capital de stat, cu excepția cazurilor în care acordarea de servicii sau susținerea materială este în mod expres prevăzută de legislație;</p> <p>e) persoanele juridice care, în ultimii trei ani înainte de începerea perioadei electorale, au încheiat contracte de achiziții publice de lucrări, bunuri sau servicii în sensul <u>Legii nr.131/2015</u> privind achizițiile publice, precum și de către persoanele juridice cu capital străin sau mixt;</p> <p>f) persoanele anonime sau în numele unor terți;</p> <p>g) persoanele fizice care nu sînt cetățeni ai Republicii Moldova;</p> <p>h) organizațiile necomerciale, sindicale, de binefacere sau religioase.</p> <p>(4) Toate cheltuielile pentru campania electorală se efectuează din mijloacele</p>		<p>g) persoanele juridice din străinătate, inclusiv cele cu capital strain sau mixt;</p> <p>h) alte state sau organizații internaționale, inclusiv organizații politice internaționale.</p> <p>(6) Concurenților electorali, participanților la referendum sau grupurilor de inițiativă li se interzice:</p> <p>a) să ofere alegătorilor/susținătorilor bani, bunuri, inclusiv produse alimentare, băuturi alcoolice și produse din tutun, să presteze servicii ori să acorde alte foloase, inclusiv din ajutoare umanitare sau din alte acțiuni de binefacere, în scopul determinării alegătorului/susținătorului să își exercite sau să nu își exercite drepturile electorale în cadrul alegerilor/referendumurilor;</p> <p>b) să folosească în scopuri personale mijloace financiare virate/încasate în contul „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă”;</p> <p>c) să utilizeze mijloace financiare, altele decît din contul „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă”;</p> <p>d) să folosească fonduri financiare și materiale nedeclarate sau să depășească cheltuielile peste plafonul general stabilit la art. 40²;</p> <p>e) să utilizeze mijloacele și bunurile publice (resursele administrative).</p> <p>(7) Nu intră în categoria bunurilor prevăzute la alin. (6) lit. a) materiale și obiecte de agitație electorală sau de campanie pentru susținerea candidaților în alegeri/inițierea unui referendum, achitate din contul „Fond electoral”/„Destinat grupului de,inițiativă”, ce poartă numele și prenumele candidatului, respectiv denumirea partidului politic, blocului electoral sau grupului de inițiativă, semne sau simboluri ale concurenților electorali/participanților la referendum, precum: afișe, pliante, cărți poștale, calendare, caiete, ilustrate, pixuri, brichete, cutii de chibrituri, insigne, ecusoane, CD-uri, DVD-uri, suporturi de stocare USB, fanioane, steaguri, cărți, pungi, tricouri,</p>	
--	--	--	--	--	--

		<p>de pe contul cu mențiunea „Fond electoral”.</p> <p>(5) Concurenților electorali li se interzice să ofere alegătorilor bani, să le distribuie fără plată bunuri materiale, inclusiv din ajutoare umanitare sau din alte acțiuni de binefacere.</p> <p>(6) Prevederile alin.(5) nu se vor aplica în cazul cadourilor simbolice, reprezentând publicitate electorală sau politică, confecționate din mijloace declarate de pe contul „Fond electoral”, care poartă simbolică concurentului electoral și a căror valoare de piață nu depășește 2 unități convenționale.</p> <p>(7) Banca în care sînt deschise conturi cu mențiunea „Fond electoral” informează Comisia Electorală Centrală despre mijloacele bănești virate în contul concurenților electorali zilnic ori la cererea Comisiei.</p> <p>(8) În termen de 5 zile de la începerea perioadei electorale, radiodifuzorii sînt obligați să dea publicității condițiile în care oferă spațiu publicitar (inclusiv prețul/minut) și alte servicii conexe concurenților electorali, informînd Comisia Electorală Centrală și Consiliul Coordonator al Audiovizualului. Comisia Electorală Centrală publică aceste informații pe pagina sa oficială.</p> <p>(9) Autoritățile și instituțiile publice au obligația să ofere sprijin Comisiei Electorale Centrale și consiliilor electorale de circumscripție în activitatea de supraveghere și control</p>		<p><i>chipiuri, eșarfe, fulare, a căror valoare pentru o unitate nu depășește două unități convenționale în mărimea stabilită de legislația penală.</i></p> <p>(8) În termen de 5 zile de la începerea perioadei electorale, radiodifuzorii sînt obligați să dea publicității condițiile în care oferă spațiu publicitar (inclusiv prețul/minut) și alte servicii conexe concurenților electorali, participanților la referendum sau grupurilor de inițiativă, informînd Comisia Electorală Centrală și Consiliul Audiovizualului. Comisia Electorală Centrală publică aceste informații pe pagina sa oficială.</p> <p>(9) Autoritățile și instituțiile publice au obligația să ofere sprijin Comisiei Electorale Centrale și consiliilor electorale de circumscripție în activitatea de supraveghere și control al respectării legislației cu privire la finanțarea activității partidelor politice, a grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale ale concurenților electorali/participanților la referendum.</p> <p><i>Articolul 41¹. Persoana responsabilă de finanțe (trezorier)</i></p> <p><i>(1) Concurentul electoral, participantul la referendum sau grupul de inițiativă desemnează și prezintă pentru confirmare, la organul electoral respectiv, o persoană responsabilă de finanțele sale (trezorier), după cum urmează:</i></p> <p><i>a) Comisiei Electorale Centrale - în cazul grupurilor de inițiativă și concurenților electorali la alegerile parlamentare și prezidențiale, în cazul partidelor politice și blocurilor electorale care desemnează candidați la alegerile locale și în cazul participanților la referendum de orice nivel;</i></p> <p><i>b) consiliului electoral de circumscripție - în cazul grupurilor de inițiativă și candidaților independenți la alegerile locale.</i></p> <p><i>(2) Demersul privind confirmarea persoanei responsabile de finanțe (trezorier) poate fi prezentat organului electoral respectiv odată cu depunerea setului de documente aferent înregistrării în calitate</i></p>	
--	--	--	--	---	--

		<p>al respectării legislației cu privire la finanțarea campaniilor electorale.</p> <p>(10) Prevederile prezentului cod referitoare la condițiile, modul, restricțiile și responsabilitatea finanțării campaniilor electorale ale candidaților în alegeri, a concurenților electorali și a referendumurilor se vor aplica corespunzător și grupurilor de inițiativă. Regulamentul privind finanțarea grupurilor de inițiativă pentru colectarea semnăturilor în susținerea unui candidat la funcție electivă sau în vederea inițierii referendumului se aprobă de Comisia Electorală Centrală.</p> <p>[Art.41 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</p> <p>[Art.41 modificat prin Legea nr.238 din 08.11.2018, în vigoare 30.12.2018]</p> <p>Articolul 42. Registrul de stat al alegătorilor</p> <p>(1) Registrul de stat al alegătorilor reprezintă un sistem informațional unic integrat de evidență a alegătorilor din Republica Moldova, destinat colectării, stocării, actualizării și analizei informației referitoare la cetățenii Republicii Moldova care au atins vârsta de 18 ani și nu au interdicții legale de a alege. Modul de formare, administrare, corectare și actualizare a Registrului de stat al alegătorilor se stabilește prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale.</p> <p>(2) Formarea listelor electorale se face de către Comisia Electorală Centrală</p>	<p>Excluderea art. 42 din apitolul 4 și includerea la capitolul 5 „Listele electorale”.</p>	<p><i>de concurent electoral, participant la referendum sau grup de inițiativă sau, ulterior, după înregistrarea în această calitate.</i></p> <p><i>(3) Pentru confirmarea de către organul electoral, candidatul propus în calitate de persoană responsabilă de finanțe (trezorier) trebuie să aibă studii economice și să nu dețină funcții de demnitate publică.</i></p> <p><i>(4) Calitatea de persoană responsabilă de finanțe (trezorier) este incompatibilă cu oricare altă calitate de subiect implicat în procesul electoral. În cadrul unui scrutin, mai multe grupuri de inițiativă sau mai mulți concurenți electorali/participanți la referendum nu pot desemna una și aceeași persoană responsabilă de finanțe (trezorier), indiferent de nivelul circumscripției electorale în care candidează, cu excepția situației în care partidele politice constituie un bloc electoral.</i></p> <p><i>Articolul 41². Regimul conturilor bancare cu mențiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă”</i></p> <p><i>(1) Concurentul electoral (participantul la referendum)/grupul de inițiativă, în termen de 3 zile de la înregistrare, deschide la bancă un cont cu mențiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă”, transferînd în el mijloace financiare proprii, precum și alte mijloace bănești primite în condițiile legii de la persoane fizice cetățeni ai Republicii Moldova ori de la persoane juridice din țară;</i></p> <p><i>(2) Contul cu mențiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă” poate fi deschis și pînă la înregistrarea concurentului electoral (participantului la referendum)/grupului de inițiativă, cu condiția ca orice încasări, transferuri și cheltuieli a mijloacelor bănești de pe acest cont să se facă doar după înregistrarea concurentului electoral (participantului la referendum)/grupului de inițiativă;</i></p>	
--	--	--	---	---	--

		<p>în baza Registrului de stat al alegătorilor constituit în baza Registrului de stat al populației, a cărei autoritate deținătoare pune gratuit la dispoziția Comisiei, în fiecare an, cel târziu pînă la data de 31 ianuarie, precum și periodic, iar în cazul desfășurării alegerilor – și odată cu anunțarea datei alegerilor, datele și informațiile necesare întocmirii și actualizării Registrului de stat al alegătorilor.</p> <p>(3) În Registrul de stat al alegătorilor se înscriu pentru fiecare alegător următoarele date:</p> <p>a) numele și prenumele;</p> <p>b) data, luna și anul nașterii;</p> <p>c) numărul de identificare de stat (IDNP);</p> <p>d) adresa de domiciliu (țara, localitatea, strada, casa, apartamentul);</p> <p>e) adresa de reședință (țara, localitatea, strada, casa, apartamentul);</p> <p>f) seria și numărul actului de identitate (buletin de identitate, pașaport, livret).</p> <p>(4) Alegătorii cu domiciliul sau reședința în străinătate, precum și alegătorii aflați temporar în străinătate, la cererea lor, se înscriu în Registrul de stat al alegătorilor cu datele corespunzătoare ultimei adrese de domiciliu sau de reședință.</p> <p>(5) Persoanele decedate și persoanele care au pierdut cetățenia Republicii Moldova se radiază din Registrul de stat al alegătorilor conform informației prezentate de autoritatea deținătoare a Registrului de stat al populației. Persoanele care au pierdut drepturile</p>		<p>(3) <i>În decurs de 24 de ore de la deschiderea contului bancar cu mențiunea „Fond electoral” /„Destinat grupului de inițiativă”, concurentul electoral (participantul la referendum)/grupul de inițiativă va informa în scris Comisia Electorală Centrală, după caz, consiliul electoral de circumscripție despre aceasta și va comunica datele bancare respective.</i></p> <p>(4) <i>Concurentul electoral (participantul la referendum)/grupul de inițiativă care nu-și deschide un cont la bancă cu mențiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă” informează despre aceasta Comisia Electorală Centrală, după caz, consiliul electoral de circumscripție, în termen de 3 zile de la înregistrarea sa, și desfășoară doar activități de campanie sau promovare electorală ce nu implică cheltuieli financiare.</i></p> <p>(5) <i>Partidele politice și blocurile electorale care au desemnat candidați la alegerile locale deschid la bancă un singur cont cu mențiunea „Fond electoral” și propun pentru confirmare la Comisia Electorală Centrală o persoană responsabilă de finanțe (trezorier) în condițiile art. 41¹. Toate mijloacele financiare aferente finanțării campaniei electorale a candidaților înregistrați din partea partidelor și blocurilor electorale vor fi gestionate prin intermediul acestui cont.</i></p> <p>(6) <i>Toate cheltuielile pentru activitatea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale se efectuează din mijloacele de pe contul cu mențiunea „Fond electoral”/ „Destinat grupului de inițiativă”.</i></p> <p>(7) <i>Mijloacele financiare din contul cu mențiunea „Fond electoral”/ „Destinat grupului de inițiativă” pot fi utilizate numai după declararea lor la Comisia Electorală Centrală sau la consiliul electoral de circumscripție, în cazul candidaților independenți în alegerile locale;</i></p> <p>(8) <i>Operațiunile de încasare a numerarului și/sau transferarea mijloacelor bănești în/din contul Fond</i></p>	
--	--	--	--	--	--

	<p>electorale se mențin în Registrul de stat al alegătorilor cu mențiunea “A pierdut dreptul electoral” și nu se includ în listele electorale.</p> <p>(6) Datele și informațiile cuprinse în Registrul de stat al alegătorilor sînt destinate exclusiv proceselor electorale și sînt accesibile pe pagina web a Comisiei Electorale Centrale, fiecare alegător avînd acces doar la informația personală.</p> <p>Articolul 43. Rapoartele privind finanțarea campaniilor electorale</p> <p>(1) Partidele politice și blocurile electorale, grupurile de inițiativă, precum și candidații independenți, în cazul alegerilor parlamentare și prezidențiale, prezintă Comisiei Electorale Centrale, în termen de 3 zile de la deschiderea contului cu mențiunea „Fond electoral” și, ulterior, săptămînal, un raport despre mijloacele bănești acumulate și cheltuielile efectuate în campania electorală, atît în format electronic cît și pe suport de hîrtie, sub semnătura persoanelor responsabile. Modelul raportului se aprobă de cîtred Comisia Electorală Centrală și conține următoarele informații:</p> <p>a) datele de identificare ale persoanei fizice sau juridice care a donat mijloace financiare;</p> <p>b) lista tuturor donațiilor primite, inclusiv natura și valoarea fiecărei donații în bani, mărfuri, obiecte, lucrări sau servicii;</p> <p>c) valoarea totală a donațiilor și numărul donatorilor;</p>	<p>Reglementările art. 41 au fost divizate și structurate în art. 40², 41 - 41³</p>	<p><i>electoral”/„Destinat grupului de inițiativă” se vor efectua exclusiv în monedă națională.</i></p> <p><i>(9) Banca în care sînt deschise conturi cu mențiunea „Fond electoral” /„Destinat grupului de inițiativă” informează zilnic Comisia Electorală Centrală, după caz, consiliul electoral de circumscripție despre rulajul mijloacelor bănești și soldul lor pe conturile bancare respective. Modalitatea de prezentare a informației în condițiile prezentului alineat se stabilește de Comisia Electorală Centrală și care urmează a fi prezentată și la cererea Comisiei, după caz, consiliului electoral de circumscripție, inclusiv a documentelor referitoare la operațiunile din conturile bancare respective.</i></p> <p><i>(10) Imediat după expirarea termenului acordat pentru colectarea semnăturilor, grupului de inițiativă îi revine obligația de a informa banca despre acest fapt în vederea suspendării operațiunilor la contul „Destinat grupului de inițiativă”, consecvent, întreprinderea acțiunilor de închidere a acestui cont conform procedurilor interne ale băncilor.</i></p> <p><i>(11) În cazul concurențelor electorale și participanților la referendum, ultimele achitări din contul „Fond electoral” se fac în ziua de vineri imediat anterioară zilei votării. Începînd cu ziua de sîmbătă imediat anterioară zilei votării, băncile suspendă operațiunile la contul bancar „Fond electoral”, consecvent, întreprind acțiunilor de închidere a acestui cont conform procedurilor interne ale băncilor.</i></p> <p><i>(12) Se interzic operațiunile de încasare a numerarului și/sau transferarea mijloacelor bănești în contul „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă” după prezentarea raportului final conform prevederilor art. 43.</i></p> <p><i>(13) După prezentarea și examinarea rapoartelor finale în condițiile art. 43, soldul mijloacelor bănești disponibile pe contul „Fond electoral”/„Destinat</i></p>	
--	---	---	--	--

	<p>d) lista donațiilor rambursate ca urmare a depășirii plafoanelor stabilite la art.41 alin.(2) lit.e);</p> <p>e) datele de identificare ale persoanei fizice sau juridice căreia i-au fost achitate mijloace financiare din contul „Fond electoral” și scopul cheltuielilor respective;</p> <p>f) sumele datoriilor, numerele actelor financiare de evidență și alte informații concludente;</p> <p>g) informația contabilă a persoanelor juridice fondate sau controlate în alt mod de partidul politic respectiv pentru perioada corespunzătoare.</p> <p>(2) Rapoartele privind finanțarea campaniilor electorale, primite în condițiile alin.(1), sînt verificate în prealabil de Comisia Electorală Centrală în ceea ce privește caracterul complet al informației și corespunderea cu cerințele de întocmire a acestora.</p> <p>(3) Dacă raportul prezentat de un partid politic, bloc electoral sau candidat independent în condițiile alin.(1) este incomplet, Comisia Electorală Centrală are dreptul să solicite concurentului electoral respectiv date suplimentare, iar acesta este obligat să le prezinte în termen de 3 zile lucrătoare din momentul solicitării.</p> <p>(4) Rapoartele sînt plasate pe pagina web a Comisiei Electorale Centrale în termen de 48 de ore de la primirea lor, respectînd legislația cu privire la protecția datelor cu caracter personal.</p> <p>(5) Candidații independenți în alegerile locale vor prezenta la</p>		<p><i>grupului de inițiativă” va fi vărsat în bugetul de stat, consecvent, întreprinse acțiunile de închidere a contul conform procedurilor interne ale băncilor, cu următoarele excepții:</i></p> <p><i>a) în cazul grupurilor de inițiativă constituite de partide sau de alte organizații social-politice, soldul neutilizat din contul „Destinat grupului de inițiativă” poate fi transferat la contul bancar al formațiunii respective sau la contul „Fond electoral”, cu notificarea obligatorie a Comisiei în acest sens, precum și în baza cererii scrise depuse, în termen de 3 zile zile de la expirarea termenului stabilit la alin. (10), la sucursala băncii unde a fost deschis contul „Destinat grupului de inițiativă”;</i></p> <p><i>b) în cazul grupurilor de inițiativă constituite de cetățeni pentru susținerea candidaților în alegeri, soldul neutilizat din contul „Destinat grupului de inițiativă” poate fi transferat la contul „Fond electoral” al candidatului susținut și înregistrat în calitate de concurent electoral, cu notificarea obligatorie a Comisiei, după caz, consiliului electoral de circumscripție în acest sens, precum și în baza cererii scrise depuse, în termen de 3 zile zile de la expirarea termenului stabilit la alin. (10), la sucursala băncii unde a fost deschis contul „Destinat grupului de inițiativă”;</i></p> <p><i>c) în cazul partidelor sau de alte organizații social-politice, soldul neutilizat din contul „Fond electoral” poate fi transferat la contul bancar al formațiunii respective, cu notificarea obligatorie a Comisiei în acest sens, precum și în baza cererii scrise depuse, în termen de 3 zile zile de la expirarea termenului stabilit la alin. (11), la sucursala băncii unde a fost deschis contul „Fond electoral”;</i></p> <p><i>d) prevederile lit. a) și c) se aplică corespunzător și blocurilor electorale cu condiția stabilirii procedurii în acest sens în acordurile de constituire a blocurilor electorale.</i></p> <p><i>(14) În cazul desfășurării turului doi de scrutin sau votării repetate, din momentul adoptării hotărîrii</i></p>	
--	--	--	--	--

		<p>consiliul electoral de circumscripție corespunzător, în termen de 3 zile de la deschiderea contului cu mențiunea „Fond electoral” și, ulterior, o dată la două săptămâni, rapoarte privind veniturile acumulate și cheltuielile efectuate în campania electorală, conform modelului de raport aprobat de Comisia Electorală Centrală. În termen de 2 zile de la recepționarea rapoartelor, consiliile electorale de circumscripție vor asigura accesul persoanelor interesate la rapoartele prezentate de candidații independenți și le vor expedia spre publicare pe paginile web ale autorităților administrației publice locale corespunzătoare, respectând legislația cu privire la protecția datelor cu caracter personal.</p> <p>(6) Rapoartele privind finanțarea campaniilor electorale pentru întreaga perioadă electorală se vor prezenta la Comisia Electorală Centrală de către concurenții electorali înregistrați cel târziu cu 2 zile înainte de ziua alegerilor. Rapoartele se publică pe pagina oficială a Comisiei Electorale Centrale în termen de 48 de ore de la recepționarea lor, respectând legislația cu privire la protecția datelor cu caracter personal.</p> <p>(7) În campania electorală, partidele politice au dreptul să accepte donații doar direct pe contul „Fond electoral”, în conformitate cu regulile stabilite de prezentul cod. Partidul politic poate transfera pe contul „Fond electoral” mijloacele financiare proprii, deținute pe contul său la data începerii</p>		<p><i>Comisiei Electorale Centrale, la cererea concurentului electoral, suspendarea operațiunilor la contul „Fond electoral” va fi anulată de către instituția bancară.</i></p> <p><i>Articolul 41³. Regimul donațiilor</i></p> <p><i>(1) Grupurile de inițiativă, concurenții electorali și participanții la referendum, inclusiv partidele politice care au desemnat candidați în alegeri sau au constituit grupuri de inițiativă, au dreptul să accepte donații doar direct pe contul „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă”.</i></p> <p><i>(2) Donațiile făcute grupurilor de inițiativă, concurenților electorali și participanților la referendum pot fi de următoarele tipuri:</i></p> <p><i>a) donații în bani;</i></p> <p><i>b) donații sub formă de proprietăți, bunuri, mărfuri, obiecte, lucrări sau servicii gratuite sau în condiții mai avantajoase decât valoarea comercială (de piață), achitarea unor bunuri, lucrări sau servicii utilizate de grupurile de inițiativă, concurenții electorali și participanții la referendum. Aceste donații sînt reflectate la valoarea lor de piață și se înscriu în limitele donațiilor prevăzute la alin. (4).</i></p> <p><i>(3) Partidele politice care au constituit grupuri de inițiativă și/sau au desemnat candidați în alegeri au dreptul să accepte donații doar direct pe contul „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă”, în conformitate cu regulile stabilite de prezentul cod. Partidul politic poate transfera pe contul „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă” mijloacele financiare proprii, deținute pe contul său la data începerii campaniei electorale sau perioadei de colectare a semnăturilor, cu condiția prezentării raportului financiar la Comisia Electorală Centrală, în care se indică datele prevăzute la art. 43 alin.(1).</i></p> <p><i>(4) Contribuțiile sub formă de donații pot fi făcute de persoanele fizice și juridice, cu respectarea restricțiilor stabilite la art. 41 alin. (5), după cum urmează:</i></p>	
--	--	---	--	--	--

		<p>campaniei electorale, cu condiția prezentării raportului financiar la Comisia Electorală Centrală, în care se indică datele prevăzute la alin.(1).</p> <p>(8) Comisia Electorală Centrală elaborează și aprobă formulare pentru rapoartele privind veniturile și cheltuielile din campania electorală. La rubrica cheltuieli se vor include următoarele informații:</p> <p>a) costurile întrunirilor și evenimentelor electorale, inclusiv costurile aferente (chirie, scenă, prestații scenice, sonorizare, standuri, afișe, cheltuieli de protocol, securitate, reflectarea evenimentului în mass-media etc.);</p> <p>b) cheltuielile de publicitate, inclusiv la televiziune, radio, în alte mijloace de informare electronice, în presa scrisă, pe panouri, pe alte platforme publicitare stradale sau mobile;</p> <p>c) cheltuielile pentru materialele promoționale, inclusiv pentru programul electoral al partidului, postere, stegulețe, tricouri, alte articole promoționale oferite gratuit în conformitate cu prevederile art.41 alin.(6);</p> <p>d) cheltuielile pentru transportul de persoane și bunuri;</p> <p>e) costul serviciilor de sondare a opiniei publice;</p> <p>f) costurile suplimentare de întreținere: pentru închirierea unor birouri în scop electoral, pentru salariile personalului angajat temporar în scop electoral;</p> <p>g) costurile de delegare sau detașare a persoanelor;</p>		<p>1) persoanele fizice:</p> <p>a) au dreptul să doneze în contul bancar „Destinat grupului de inițiativă”, pe perioada activității grupurilor de inițiativă, până la 50 de salarii medii lunare pe economie stabilite pentru anul respectiv;</p> <p>b) plafoanele donațiilor în contul „Fond electoral” pentru o campanie electorală constituie 6 salarii medii lunare pe economie pe anul respectiv;</p> <p>c) în cazul cetățenilor Republicii Moldova cu venituri obținute în afara țării, plafonul donațiilor nu poate depăși 3 salarii medii lunare pe economie pe anul respectiv;</p> <p>d) în cazul cetățenilor Republicii Moldova cu statut de persoane cu funcții de demnitate publică, de funcționari publici, inclusiv cu statut special, sau de angajați în organizații publice în sensul Legii nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, plafonul donațiilor nu poate depăși 10% din venitul anual al acestora, totodată, nu poate depăși 6 salarii medii lunare pe economie pe anul respectiv.</p> <p>e) pot face donații, în decursul unui an bugetar, unui sau mai multor grupuri de inițiativă, concurenți electorali sau participanți la referendum în limita plafoanelor stabilite la lit. a) – d);</p> <p>f) donațiile în numerar pot fi efectuate în valoare de până la 3 salarii medii pe economie pe anul respectiv. Donațiile oferite în numerar pot fi utilizate doar după depunerea lor pe contul „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă”. Procedura de încasare și depunerea a donațiilor în numerar se stabilește de Comisia Electorală Centrală;</p> <p>g) donațiile care depășesc limita stabilită la lit. f) se vor face exclusiv prin operațiuni bancare. Donațiile prin operațiuni bancare pot fi efectuate prin intermediul conturilor de card bancar deschise în băncile din țară sau de peste hotare și/sau prin virament (transfer bancar) în contul „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă”.</p>	
--	--	---	--	--	--

		<p>h) cheltuielile de consultanță electorală și politică.</p> <p>(9) Dacă informația prezentată de un partid politic sau bloc electoral în condițiile alin.(8) este incompletă, Comisia Electorală Centrală are dreptul să solicite concurentului electoral respectiv date suplimentare privind mărimea fiecărei încasări în contul acestuia și despre proveniența acestor mijloace.</p> <p>(10) Toate serviciile și acțiunile prevăzute la alin.(8), prestate gratuit de persoane fizice și juridice, precum și toate acțiunile de voluntariat în perioada de colectare a semnăturilor și în perioada campaniei electorale în favoarea candidatului sau concurentului electoral se evaluează de către grupul de inițiativă și de către concurentul electoral și se indică obligatoriu în raportul financiar conform procedurii stabilite prin regulamentul aprobat de Comisia Electorală Centrală.</p> <p><i>[Art.43 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p>		<p>2) persoanele juridice:</p> <p>a) au dreptul să doneze în contul bancar „Destinat grupului de inițiativă”, pe perioada activității grupurilor de inițiativă, pînă la 100 de salarii medii lunare pe economie stabilite pentru anul respectiv;</p> <p>b) plafoanele donațiilor în contul „Fond electoral” pentru o campanie electorală constituie 12 salarii medii lunare pe economie pe anul respectiv;</p> <p>c) pot vira mijloace bănești pe contul „Fond electoral”/ „Destinat grupului de inițiativă” numai prin transfer, împreună cu o declarație pe propria răspundere privind lipsa restricțiilor prevăzute la art. 41 alin. (5) lit.d), f) și g);</p> <p>d) care transferă mijloace bănești pe contul „Fond electoral” îi va informa pe acționarii, fondatorii sau pe membrii săi despre operațiunile astfel efectuate.</p> <p>(5) Particularitățile efectuării contribuțiilor sub formă de donații, condițiile și modul de evidență, precum și procedura de raportare a acestora se stabilește de Comisia Electorală Centrală prin aprobarea regulamentelor în acest sens.</p> <p>Articolul 43. Rapoartele privind finanțarea activității grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale</p> <p>(1) Partidele politice și blocurile electorale care desemnează candidați în alegeri, concurenții electorali, participanții la referendum și grupurile de inițiativă care va desfășura campania electorală sau, respectiv, activitatea de colectare a semnăturilor, cu implicarea resurselor financiare și materiale este obligat să prezinte rapoarte care vor conține informații despre veniturile acumulate și cheltuielile efectuate, cu anexarea documentelor aferente conform modelelor și procedurii aprobate de Comisie. Modelul rapoartelor privind finanțarea activității grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale se aprobă de către Comisia Electorală Centrală și conține următoarele informații obligatorii:</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>1) datele de identificare ale persoanei fizice sau juridice care a donat mijloace financiare;</p> <p>2) lista tuturor donațiilor primite, inclusiv natura și valoarea fiecărei donații în bani, mărfuri, obiecte, lucrări sau servicii;</p> <p>3) valoarea totală a donațiilor și numărul donatorilor;</p> <p>4) lista donațiilor rambursate ca urmare a depășirii plafoanelor stabilite la art. 40² alin.(4) și alin. (5);</p> <p>5) datele de identificare ale persoanei fizice sau juridice căreia i-au fost achitate mijloace financiare din contul „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă” și scopul cheltuielilor respective;</p> <p>6) sumele datorțiilor, numerele actelor financiare de evidență și alte informații concludente;</p> <p>7) informația contabilă a persoanelor juridice fondate sau controlate în alt mod de partidul politic respectiv pentru perioada corespunzătoare.</p> <p>8) la rubrica cheltuieli se vor include următoarele informații:</p> <p>a) costurile întrunirilor și evenimentelor electorale, inclusiv costurile aferente (chirie, scenă, prestații scenice, sonorizare, standuri, afișe, cheltuieli de protocol, securitate, reflectarea evenimentului în mass-media etc.);</p> <p>b) cheltuielile de publicitate, inclusiv la televiziune, radio, în alte mijloace de informare electronice, în presa scrisă, pe panouri, pe alte platforme publicitare stradale sau mobile;</p> <p>c) cheltuielile pentru materialele promoționale, inclusiv pentru programul electoral al partidului, postere, stegulețe, tricouri, alte articole promoționale oferite gratuit în conformitate cu prevederile art.41 alin.(7);</p> <p>d) cheltuielile pentru transportul de persoane și bunuri;</p> <p>e) costul serviciilor de sondare a opiniei publice;</p> <p>f) costurile suplimentare de întreținere: pentru închirierea unor birouri în scop electoral, pentru</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>salariile personalului angajat temporar în scop electoral;</p> <p>g) costurile de delegare sau detașare a persoanelor;</p> <p>h) cheltuielile de consultanță electorală și politică.</p> <p>(2) Toate serviciile și acțiunile prevăzute la alin.(1), prestate gratuit de persoane fizice și juridice, precum și toate acțiunile de voluntariat în perioada de colectare a semnăturilor și în perioada campaniei electorale în favoarea grupului de inițiativă, candidatului, concurentului electoral sau participantului la referendum se evaluează de către aceștia și se indică obligatoriu în raportul financiar conform procedurii stabilite prin regulamentele aprobate de Comisia Electorală Centrală.</p> <p>(3) În cazul alegerilor parlamentare, prezidențiale și locale, precum și în cazul referendumurilor indiferent de tipul acestora, partidele politice și blocurile electorale care desemnează candidați în alegeri, participanții la referendum, grupurile de inițiativă, candidații la funcția de Președinte al Republicii Moldova, precum și candidații independenți, cu excepția celor stabiliți la alin. (4), prezintă Comisiei Electorale Centrale rapoartele despre mijloacele bănești acumulate și cheltuielile efectuate în campania electorală sau, respectiv, în perioada de activitate a grupurilor de inițiativă, atât în format electronic cât și pe suport de hârtie, sub semnătura persoanelor responsabile, cu respectarea următoarelor termene:</p> <p>a) în termen de 3 zile de la deschiderea contului cu mențiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă” și, ulterior, o dată la două săptămâni, conform graficului aprobat de Comisie prin programul calendaristic;</p> <p>b) în ziua de vineri imediat anterioară zilei votării/în termen de 2 zile după ziua votării, pentru întreaga campanie electorală (raport final) sau,</p> <p>c) în cazul grupurilor de inițiativă, raportul final se depune în termen de cel târziu 3 zile de la data</p>	
--	--	--	--	--	--

			<p><i>prezentării, după caz, de la data limită de prezentare a listelor de subscripție către Comisie, pentru întreaga perioadă de activitate a grupului de inițiativă.</i></p> <p><i>(4) Candidații independenți în alegerile locale, precum și grupurile de inițiativă constituite în vederea colectării semnăturilor pentru susținerea acestora, vor prezenta la consiliul electoral de circumscripție corespunzător rapoartele despre mijloacele bănești acumulate acumulate și cheltuielile efectuate în campania electorală sau, respectiv, în perioada de activitate a grupurilor de inițiativă, atât în format electronic cât și pe suport de hârtie, sub semnătura persoanelor responsabile, cu respectarea următoarelor termene:</i></p> <p><i>a) în termen de 3 zile de la deschiderea contului cu mențiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă” și, ulterior, o dată la două săptămâni, conform graficului aprobat de Comisie prin programul calendaristic;</i></p> <p><i>b) în ziua de vineri imediat anterioară zilei votării/în termen de 2 zile după ziua votării, pentru întreaga campanie electorală (raport final) sau,</i></p> <p><i>c) în cazul grupurilor de inițiativă, raportul final se depune în termen de cel târziu 3 zile de la data prezentării, după caz, de la data limită de prezentare a listelor de subscripție către consiliul electoral de circumscripție, pentru întreaga perioadă de activitate a grupului de inițiativă.</i></p> <p><i>(5) Rapoartele privind finanțarea activității grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, primite în condițiile alin.(3) și (4), sînt verificate în prealabil de Comisia Electorală Centrală, după caz, consiliul electoral de circumscripție în ceea ce privește caracterul complet al informației și corespunderea cu cerințele de întocmire a acestora.</i></p> <p><i>(6) Dacă informația prezentată de un partid politic sau bloc electoral în condițiile alin.(1) și (2) este incompletă și/sau documentele aferente nu au fost atașate la raport, Comisia Electorală Centrală, după</i></p>	
--	--	--	--	--

			<p><i>caz, consiliul electoral de circumscripție are dreptul să solicite subiectului care le-a prezentat date și/sau documente suplimentare, iar acesta este obligat să le prezinte în termen de 3 zile lucrătoare din momentul solicitării.</i></p> <p><i>(7) În termen de 2 zile de la recepționarea și/sau acceptarea rapoartelor, verificate în prealabil în condițiile alin. (5), Comisia Electorală Centrală asigură plasarea acestora pe pagina sa web, iar, consiliile electorale de circumscripție le vor expedia spre publicare pe paginile web ale autorităților administrației publice locale corespunzătoare, respectând legislația cu privire la protecția datelor cu caracter personal.</i></p> <p><i>(8) În sensul respectării legislației cu privire la protecția datelor cu caracter personal, rapoartele publicate în condițiile alin. (7) vor conține disponibile doar rubricile ce includ datele și informațiile cu privire la: Celelalte informații se califică date cu caracter personal, iar accesul persoanelor interesate la acestea se va asigura în condițiile deținerii de către organul electoral respectiv a consimțământului subiectului datelor cu caracter personal, precum și cu respectarea altor rigori stabilite de legislației cu privire la protecția datelor cu caracter personal.</i></p> <p><i>(9) Rapoartele privind finanțarea activității grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale sînt verificate și analizate de către Comisie, după caz, consiliul electoral de circumscripție care adoptă o hotărîre în acest sens.</i></p> <p><i>(10) În scopul verificării și examinării rapoartelor, Comisia Electorală Centrală, după caz, consiliul electoral de circumscripție are dreptul să solicite persoanelor juridice, indiferent de forma juridică de organizare, informații necesare deținute de acestea în limita competențelor. Subiecții sesizați sînt obligați să prezinte informațiile solicitate în termen de cel mult o săptămîină. La cerere și în funcție de natura informației solicitate, acest termen poate fi extins de</i></p>	
--	--	--	--	--

				<p><i>către Comisia Electorală Centrală, după caz, consiliul electoral de circumscripție, însă, în total, termenul acordat nu va depăși două săptămâni.</i></p> <p><i>(11) Comisia Electorală Centrală, după caz, consiliul electoral de circumscripție, pentru elucidarea unor suspiciuni, poate sesiza autoritățile publice care dețin sisteme informaționale publice și/sau cu atribuții de control în vederea prezentării informațiilor necesare sau efectuării unor verificări suplimentare, în limita competențelor funcționale ale acestor autorități.</i></p> <p><i>[Art.43 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p>	
6	Capitolul 5	<p align="center">Capitolul 5 LISTELE ELECTORALE</p> <p>Articolul 44. Listele electorale</p> <p>(1) Listele electorale, întocmite în baza Registrului de stat al alegătorilor, sînt liste ce cuprind toți cetățenii cu drept de vot care domiciliază ori își au reședința pe teritoriul unei secții de votare. Alegătorul poate fi înscris numai într-o singură listă electorală și la o singură secție de votare. Alegătorul care are și domiciliu, și reședință este înscris, în perioada valabilității reședinței, în lista electorală de la secția de votare în a cărei rază teritorială acesta își are reședința. Regulamentul privind întocmirea, administrarea, difuzarea și actualizarea listelor electorale se aprobă de Comisia Electorală Centrală.</p> <p>(2) În lista electorală se indică:</p> <p>a) localitatea și numărul secției de votare;</p> <p>b) numele și prenumele, anul nașterii alegătorului;</p>	<p>Esența modificărilor constă în dezvoltarea reglementărilor la capitolul listele electorale.</p> <p>Introducerea conținutului art. 42 „Registrul de stat al alegătorilor”, preluat din capitolul 4.</p> <p>Excluderea necesității perfectării celui de-al 3 exemplar al listelor electorale.</p> <p>Ajustarea noțiunilor de domiciliu și reședință temporară conform modificărilor la Codul civil din 01.02.2019.</p> <p>Excluderea procedurii privind declararea locului nou de ședere, care pune în dificultate asigurarea respectării termenului de transmitere a listelor electorale către BESV.</p> <p>Suplimentar, alegătorii pot solicita certificat pentru drept de vot.</p>	<p align="center">Capitolul 5 LISTELE ELECTORALE</p> <p>Articolul 44. Listele electorale</p> <p>(1) Listele electorale, întocmite în baza Registrului de stat al alegătorilor constituit în baza Registrului de Stat al Populației, sînt liste ce cuprind toți cetățenii cu drept de vot care domiciliază ori își au reședința temporară pe teritoriul unei secții de votare. Alegătorul poate fi înscris numai într-o singură listă electorală și la o singură secție de votare. Alegătorul care are și domiciliu, și reședință temporară este înscris, în perioada valabilității reședinței temporare, în lista electorală de la secția de votare în a cărei rază teritorială acesta își are reședința temporară.</p> <p>(2) În sensul prezentului cod se identifică următoarele tipuri de liste electorale:</p> <p>a) de bază, inclusiv pentru secțiile de votare din afara țării;</p> <p>b) suplimentare, inclusiv pentru secțiile de votare din afara țării și cele pentru alegătorii din localitățile din stînga Nistrului (Transnistria);</p> <p>c) pentru votarea la locul aflării.</p> <p>(3) Modelul listelor electorale se aprobă de Comisia Electorală Centrală, în care se indică în mod obligatoriu următoarele date:</p>	

		<p>c) domiciliul/reședința alegătorului; d) numărul de identificare de stat (IDNP); e) seria și numărul actului de identitate.</p> <p>(3) Listele electorale se întocmesc, în cazul comunelor, pe sate și, după caz, pe străzi, iar în cazul orașelor și municipiilor – pe străzi și blocuri, repartizarea alegătorilor făcându-se în baza informației prezentate de autoritățile administrației publice locale respective.</p> <p>(4) Listele electorale incluzând militarii aflați în unități militare, precum și membrii familiilor acestora, alți alegători care domiciliază pe teritoriul unităților militare, se întocmesc pe baza datelor prezentate de comandanții unităților militare respective. Militarii domiciliați în afara unităților militare, precum și membrii familiilor lor, se înscriu în listele electorale de la domiciliu.</p> <p>(5) Pentru secțiile de votare constituite în sanatorii și case de odihnă, în spitale și alte instituții curative staționare, listele electorale se întocmesc pe baza propriei declarații de ședere ori a datelor prezentate de conducătorii instituțiilor menționate.</p> <p>(6) Pentru secțiile de votare constituite în afara Republicii Moldova, listele electorale se întocmesc și pe baza datelor colectate de conducătorii misiunilor diplomatice și ai oficiilor consulare care activează pe teritoriul statelor respective. La începutul perioadei electorale, misiunile diplomatice și oficiile consulare aduc</p>	<p>Păstrarea ambelor proceduri afectează acuratețea și conformitatea datelor din listele electorale, ulterior, afectează procesarea datelor privind totalizarea rezultatelor alegerilor/stabilirea pragului electoral.</p>	<p>a) tipul alegerilor/referendumurilor și data desfășurării acestora; b) localitatea și numărul secției de votare; c) numele și prenumele, anul nașterii alegătorului; d) domiciliul/reședința temporară a alegătorului; e) numărul de identificare de stat (IDNP) sau seria și numărul actului de identitate, după caz.</p> <p><i>(4) Listele electorale se întocmesc pe secții de votare în baza informației din Registrul de stat al alegătorilor. Lista unei secții de votare este ordonată alfabetic sau după numele, prenumele alegătorilor, sau după denumirea străzii, numărul blocului în creștere, numele, prenumele alegătorilor. Arondarea alegătorilor la secțiile de votare se efectuează de către registratorii din cadrul autorităților publice locale, autorizați în acest sens, conform procedurii stabilite de regulamentul cu privire la Registrul de stat al alegătorilor, aprobat prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale.</i></p> <p>(5) Listele electorale incluzând militarii aflați în unități militare, precum și membrii familiilor acestora, alți alegători care domiciliază pe teritoriul unităților militare, se întocmesc pe baza datelor prezentate de comandanții unităților militare respective. Militarii domiciliați în afara unităților militare, precum și membrii familiilor lor, se înscriu în listele electorale de la domiciliu.</p> <p><i>(6) Persoanele internate în spitale și alte instituții curative staționare amplasate în același sector cu domiciliul lor sînt incluse în listele electorale de bază și votează conform regulilor votării la locul aflării, în baza cererilor depuse personal sau prin intermediul conducătorilor instituțiilor respective. În cazul alegerilor locale generale, persoanele internate în spitale și alte instituții curative staționare amplasate în aceeași unitate administrativ-teritorială cu domiciliul/reședința lor sînt incluse în listele electorale suplimentare de către conducătorii instituțiilor respective. Dacă alegătorul se internează în ziua votării, cererea poate fi făcută în scris,</i></p>	
--	--	---	--	---	--

		<p>la cunoștința publică și actualizează listele electorale deținute. Cu 25 de zile înainte de ziua alegerilor, procedura de actualizare a listelor electorale încetează. Listele actualizate se trimit imediat Comisiei Electorale Centrale.</p> <p>(7) În cazul în care alegătorul își schimbă domiciliul sau reședința în perioada dintre data întocmirii listelor electorale și data alegerilor, biroul electoral al secției de votare corespunzător domiciliului precedent, la solicitarea alegătorului și pe baza actului de identitate acceptat pentru participarea la votare, îi eliberează un certificat pentru drept de vot. Alegătorul care a primit certificat pentru drept de vot confirmă primirea acestuia, semnând în lista electorală în dreptul numelui său, la rubrica “Notă”, unde este indicată data eliberării, numărul certificatului pentru drept de vot și numele membrului biroului electoral care l-a eliberat.</p> <p>(8) Persoanele cu drept de vot care, după ultima participare la alegeri, și-au schimbat locul de ședere sînt în drept, cel tîrziu cu 30 de zile înainte de următoarele alegeri, să-și declare locul nou de ședere la organul administrației publice locale pentru a putea fi înscrise în lista de alegători la secția de votare corespunzător locului șederii. Autoritățile administrației publice locale respective comunică neîntîrziat informația în cauză Comisiei Electorale Centrale.</p> <p>(9) Listele electorale se transmit de către Comisia Electorală Centrală</p>		<p><i>inclusiv prin intermediul conducătorului instituției respective sau în baza listei întocmite de către acesta, pînă la ora 15.00 cu condiția prezentării <u>certificatului medical</u>.</i></p> <p><i>(7) Pentru secțiile de votare constituite în afara Republicii Moldova, listele electorale de bază se întocmesc pe baza:</i></p> <p><i>a) datelor colectate de conducătorii misiunilor diplomatice și ai oficiilor consulare care activează pe teritoriul statelor respective. La începutul perioadei electorale, misiunile diplomatice și oficiile consulare aduc la cunoștința publică și actualizează datele deținute despre alegătorii aflați în străinătate. În listele electorale se înscriu membrii misiunilor diplomatice sau ai oficiilor consulare, precum și membrii familiilor lor;</i></p> <p><i>b) înregistrării prealabile a cetățenilor Republicii Moldova aflați în străinătate. Procedura și termenele privind înregistrarea prealabilă se stabilesc printr-un regulament aprobat de Comisie.</i></p> <p><i>(8) Cu 40 de zile înainte de ziua alegerilor, procedura de actualizare a datelor despre alegătorii din afara țării, inclusiv procedura privind înregistrarea prealabilă, încetează. Datele actualizate se trimit imediat Comisiei Electorale Centrale, care inclusive în baza datelor privind înregistrarea prealabilă, asigură întocmirea listelor electorale de bază pentru birourile electorale ale secțiilor de votare constituite în afara țării.</i></p> <p><i>(9) În cazul în care alegătorul <u>își schimbă domiciliul sau reședința temporară în perioada dintre data întocmirii listelor electorale și data alegerilor</u>, biroul electoral al secției de votare corespunzător domiciliului precedent, la solicitarea alegătorului și pe baza actului de identitate acceptat pentru participarea la votare, îi eliberează un certificat pentru drept de vot. Alegătorul care a primit certificat pentru drept de vot confirmă primirea acestuia, semnând în lista electorală în dreptul numelui său, la rubrica “Notă”, unde este indicată</i></p>	
--	--	--	--	---	--

	<p>autorităților administrației publice locale/misiunilor diplomatice sau oficiilor consulare cu cel puțin 22 de zile înainte de ziua alegerilor, în 3 exemplare oficiale, ștampilate și cu alte semne de protecție pe fiecare pagină. Două exemplare ale listelor se transmit imediat biroului electoral al secției de votare, iar un exemplar se păstrează la primărie/misiunea diplomatică sau oficiul consular.</p> <p>(10) Modificări în listele electorale pot fi solicitate de către alegători Comisiei Electorale Centrale sau biroului electoral cel târziu în ziua precedentă zilei alegerilor. Biroul electoral comunică imediat Comisiei Electorale Centrale modificările solicitate, cu anexarea actelor doveditoare: cererea și declarația alegătorului, copia actelor de identitate.</p> <p><i>[Art.44 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p> <p>Articolul 45. Verificarea listelor electorale</p> <p>(1) Listele electorale se fac accesibile în localurile secțiilor de votare, precum și se plasează pe pagina web a Comisiei Electorale Centrale cu 20 de zile înainte de ziua alegerilor, în acestea fiind indicate numele, prenumele și anul nașterii ai fiecărui alegător. Un exemplar al listei se păstrează la primărie. Alegătorilor li se comunică, cel târziu cu 20 de zile înainte de ziua alegerilor, prin toate mijloacele de comunicare disponibile (mass-media, telefon, afișe, internet),</p>		<p><i>data eliberării, numărul certificatului pentru drept de vot și numele membrului biroului electoral care l-a eliberat. În cazul organizării turului doi de scrutin pentru alegerile prezidențiale, precum și la alegerile locale în cazul membrilor birourilor electorale și operatorilor SIAS „Alegeri”, certificatele pentru drept de vot eliberate pentru primul tur de scrutin nu pot fi utilizate.</i></p> <p><i>(10) Prevederile alin. (9) nu se aplică în cazul alegerilor locale, cu excepția membrilor birourilor electorale și operatorilor SIAS „Alegeri”, precum și pentru alegătorii care votează în secțiile de votare din afara țării și cele constituite pentru localitățile din stînga Nistrului (Transnistria), indiferent de tipul scrutinului desfășurat.</i></p> <p><i>(11) Listele electorale de bază se transmit de către Comisia Electorală Centrală, în 2 exemplare oficiale, ștampilate și cu alte semne de protecție pe fiecare pagină, în baza actelor de transmitere-recepționare, după cum urmează:</i></p> <p><i>a) autorităților administrației publice locale, cu cel puțin 22 de zile înainte de ziua alegerilor, pentru birourile electorale ale secțiilor de votare din țară;</i></p> <p><i>b) Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, cu cel puțin 25 de zile înainte de ziua alegerilor, pentru birourile electorale din străinătate.</i></p> <p><i>(12) Cel târziu cu 20 de zile înainte de ziua alegerilor, autoritățile administrației publice locale și Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene asigură transmiterea, în baza actelor de transmitere-recepționare, a celor 2 exemplare a listelor electorale de bază, recepționate în condițiile alin. (11), birourilor electorale ale secțiilor de votare.</i></p> <p><i>(13) Cele două exemplare ale listelor electorale de bază se utilizează de birourile electorale, după cum urmează:</i></p> <p><i>a) primul exemplar, ce conține toate datele despre alegători specificate la alin. (3), se păstrează de biroul electoral, prin asigurarea integrității și confidențialității acestuia, fiind utilizat pentru</i></p>	
--	---	--	---	--

		<p>sediul secției de votare la care ei vor putea vota.</p> <p>(2) Alegătorilor și reprezentanților concurenților electorali li se asigură posibilitatea de a lua cunoștință de listele electorale și de a verifica corectitudinea întocmirii lor. Ei au dreptul să facă contestații împotriva neincluzării lor în listă sau excluderii din ea, precum și împotriva altor erori comise la înscrierea datelor despre sine sau despre alți alegători cel târziu în ziua precedentă zilei alegerilor. Contestațiile se examinează de către organele electorale respective în decurs de 24 de ore, iar deciziile acestora pot fi contestate de subiecții interesați în instanța de judecată, după procedura stabilită, în cazul în care aceștia au primit refuz de corectare sau includere în listă.</p> <p>(3) Comisia Electorală Centrală elaborează și aprobă procedura de întocmire, verificare și actualizare a listelor electorale, reglementând expres aspectele privind: transmiterea listelor la birourile electorale; includerea/excluderea alegătorilor de către membrii biroului electoral al secției de votare; prezentarea ulterioară a listelor electorale finale și alte aspecte necesare.</p> <p><i>[Art.45 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p>		<p><i>operarea modificărilor în datele despre alegători și, respectiv, efectuarea operațiunilor electorale în ziua votării, conform procedurii stabilite de prezentul cod;</i></p> <p><i>b) cel de-al doilea exemplar va conține doar numele, prenumele și anul nașterii fiecărui alegător, fiind accesibil în localul secției de votare în scopul verificării datelor despre alegători în condițiile art. 45, precum și faptul arondării alegătorilor la secția de votare respectivă.</i></p> <p><i>(14) Suplimentar la exemplarele listelor electorale de bază, Comisia Electorală Centrală asigură birourile electorale ale secțiilor de votare cu formularele listelor electorale suplimentare și cele pentru votarea la locul aflării. Procedura de completare și efectuarea votării în baza acestor liste electorale se stabilește de Comisie prin aprobarea regulamentelor, după caz, instrucțiunilor în acest sens.</i></p> <p><i>(15) În scopul executării prevederilor prezentului capitol, precum și altor prevederi ale codului referitoare la listele electorale, Comisia Electorală Centrală aprobă regulamentul prin care stabilește procedura de întocmire, administrare, transmitere, difuzare și modificare a listelor electorale, precum și de transmitere a acestora instanțelor de judecată în procesul de confirmare a rezultatelor alegerilor, inclusiv modalitatea de păstrare și nimicire după încheierea perioadei electorale.</i></p> <p><i>[Art.44 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p> <p>Articolul 45. Verificarea listelor electorale</p> <p><i>(1) Exemplarul listelor electorale de bază, în care se indică doar numele, prenumele și anul nașterii ai fiecărui alegător, se fac accesibile în localurile secțiilor de votare, cu 20 de zile înainte de ziua alegerilor. În același termen, alegătorul poate consulta și aplicația „Verifică-te în RSA” accesibilă pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale, pentru a verifica datele incluse în listele</i></p>	
--	--	--	--	---	--

				<p><i>electorale și numărul secției de votare la care este arondat. Alegătorilor li se comunică, de asemenea, prin toate mijloacele de comunicare disponibile (mass-media, telefon, afișe, internet), procedura de verificare a datelor din listele electorale, precum și a sediului secției de votare la care ei vor putea vota.</i></p> <p><i>(2) În cazul în care alegătorul sau <u>reprezentantul concurentului electoral/participantului la referendum</u> identifică erori care pot fi soluționate doar prin verificarea întregii informații despre alegător din exemplarul listei electorale cu datele complete, accesul poate fi acordat doar prin semnarea unei declarații de confidențialitate, conform modelului aprobat de Comisie. Acces liber la datele depline conținute în lista electorală de bază (IDNP-ul, domiciliul/reședința alegătorului, seria și numărul actului de identitate) îl au doar membrii biroului electoral respectiv și alegătorul la datele sale personale.</i></p> <p><i>(3) Dacă alegătorul sau <u>reprezentantul concurentului electoral/participantului la referendum</u> observă erori în lista electorală, ei pot depune la biroul electoral al secției de votare o cerere scrisă însoțită de acte doveditoare care se anexează la lista electorală.</i></p> <p><i>(4) Modificările în listele electorale pot fi solicitate de către alegători sau <u>reprezentanții concurenților electorali/participanții la referendum</u> Comisiei Electorale Centrale până la transmiterea listelor către biroul electoral sau biroului electoral al secției de votare cel târziu în ziua precedentă zilei alegerilor. Biroul electoral transmite imediat Comisiei Electorale Centrale, dar nu mai târziu de ziua precedentă zilei alegerilor, prin intermediul registratorilor din cadrul autorităților administrației publice locale, informația despre modificările solicitate, cu anexarea actelor doveditoare, pentru a fi introduse aceste modificări în Registrul de stat al alegătorilor.</i></p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>(5) <u>Alegătorii și reprezentanții concurenților electorali/participanților la referendum au dreptul să depună contestații</u> cu privire la neexaminarea sau refuzul de a le fi satisfăcută cererea, depusă în condițiile alin. (3), de corectare, includere sau radiere din lista electorală de bază, precum și împotriva altor erori comise la înscrierea datelor despre sine <u>sau despre alți alegători</u>. Contestațiile se examinează de către organele electorale respective în decurs de 24 de ore, iar deciziile acestora pot fi contestate de subiecții interesați în ordinea stabilită la capitolul 12, în cazul în care aceștia au primit refuz de corectare sau includere în listă.</p> <p>Articolul 45¹. Registrul de stat al alegătorilor</p> <p>(1) Registrul de stat al alegătorilor reprezintă un sistem informațional unic integrat de evidență a alegătorilor din Republica Moldova, destinat colectării, stocării, actualizării și analizei informației referitoare la cetățenii Republicii Moldova care au atins vârsta de 18 ani și nu au interdicții legale de a alege. Modul de formare, administrare, corectare și actualizare a Registrului de stat al alegătorilor se stabilește prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale.</p> <p>(2) Formarea listelor electorale se face de către Comisia Electorală Centrală în baza Registrului de stat al alegătorilor constituit în baza Registrului de stat al populației, a cărui autoritate deținătoare pune gratuit la dispoziția Comisiei, zilnic, datele și informațiile necesare întocmirii și actualizării Registrului de stat al alegătorilor.</p> <p>(3) În Registrul de stat al alegătorilor se înscriu pentru fiecare alegător următoarele date:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) numele și prenumele; b) data, luna și anul nașterii; c) numărul de identificare de stat (IDNP); d) adresa de domiciliu (țara, localitatea, strada, casa, apartamentul); 	
--	--	--	--	--	--

				<p><i>e) adresa reședinței temporare (țara, localitatea, strada, casa, apartamentul);</i></p> <p><i>f) seria și numărul actului de identitate (buletin de identitate, pașaport, livret).</i></p> <p><i>(4) Alegătorii cu domiciliul sau reședința în străinătate, precum și alegătorii aflați temporar în străinătate, la cererea lor, se înscriu în Registrul de stat al alegătorilor cu datele corespunzătoare ultimei adrese de domiciliu sau de reședință temporară din țară.</i></p> <p><i>(5) Persoanele decedate și persoanele care au pierdut cetățenia Republicii Moldova se radiază din Registrul de stat al alegătorilor conform informației prezentate de autoritatea deținătoare a Registrului de stat al populației. Persoanele care au pierdut drepturile electorale se mențin în Registrul de stat al alegătorilor cu mențiunea “A pierdut dreptul electoral” și nu se includ în listele electorale pe perioada valabilității interdicției aplicate.</i></p> <p><i>(6) Datele și informațiile cuprinse în Registrul de stat al alegătorilor sînt destinate exclusiv proceselor electorale și sînt accesibile pe pagina web a Comisiei Electorale Centrale, fiecare alegător avînd acces doar la informația personală.</i></p>	
7	Capitolul 6	<p align="center">Capitolul 6 DESEMNAREA ȘI ÎNREGISTRAREA CANDIDAȚILOR</p> <p>Articolul 46. Desemnarea candidaților</p> <p>(1) În cazul alegerilor parlamentare și prezidențiale, procesul de desemnare a candidaților începe cu 60 de zile înainte de ziua alegerilor și se termină cu 30 de zile înainte de ziua alegerilor. În cazul alegerilor locale, desemnarea candidaturilor se efectuează după constituirea circumscripțiilor electorale și consiliilor electorale de circumscripție conform art.131.</p>	<p>Articolul 46:</p> <p>1) la alin. (1), condiționarea începerii perioadei de desemnare a candidaților din data intrării în vigoare a actului de stabilire a alegerilor. Acest criteriu poate determina extinderea perioadei de desemnare de la 60 la 90 zile. La fel, excluderea criteriului „după</p>	<p align="center">Capitolul 6 DESEMNAREA ȘI ÎNREGISTRAREA CANDIDAȚILOR ȘI REPREZENTANȚILOR ACESTORA ÎN ORGANELE ELECTORALE</p> <p>Articolul 46. Desemnarea candidaților</p> <p>(1) În cazul alegerilor parlamentare și prezidențiale, procesul de desemnare a candidaților <i>începe din data intrării în vigoare a actului de stabilire alegerilor</i>, însă nu mai devreme de <u>60 de zile</u> înainte de ziua alegerilor și se termină cu 30 de zile înainte de ziua alegerilor. În cazul alegerilor locale, desemnarea candidaturilor se efectuează după <i>constituirea consiliilor electorale de circumscripție</i> conform art.131.</p>	

		<p>(2) Dreptul de a desemna candidați pentru alegeri, în cazul în care se întrunesc toate condițiile stabilite de prezentul cod, îl au:</p> <p>a) partidele și alte organizații social-politice înregistrate, în modul stabilit, până la stabilirea datei alegerilor, în conformitate cu statutele (regulamentele) lor și cu legislația în vigoare;</p> <p>b) blocurile electorale, formate pe baza deciziilor adoptate conform statutelor (regulamentelor) partidelor și altor organizații social-politice ce le-au constituit, <i>care sînt înregistrate de Comisia Electorală Centrală, în cazul alegerilor parlamentare, prezidențiale și alegerilor locale generale, sau de consiliile electorale de circumscripție, în cazul alegerilor noi. Candidații vor fi desemnați în decursul a 15 zile de la data constituirii blocurilor electorale, iar în cazul în care acestea s-au constituit pînă la începerea perioadei electorale – în decursul a 15 zile de la începerea acestei perioade;</i></p> <p>c) cetățenii Republicii Moldova care își înaintează propria candidatură (candidații independenți).</p> <p>(3) Listele candidaților pentru alegerile parlamentare și locale vor fi întocmite respectîndu-se cota minimă de reprezentare de 40% pentru ambele sexe. Poziționarea candidaților pe liste se face conform formulei: minimum patru candidați la fiecare zece locuri. [Alin.(4) art.46 abrogat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</p>	<p>constituirea circumscripțiilor electorale”. La modul practic lasă loc doar de interpretări.</p> <p>2) La alin. (2) lit. b), se exclude textul „, , care sînt înregistrate de Comisia Electorală Centrală, în cazul alegerilor parlamentare, prezidențiale și alegerilor locale generale, sau de consiliile electorale de circumscripție, în cazul alegerilor noi. Candidații vor fi desemnați în decursul a 15 zile de la data constituirii blocurilor electorale, iar în cazul în care acestea s-au constituit pînă la începerea perioadei electorale – în decursul a 15 zile de la începerea acestei perioade”. Se propune reglementarea separată – prin art. 46¹ a modului de constituire a blocurilor electorale.</p> <p>3) Conținutul alin. (3) – (5) se propun într-o nouă redacție pentru detalierea reglementărilor aferente procesului de desemnare a candidaților.</p> <p>4) Reglementările în vigoare ale alin. (3) se regăsesc/includ și la art.84 și 137</p> <p>5) Reglementările în vigoare ale alin. (5) se includ la art. 49.</p>	<p>(2) Dreptul de a desemna candidați pentru alegeri, în cazul în care se întrunesc toate condițiile stabilite de prezentul cod, îl au:</p> <p>a) partidele și alte organizații social-politice înregistrate, în modul stabilit, pînă la stabilirea datei alegerilor, în conformitate cu statutele (regulamentele) lor și cu legislația în vigoare;</p> <p>b) blocurile electorale, formate pe baza deciziilor adoptate conform statutelor (regulamentelor) partidelor și altor organizații social-politice ce le-au constituit;</p> <p>c) cetățenii Republicii Moldova care își înaintează propria candidatură (candidații independenți, <i>candidații la funcția de Președinte al Republicii Moldova</i>).</p> <p><i>(3) Procesul de desemnare a candidaților presupune:</i></p> <p><i>a) pentru partide, alte organizații social-politice și blocuri electorale – aprobarea, în cadrul ședințelor organelor abilitate în conformitate cu prevederile statute sau actele de constituire ale acestora, a hotărîrilor/deciziilor confirmate prin procesele-verbale (extrase din procesele-verbale) privind desemnarea candidaților/listelor de candidați la funcții publice electivă, iar în cazul alegerilor prezidențiale, constituirea grupurilor de inițiativă pentru colectarea semnăturilor în vederea susținerii candidaților desemnați, inclusiv perfectarea și prezentarea actelor necesare în condițiile prezentului cod pentru înregistrarea în calitate de concurent electoral;</i></p> <p><i>b) pentru candidații independenți/candidații la funcția de Președinte al Republicii Moldova - înaintarea propriei candidaturi la o funcție publică eligibilă, după caz, constituirea grupului de inițiativă pentru colectarea semnăturilor în vederea susținerii candidatului, inclusiv perfectarea și prezentarea actelor necesare în condițiile prezentului cod pentru înregistrarea în calitate de concurent electoral.</i></p>	
--	--	---	---	--	--

	<p>(5) Declarațiile candidaților privind consimțământul lor de a candida se depun după cum urmează:</p> <p>a) declarațiile candidaților la alegerile în Parlament și ale candidaților la funcția de Președinte al Republicii Moldova se depun la Comisia Electorală Centrală;</p> <p>b) declarațiile candidaților pentru funcțiile de primar și consilier al consiliului local în cazul alegerilor locale se depun la consiliile electorale de circumscripție.</p> <p><i>[Art.46 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p> <p>Articolul 47. Colectarea semnăturilor pentru susținerea candidatului independent și pentru inițierea referendumului</p> <p>(1) Semnături se colectează numai pentru susținerea candidaților independenți sau pentru inițierea unui referendum. În cazul alegerilor locale, se colectează semnături numai din partea alegătorilor care își au domiciliul sau reședința valabilă în circumscripția în care candidează candidatul independent.</p> <p>(2) Au dreptul de a colecta semnături candidații independenți și membrii grupurilor de inițiativă care desemnează și/sau susțin candidați independenți în alegeri, precum și membrii grupului de inițiativă pentru inițierea unui referendum.</p> <p>(3) În listele de colectare a semnăturilor în susținerea candidatului independent, precum și</p>	<p>Se propune introducerea art. 46¹ care să reglementeze particularitățile de constituire și înregistrare a blocurilor electorale. Normele existente în Codul electoral sunt foarte ambigue. Particularitățile în acest sens fiind descrise doar la nivel de acte administrative ale Comisiei.</p>	<p><i>(4) Procedura de desemnare a candidaților include și etapa de colectare a semnăturilor de către persoanele care își înaintează propria candidatură și/sau grupurile de inițiativă în vederea susținerii candidaților la funcțiile eligibile.</i></p> <p><i>(5) Subiecții menționați la alin. (2) nu pot lua decizii privind demararea procesului de desemnare a candidaților/propriei candidaturi înainte de începerea perioadei de desemnare prevăzute la alin. (1), iar actele perfectate în acest sens, cu excepția celor stabilite la art. 49 alin. (1) lit. a), nu pot fi date anterior începerii acestei perioade.</i></p> <p>Articolul 46¹. Particularitățile constituirii și înregistrării blocurilor electorale</p> <p><i>(1) În cazul alegerilor parlamentare, prezidențiale și locale generale, actele necesare pentru înregistrarea blocurilor electorale pot fi depuse la Comisia Electorală Centrală nu mai devreme de 30 de zile înainte de începerea perioadei de desemnare a candidaților, iar în cazul alegerilor locale noi, în termen de 3 zile de la data constituirii consiliilor electorale de circumscripție.</i></p> <p><i>(2) Partidele și alte organizații social-politice pot conveni asupra formării unui bloc electoral, consemnând decizia de participare a formațiunii politice respective printr-un proces-verbal, aprobat conform statutelor (regulamentelor) acestora.</i></p> <p><i>(3) Blocurile electorale se formează în baza acordului de constituire, aprobat de către partidele și alte organizații social-politice, înregistrate în modul prevăzut de legislația în vigoare pînă la stabilirea datei alegerilor, care au decis să participe la crearea unui bloc electoral.</i></p> <p><i>(4) Acordul de constituire a blocului electoral va cuprinde:</i></p> <p><i>a) părțile constituante ale blocului electoral;</i></p> <p><i>b) denumirea integrală, denumirea prescurtată a blocului și, după caz, simbolul electoral în formă grafică însoțit de descrierea textuală a acestuia;</i></p>	
--	--	---	---	--

		<p>pentru inițierea referendumului, denumite în continuare liste de subscripție, se indică numele și prenumele, anul nașterii, profesia (ocupația), funcția, locul de muncă, domiciliul și apartenența politică a candidatului, precum și numele și prenumele persoanei care colectează semnăturile. Lista de subscripție va conține numai semnături ale susținătorilor care domiciliază într-o singură localitate.</p> <p>(4) În lista de subscripție, susținătorul candidatului, precum și susținătorul inițierii referendumului completează personal numărul curent, numele și prenumele, anul nașterii, domiciliul, seria și numărul actului de identitate, data la care semnează în listă și își aplică semnătura. În cazul în care susținătorul candidatului nu poate, din motive obiective, să completeze personal datele solicitate, acestea sînt completate de membrul grupului de inițiativă sau de o altă persoană împuternicită să colecteze semnăturile, semnătura în lista de subscripție fiind aplicată nemijlocit de susținător, iar în caz de imposibilitate, de un reprezentant legal al acestuia.</p> <p>(5) Un alegător poate susține, prin semnătură, un singur candidat în cadrul unui scrutin.</p> <p>(6) Membrul grupului de inițiativă care colectează semnăturile alegătorilor semnează fiecare foaie din listele de subscripție. La sfîrșitul fiecărei foi din listele de subscripție, colectorul face o mențiune prin care atestă faptul că semnăturile au fost</p>		<p><i>c) persoana/organul cu drept de reprezentare;</i> <i>d) modalitatea de retragere a uneia dintre părți din componența blocului electoral și/sau asocierea cu un alt partid sau o altă organizație social-politică;</i> <i>e) procedura de desemnare a candidatului (candidaților)/listei (listelor) de candidați și, respectiv, cea de modificare a listei (listelor) de candidați, după caz, procedura de constituire a grupului de inițiativă;</i> <i>f) modul și procedura de repartizare a alocațiilor de la bugetul de stat;</i> <i>g) modul de restituire a creditului solicitat și alocat din bugetul de stat pentru desfășurarea campaniei electorale, precum și a cheltuielilor legate de organizarea și desfășurarea alegerilor în condițiile art. 40 și 40¹;</i> <i>h) procedura de lichidare (încetare a funcționării) a blocului electoral;</i> <i>i) alte prevederi.</i></p> <p><i>(5) Blocul electoral se înregistrează la Comisia Electorală Centrală în cazul alegerilor locale generale și la consiliul electoral de circumscripție în cazul alegerilor locale noi, în baza următoarelor documente:</i></p> <p><i>a) cererea de înregistrare a blocului electoral semnată de către persoana/persoanele sau organul cu drept de reprezentare;</i> <i>b) hotărîrile/deciziile confirmate prin procesele-verbale sau, după caz, prin extrase din procesele-verbale ale partidelor politice prin care acestea au decis să participe la formarea unui bloc electoral;</i> <i>c) acordul de constituire a blocului electoral semnat de părțile constituante ale acestuia;</i> <i>d) statutul partidelor constituante ale blocului electoral.</i> <i>e) după caz, documentele stabilite la art. 49 alin. (1).</i></p> <p><i>(6) Comisia Electorală Centrală, după caz, consiliul electoral de circumscripție, prin adoptarea unei hotărîri în acest sens, decide asupra</i></p>	
--	--	---	--	--	--

		<p>colectate de el personal și că el confirmă autenticitatea semnatarilor, apoi semnează.</p> <p><i>[Art.47 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p> <p>Articolul 48. Prezentarea și verificarea listelor de subscripție</p> <p>(1) După primirea listelor de subscripție, organul electoral respectiv începe verificarea autenticității semnăturilor de pe liste, dreptul de vot al persoanelor înscrise în liste, adresa domiciliului acestora. Verificarea se efectuează în decursul a 5 zile de la data primirii listelor.</p> <p>(2) Comisia Electorală Centrală sau consiliul electoral de circumscripție informează persoanele care au prezentat liste de subscripție despre rezultatele verificării, anunță numărul total al persoanelor incluse în listele de subscripție prezentate de fiecare candidat la alegeri, precum și numărul semnăturilor valabile.</p> <p>(3) Persoanele care colectează semnăturile în listele de subscripție sînt responsabile de asigurarea autenticității datelor din acestea.</p> <p>(4) Se consideră nule și neavenite:</p> <p>a) listele de subscripție întocmite pînă la data începerii perioadei de desemnare a candidaților;</p> <p>b) semnăturile din listele de subscripție considerate ca fiind false;</p> <p>c) listele de subscripție care au fost completate fără a fi respectate cerințele prevăzute la art.47 alin.(4) și (6).</p>	<p>La articolul 47 au fost excluse referințele la grupurile de inițiativă constituite pentru inițierea referendumurilor. Reieșind din denumirea capitolului și specificul reglementărilor, se propune inserarea acestora în titlurile respective ale Codului electoral</p> <p>Se propune detalierea reglementărilor generale stabilite la art. 47-48 aferente colectării semnăturilor de către grupurile de inițiativă și a verificării acestora, cum ar fi:</p> <p>1) Revizuirea datelor ce se includ în listele de subscripție;</p> <p>2) Stabilirea răspunderii juridice pentru încălcarea prevederilor ce țin de colectarea semnăturilor;</p> <p>3) Excluderea restricției privind susținerea mai multor candidați.</p> <p>4) Extinderea mecanismului de colectare a semnăturilor prin excluderea restricției de</p>	<p><i>înregistrării sau refuzului de înregistrare a blocului electoral în decurs de 5 zile de la data primirii actelor enumerate la alin. (5).</i></p> <p><i>(7) Partidele și alte organizații social-politice care au constituit blocul electoral nu au dreptul să desemneze candidatul (candidații)/ lista (listele) de candidați în nume propriu.</i></p> <p><i>(8) În cazul în care, după încheierea perioadei de desemnare a candidaților, în componența blocului rămîne un singur partid constituant, blocul nu se consideră dizolvat de drept.</i></p> <p>Articolul 47. Colectarea semnăturilor pentru susținerea <i>candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova</i> și candidatului independent</p> <p><i>(1) În sensul prezentului articol, semnăturile se colectează numai pentru susținerea candidaților la funcția de Președinte al Republicii Moldova și candidaților independenți la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, consilier în consiliul local și/sau primar.</i></p> <p><i>(2) Colectarea semnăturilor în susținerea candidaților la una din funcțiile electivă enumerate în cuprinsul alin. (1) se va efectua cu respectarea cerințelor generale stabilite de prezentul articol și a condițiilor speciale reglementate prin titlurile III – V din prezentul cod, corespunzător tipului de alegeri pentru care este susținut candidatul, precum și de actele administrative normative adoptate de Comisia Electorală Centrală în acest sens, inclusiv cu asigurarea respectării legislației în domeniul protecției datelor cu caracter personal.</i></p> <p><i>(3) Dreptul de a colecta semnături îl au candidații independenți și candidații la funcția de Președinte al Republicii Moldova, precum și membrii grupurilor de inițiativă (colectorii) constituite în vederea susținerii candidaților respectivi în alegeri. În cazul alegerilor prezidențiale, constituirea și înregistrarea grupurilor de inițiativă pentru colectarea semnăturilor susținătorilor candidaților</i></p>	
--	--	---	--	---	--

		<p>Articolul 49. Înregistrarea candidaților</p> <p>(1) Pentru înregistrarea candidaților, Comisiei Electorale Centrale sau consiliilor electorale de circumscripție li se prezintă de către candidat, cel târziu cu 30 de zile înainte de ziua alegerilor, următoarele documente:</p> <p>a) procesul-verbal al ședinței organului central sau teritorial al partidului, a altei organizații social-politice sau a blocului electoral privind desemnarea candidatului (liste de candidați întocmite conform prevederilor art.84, 85, 86 și 137);</p> <p>b) listele de subscripție cu numărul suficient de semnături ale susținătorilor candidatului independent;</p> <p>c) datele biografice ale candidatului;</p> <p>d) declarația candidatului privind consimțământul lui de a candida la funcția pentru care a fost desemnat, conținând și declarația pe propria răspundere despre lipsa interdicțiilor legale/judecătorești de a candida;</p> <p>e) declarația de avere și interese personale a candidatului pentru ultimii 2 ani anteriori anului în care se desfășoară alegerile, în conformitate cu Legea privind declararea averii și a intereselor personale;</p> <p>f) o declarație pe propria răspundere privind:</p> <ul style="list-style-type: none"> – inexistența restricțiilor legale/judecătorești de a candida sau ocupa funcții publice; – inexistența actelor de constatare rămase definitive referitoare la 	<p>colectare a semnăturilor dintr-o singură localitate – reieșind din faptul excluderii din acest proces a autorităților publice locale.</p> <p>5) Uniformizarea termenului de verificare a listelor stabilit la art. 48 alin. (1) în corelare cu termenul general de verificare a documentelor pentru înregistrarea concurenților electorali – fiind deci de 7 zile;</p> <p>6) Reglementarea mecanismului de verificare a listelor de subscripție prin intermediul aplicației – subsistem al SIAS „Alegeri”.</p> <p>7) Stabilirea competențelor altor autorități în procesul de verificare a listelor de subscripție.</p> <p>Propunerile la acest capitol rezidă și din recomandările misiunilor de observare a alegerilor – potrivit cărora procedura este prea restrictivă și necesită a fi simplificată.</p>	<p><i>respectivi este obligatorie. Candidatul independent în cazul alegerilor parlamentare și celor locale poate să nu constituie un grup de inițiativă dacă va decide să colecteze singur semnăturile.</i></p> <p><i>(4) Modalitatea de constituire și înregistrare a grupurilor de inițiativă pentru susținerea candidaților la una din funcțiile electivă enumerate în cuprinsul alin. (1) se stabilește prin titlurile III – V din prezentul cod și actele administrative normative ale Comisiei adoptate în acest sens. Grupul de inițiativă, constituit în condițiile prezentului cod, se înregistrează la:</i></p> <p><i>a) Comisia Electorală Centrală – în cazul susținerii candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova sau candidatului la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova;</i></p> <p><i>b) consiliul electoral de circumscripție – în cazul susținerii candidatului la funcția de consilier în consiliul local și/sau de primar.</i></p> <p><i>(5) Colectarea semnăturilor pentru susținerea candidatului la alegeri începe de la data desemnării candidatului în condițiile art. 46, dar nu mai devreme de data înregistrării grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului și/sau eliberării listelor de subscripție și a legitimațiilor membrilor grupului de inițiativă.</i></p> <p><i>(6) Semnăturile pentru susținerea candidatului la una din funcțiile electivă enumerate în cuprinsul alin. (1) se colectează în baza listelor de subscripție, al cărui model se aprobă de Comisia Electorală Centrală. Listele de subscripție pentru colectarea semnăturilor se eliberează de organul electoral care are competența de a înregistra candidatul sau grupul de inițiativă.</i></p> <p><i>(7) În listele de de subscripție se indică funcția electivă pentru care se colectează semnăturile, numele și prenumele, anul nașterii, profesia (ocupația), funcția, locul de muncă, domiciliul/reședința temporară a candidatului și</i></p>	
--	--	---	--	---	--

		<p>regimul declarării averilor și intereselor personale, la stările de incompatibilitate și la confiscarea averii nejustificate, acte care nu sînt prescrise;</p> <p>g) certificatul de sănătate al candidatului pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, eliberat de instituția medicală la care acesta se află în evidență;</p> <p>h) declarația candidatului pentru funcția de primar privind abandonarea, pe termenul mandatului, a funcțiilor incompatibile cu funcția de primar, în cazul în care persoana dată este aleasă și validată;</p> <p>i) declarația despre suspendarea, pe durata campaniei electorale, a funcțiilor ocupate anterior – pentru persoanele care cad sub incidența art.13 alin.(3);</p> <p>j) simbolul electoral în variantă electronică și pe hîrtie;</p> <p>k) copia de pe actul de identitate al candidatului.</p> <p>(2) Reprezentanții partidelor, altor organizații social-politice, ai blocurilor electorale și candidații independenți depun actele necesare pentru înregistrare numai după ce Comisia Electorală Centrală, consiliile electorale de circumscripție respective fac publică informația privind locul (biroul) și timpul primirii documentelor. Această informație este dată publicității în termen de 2 zile de la începerea perioadei de desemnare a candidaților. Intervalul de timp dintre momentul adoptării hotărîrii de stabilire a locului și timpului primirii</p>		<p><i>subiectul care l-a desemnat, precum și numele și prenumele persoanei care colectează semnăturile.</i></p> <p><i>(8) În lista de subscripție, susținătorul candidatului completează personal numele și prenumele, anul nașterii, domiciliul/reședința temporară, <u>numărul de identificare de stat (IDNP)</u>, după caz, seria și numărul actului de identitate, data la care semnează în listă și își aplică semnătura. În cazul în care susținătorul candidatului nu poate, din motive obiective, să completeze personal datele solicitate, acestea sînt completate de membrul grupului de inițiativă sau de o altă persoană împuternicită să colecteze semnăturile, semnătura în lista de subscripție fiind aplicată nemijlocit de susținător, iar în caz de imposibilitate, de un reprezentant al acestuia.</i></p> <p><i>(9). Membrul grupului de inițiativă care colectează semnăturile alegătorilor în listele de subscripție este responsabil de asigurarea autenticității datelor din acestea, fapt pentru care semnează fiecare listă de subscripție întocmită. La sfîrșitul fiecărei foi din listele de subscripție, colectorul face o mențiune prin care atestă faptul că semnăturile au fost colectate de el personal și că el confirmă autenticitatea semnatarilor, apoi semnează.</i></p> <p><i>(10) Pentru încălcarea prevederilor ce stabilesc procedura de colectare a semnăturilor, precum și al dispozițiilor ce vizează domeniul protecției datelor cu caracter personal, colectorul poartă răspundere conform legislației în vigoare. În cazul survenirii răspunderii, aceasta se aplică de către organele abilitate, în limita acțiunilor/inacțiunilor săvîrșite de către colector. Organul electoral refuză înregistrarea în calitate de membri ai grupului de inițiativă persoanele care anterior au desfășurat această activitate cu încălcarea prevederilor prezentului cod și/sau actelor normative în domeniul respectiv.</i></p> <p><i>(11) Susținătorul candidatului trebuie să fie persoana care, la momentul semnării listei de subscripție, are dreptul de a alege. Alegătorii</i></p>	
--	--	--	--	--	--

		<p>documentelor și ora stabilită pentru primirea documentelor trebuie să fie de cel puțin 24 de ore. În cazul în care reprezentanți ai mai multor partide, mai multor organizații social-politice, a mai multor blocuri electorale, mai mulți candidați independenți depun în același timp toate documentele necesare la biroul desemnat pentru înregistrare, ordinea de primire a documentelor se stabilește prin tragere la sorți, conform regulamentului elaborat de Comisia Electorală Centrală și publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p> <p>(3) Organul electoral respectiv efectuează înregistrarea sau refuză înregistrarea candidaților desemnați în alegeri în decursul a 7 zile de la data primirii actelor enumerate la alin.(1).</p> <p>(4) În cadrul acelorași alegeri, o persoană poate candida la mai multe funcții electivă doar din partea unui singur partid sau bloc electoral.</p> <p>(5) Candidații desemnați în alegeri nu pot fi angajați și nu pot desfășura activități în cadrul nici unui consiliu sau birou electoral pe durata alegerilor în cauză.</p> <p>(6) Organul electoral respectiv va elibera candidaților înregistrați legitimații de candidați în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai târziu de 3 zile de la data înregistrării.</p> <p>(7) Organul electoral respectiv va da publicității în mijloacele de informare în masă finanțate de la buget hotărârile sale privind înregistrarea candidaților independenți sau a listei lor de candidați.</p>		<p><i>participă benevol la campania de susținere a candidatului la una din funcțiile electivă enumerate în cuprinsul alin. (1). Un alegător poate susține, prin semnătură, mai mulți candidați, inclusiv pentru mai multe funcții electivă, însă, nu poate susține același candidat, prin semnătură, de două și mai multe ori.</i></p> <p><i>(12) În dependență de tipul alegerilor desfășurate, semnăturile pot fi colectate:</i></p> <p><i>a) în oricare localitate din circumscripția electorală națională - în cazul alegerilor parlamentare;</i></p> <p><i>b) în oricare localitate din cel puțin jumătate din numărul unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, stabilite conform Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova – în cazul alegerilor prezidențiale;</i></p> <p><i>c) în localitatea/localitățile din cadrul circumscripției electorale în care candidează candidatul - pentru alegerile locale.</i></p> <p><i>(13) În condițiile stabilite la alin. (12), o listă de subscripție poate conține semnături ale susținătorilor care își au domiciliu/reședința temporară în localități diferite, însă care fac parte dintr-o singură circumscripție electorală în care candidează candidatul sau dintr-o singură unitate administrativ-teritorială de nivelul al doilea. Alegătorul care are și domiciliu, și reședință temporară, în perioada valabilității reședinței temporare, poate susține candidatul care candidează în circumscripția electorală în a cărei rază teritorială acesta își are reședința temporară.</i></p> <p><i>(14) Alegătorii care semnează, cu bună știință, de două și mai multe ori pentru susținerea unui candidat la aceeași funcție electivă și/sau înscrie în lista de subscripție date neveridice despre sine pot fi supuși răspunderii contravenționale.</i></p> <p><i>[Art.47 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p>	
--	--	---	--	--	--

		<p>(8) După expirarea termenului prevăzut pentru înregistrarea candidaților, organul electoral respectiv publică integral lista candidaților pe care i-a înregistrat, indicînd în ea numele, prenumele, anul nașterii, domiciliul, apartenența politică, profesia (ocupația) candidaților, precum și denumirea partidului, a altei organizații social-politice sau a blocului electoral care i-a desemnat. Listele de candidați vor fi disponibile pentru consultare la fiecare secție de votare.</p> <p>(9) În cazul în care un concurent electoral prezintă lista candidaților desemnați în alegeri care nu corespunde cerințelor art.46 alin.(3), Comisia Electorală Centrală sau consiliul electoral de circumscripție va refuza înregistrarea acestuia.</p> <p><i>[Art.49 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p>		<p>Articolul 48. Prezentarea și verificarea listelor de subscripție</p> <p>(1) <i>Listele de subscripție se depun la organul electoral corespunzător împreună cu documentele necesare pentru înregistrarea candidaților. Procedura de recepționare a documentelor și listelor de subscripție este stabilită în regulamentele privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților pentru fiecare tip de scrutin organizat, aprobate de Comisia Electorală Centrală.</i></p> <p>(2) <i>În cazul susținerii candidatului la alegerile parlamentare, prezidențiale sau locale, listele de subscripție cu semnăturile cetățenilor se depun, cel mai târziu cu 30 de zile înainte de ziua alegerilor, la organul electoral respectiv pentru verificare. Nu se admite depunerea listelor de subscripție suplimentare după ce organul respectiv a primit și a înregistrat listele de subscripție.</i></p> <p>(3) <i>După primirea listelor de subscripție, organul electoral respectiv începe verificarea autenticității semnăturilor de pe liste, dreptului de vot al persoanelor înscrise în liste, adresa domiciliului/reședinței temporare a acestora. Verificarea listelor de subscripție se efectuează concomitent cu examinarea documentelor prezentate pentru înregistrarea candidaților, în condițiile și temenele stabilite la art. 49.</i></p> <p>(4) <i>Organul electoral va supune verificării autenticitatea datelor înscrise și a semnăturilor din listele de subscripție în limita numărului stabilit la art. 86, 113 și 138. În cazul prezentării listelor de subscripție ce conțin un număr mai mare de semnături decît cel stabilit, organul electoral va verifica, aleatoriu, autenticitatea semnăturilor colectate în limita numărului maxim prevăzut, celelalte semnături colectate peste plafonul stabilit nu se vor verifica.</i></p> <p>(5) <i>Pentru verificarea listelor de subscripție, organul electoral va utiliza, după caz, aplicația „Liste de subscripție” – bloc de funcții al SIAS „Alegeri” și</i></p>	
--	--	---	--	--	--

			<p><i>va putea contracta personal în calitate de operatori pentru verificarea listelor prin intermediul aplicației respective. Ghidul privind funcționarea aplicației „Liste de subscripție” se aprobă prin dispoziția președintelui Comisiei Electorale Centrale.</i></p> <p><i>(6) În procesul de verificare a listelor de subscripție, prin intermediul aplicației „Liste de subscripție”, au dreptul să asiste candidații la alegeri și/sau conducătorii grupului de inițiativă, precum și observatorii acreditați, în baza unei solicitări adresate în acest sens organului electoral. Candidații la alegeri și/sau conducătorii grupului de inițiativă au dreptul să asiste doar la procesul de verificare a listelor de subscripție pe care le-au prezentat. Condițiile de asistare la procesul de verificare a listelor de subscripție se stabilesc în ghidul specificat la alin. (5).</i></p> <p><i>(7) În sensul prezentului cod, se consideră nule și neavenite:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>a) listele de subscripție întocmite până la data începerii perioadei de desemnare a candidaților;</i> <i>b) semnăturile din listele de subscripție considerate <u>ca fiind false</u>;</i> <i>c) listele de subscripție care au fost completate fără a fi respectate cerințele prevăzute la art.47;</i> <i>d) listele de subscripție care au fost întocmite cu încălcarea cerințelor stabilite în regulamentul privind modul de întocmire, prezentare și verificare a listelor de subscripție, precum și în regulamentele privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților pentru fiecare tip de scrutin organizat, aprobate de Comisia Electorală Centrală.</i> <p><i>(8) În procesul de verificare a autenticității datelor înscrise în listele de subscripție, Comisia Electorală Centrală, inclusiv la sesizarea consiliului electoral de circumscripție, are dreptul să solicite informații aferente în acest sens de la alte entități, după cum urmează:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>a) Agenția Servicii Publice să prezinte imaginea grafică a specimenului semnăturilor colectorilor,</i> 	
--	--	--	--	--

			<p>Articolul 49: 1) Alineatul (1): - excluderea lit d) care se dublează cu lit. f); - excluderea lit. e) – declarația de avere. Acest tip de declarație nu este prevăzut în Legea nr. 133/2016, iar candidații nu se regăsesc ca subiecți. Respectiv, nu există organul competent de a verifica conținutul acestora și de a se expune asupra conformității lor. Mai mult, candidații aleși le revine obligația să depună declarațiile care intră sub incidența Legii nr. 133/2016. - excluderea lit. g) care stabilește certificatul de sănătate pentru candidații la funcția de Președinte al RM. 2) La alineatul (2) se propune revizuirea termenelor privind</p>	<p><i>după caz, ale susținătorilor candidaților, pentru verificarea autenticității semnăturilor aplicate în listele de subscripție prezentate;</i> b) Ministerului Afacerilor Interne să prezinte informația cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova a persoanelor care au colectat semnături, după caz, care au semnat pentru susținerea candidaților. (9) Modalitatea de întocmire a listelor de subscripție, procedura și termenul de prezentare și verificare a acestora, precum și responsabilitățile persoanelor care colectează semnăturile susținătorilor se stabilește printr-un regulament aprobat de Comisie.</p> <p>Articolul 49. Înregistrarea candidaților (1) Pentru înregistrarea candidaților, Comisiei Electorale Centrale sau consiliilor electorale de circumscripție li se prezintă de către partide, alte organizații social-politice, blocuri electorale sau candidat, cel târziu cu 30 de zile înainte de ziua alegerilor, următoarele documente: a) hotărârea/decizia confirmată prin procesul-verbal sau, după caz, prin extras din procesul-verbal al ședinței organului central sau teritorial al partidului, a altei organizații social-politice sau a blocului electoral privind desemnarea candidatului (listei de candidați întocmite conform prevederilor art.84 și 137); b) listele de subscripție cu numărul suficient de semnături ale susținătorilor candidatului independent sau candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, conform art. 86, 113 și 138; c) datele biografice ale candidatului; d) o declarație pe propria răspundere privind: – inexistența restricțiilor legale/judecătorești de a candida sau ocupa funcții publice; – inexistența actelor de constatare rămase definitive referitoare la regimul declarării averilor și</p>	
--	--	--	--	---	--

		<p>începerea perioadei de înregistrare a candidaților;</p> <p>3) Revizuirea restricțiilor de a candida la mai multe funcții electiv stabilite la alin. (4);</p> <p>4) La alin. (5) revizuirea restricțiilor ce țin de statutul candidaților în alegeri.</p> <p>5) Excluderea alin. (9), conținutul căreia se regăsește la art. 84 și 137.</p>	<p><i>intereselor personale, la stările de incompatibilitate și la confiscarea averii nejustificate, acte care nu sînt prescrise;</i></p> <p><i>e) declarația candidatului pentru funcția de primar sau pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova privind suspendarea, pe durata mandatului, a funcțiilor incompatibile cu funcția de primar sau de Președinte al Republicii Moldova, în cazul în care persoana dată este aleasă și validată;</i></p> <p><i>f) declarația despre suspendarea din funcțiile deținute, din momentul înregistrării în calitate de concurenți electorali, pentru persoanele care cad sub incidența art.13 alin.(3);</i></p> <p><i>g) simbolul electoral în variantă electronică și pe hîrtie;</i></p> <p><i>h) copia de pe actul de identitate al candidatului.</i></p> <p><i>(2) Modelele sau caracteristicile tehnice a documentelor prevăzute la alin. (1), precum și modul de completare și/sau de prezentare a acestora se stabilesc prin regulamentele privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților pentru fiecare tip de scrutin organizat, aprobate de Comisia Electorală Centrală.</i></p> <p><i>(2) Reprezentanții partidelor, altor organizații social-politice, ai blocurilor electorale, candidații la funcția de Președinte al Republicii Moldova și candidații independenți depun actele necesare pentru înregistrare numai după ce Comisia Electorală Centrală, consiliile electorale de circumscripție respective fac publică informația privind locul (biroul) și timpul primirii documentelor. Intervalul de timp dintre momentul adoptării hotărîrii de stabilire a locului și timpului primirii documentelor și ora stabilită pentru primirea documentelor trebuie să fie de cel puțin 24 de ore. În cazul în care reprezentanți ai mai multor partide, mai multor organizații social-politice, a mai multor blocuri electorale, mai mulți candidați depun în același timp toate documentele necesare pentru înregistrare la organul electoral respectiv, ordinea de primire a documentelor se</i></p>	
--	--	---	--	--

				<p><i>stabilește prin tragere la sorți, conform regulamentului elaborat de Comisia Electorală Centrală.</i></p> <p><i>(3) Organul electoral respectiv efectuează înregistrarea sau refuză înregistrarea candidaților desemnați în alegeri în decursul a 7 zile de la data primirii actelor enumerate la alin.(1). Hotărârile adoptate de organele electorale în acest sens pot fi contestate în condițiile stabilite la capitolul 12.</i></p> <p><i>(4) În cadrul aceluiași alegeri, o persoană poate candida la mai multe funcții electiv, <u>însă de diferite categorii/niveluri</u>, doar din partea unui singur partid sau bloc electoral <u>și/sau</u> în calitate de candidat independent.</i></p> <p><i>(5) Candidații înregistrați în alegeri nu pot fi angajați și nu pot desfășura activități în cadrul nici unui organ electoral pe durata alegerilor în cauză. Calitatea de candidat în alegeri este incompatibilă cu oricare altă calitate de subiect implicat în procesul electoral.</i></p> <p><i>(6) Organul electoral respectiv va elibera candidaților înregistrați legitimații de candidați în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai târziu de 3 zile de la data înregistrării.</i></p> <p><i>(7) Organul electoral respectiv va da publicității în mijloacele de informare în masă finanțate de la buget hotărârile sale privind înregistrarea candidaților independenți sau a listei lor de candidați.</i></p> <p><i>(8) După expirarea termenului prevăzut pentru înregistrarea candidaților, organul electoral respectiv publică integral lista candidaților pe care i-a înregistrat, indicând în ea numele, prenumele, anul nașterii, apartenența politică, profesia (ocupatia) candidaților, precum și denumirea partidului, a altei organizații social-politice sau a blocului electoral care i-a desemnat. Listele de candidați vor fi disponibile pentru consultare la fiecare secție de votare.</i></p> <p><i>[Art.49 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p>	
--	--	--	--	---	--

			<p>Conținutul art. 15 se propune de inclus în redacția art. 49¹. Reglementările țin de reprezentanții concurenților electorali și ar fi mai judicios să se regăsească la acest capitol și nu la cel ce vizează organele electorale.</p>	<p>Articolul 49¹. Desemnarea și confirmarea reprezentanților în organele electorale și în instanțele de judecată <i>(1) Concurenții electorali pot desemna, pentru perioada campaniei electorale, în organele electorale care i-au înregistrat, precum și în organele electorale ierarhic inferioare, câte un reprezentant cu drept de vot consultativ. Partidele, alte organizații social-politice și blocurile electorale care iau parte la scrutin pot desemna, pentru perioada campaniei electorale, câte un reprezentant cu drept de vot consultativ și în Comisia Electorală Centrală.</i> <i>(2) Reprezentanții concurenților electorali sînt confirmați de organele electorale respective în termen de 3 zile. Candidaturile propuse trebuie să fie persoane care au dreptul de a alege și de a fi aleși.</i> <i>(3) Reprezentantul desemnat și confirmat de organul electoral în conformitate cu prevederile prezentului articol poate apăra interesele concurentului electoral în litigiile cu caracter electoral și în instanța de judecată.</i> <i>(4) Drepturile și obligațiile generale ale reprezentanților concurenților electorali sînt stabilite prin hotărîre a Comisiei Electorale Centrale, precum și de către concurenții electorali care îi desemnează.</i></p>	
8	Capitolul 7	<p>Capitolul 7 CAMPANIA ELECTORALĂ Articolul 50. Persoanele de încredere ale concurenților electorali (1) Concurenții electorali pot avea persoane de încredere în fiecare circumscripție electorală. Persoanele de încredere îi ajută pe concurenții electorali la desfășurarea campaniilor electorale ale acestora, fac agitație electorală în favoarea lor și le reprezintă interesele în relațiile cu autoritățile publice, cu alegătorii, cu consiliile și birourile electorale. Numărul persoanelor de încredere se</p>	<p>Articolul 50: 1) Includerea reglementărilor în partea ce ține de participanții la referendum; 2) Referința la regulamentul cu privire la activitatea persoanelor de încredere, aprobat prin hotărîrea Comisiei; 3) Stabilirea condițiilor de prezentare a demersului ă n vederea înregistrării persoanelor de încredere; 4) Stabilirea termenelor de examinare a demersului și cele de eliberare a legitimațiilor;</p>	<p>Capitolul 7 CAMPANIA ELECTORALĂ Articolul 50. Persoanele de încredere ale concurenților electorali <i>și participanților la referendum</i> (1) Concurenții electorali <i>și participanții la referendum</i> pot avea persoane de încredere în fiecare circumscripție electorală. Persoanele de încredere îi ajută pe concurenții electorali/<i>participanții la referendum</i> la desfășurarea campaniilor electorale ale acestora, fac agitație electorală în favoarea lor și le reprezintă interesele în relațiile cu autoritățile publice, cu alegătorii, cu consiliile și birourile electorale.</p>	

	<p>stabilește de către Comisia Electorală Centrală sau de consiliul electoral de circumscripție respectiv.</p> <p>(2) Concurenții electorali își selectează în mod independent persoanele de încredere, îi prezintă organului electoral respectiv care îi înregistrează și le eliberează legitimații.</p> <p>(3) Comisia Electorală Centrală înregistrează persoanele de încredere ale concurenților electorali în alegerile parlamentare și ale candidaților la funcția de Președinte al Republicii Moldova. În cazul alegerilor pentru funcțiile de primar și de consilier al consiliului local, persoanele de încredere ale candidaților sînt înregistrate de către consiliul electoral de circumscripție corespunzător.</p> <p>(4) Concurenții electorali pot, în orice moment pînă la ziua precedentă alegerilor, să suspende împuternicirile persoanelor lor de încredere și să le înlocuiască cu alte persoane.</p> <p>(5) La cererea persoanelor de încredere ale concurenților electorali, acestea pot fi degrevate de atribuțiile de la locul de muncă permanent fără menținerea salariului. Ele nu pot fi remunerate nici din mijloacele alocate pentru desfășurarea alegerilor. Pe parcursul campaniei electorale, persoanele de încredere nu pot fi concediate sau private de atribuțiile de la locul de muncă fără consimțămîntul lor.</p> <p>(6) Persoanele de încredere ale concurenților electorali deținătoare de funcții publice nu pot folosi mijloacele</p>	<p>5) Revizuirea termenelor de prezentare a propunerilor pentru înregistrarea persoanelor de încredere – cel tîrziu cu 5 zile înainte de alegeri. Termenul actual – pînă în ziua precedentă alegerilor nu corelează cu statutul persoanelor de încredere a căror menire este de a efectua agitație electorală, care în ziua precedentă alegerilor este interzisă.</p> <p>6) Stabilirea modului de contestare a hotărîrilor organelor electorale privind înregistrarea sau refuzul înregistrării persoanelor de încredere.</p> <p>7) Includerea prevederilor ce țin de organizarea turului doi de scrutin.</p> <p>8) În partea ce ținde de garanțiile persoanelor de încredere – în redacția actuală a alin. (5) rămîne a fi uniformizat cadrul normativ ce ține de termenul de „degrevare” prin reglementarea acestuia în Codul muncii sau încadrarea acestuia în alte tipuri de raporturi de serviciu/de muncă. În prezent acest termen este utilizat doar în Codul electoral, astfel că garanțiile stabilite în acest sens riscă să nu fie valorificate.</p>	<p>(2) Condițiile de stabilire a numărului persoanelor de încredere, procedura de înregistrare, drepturile și obligațiile acestora se stabilesc de prezentul cod și regulamentul cu privire la activitatea persoanelor de încredere, aprobat prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale.</p> <p>(3) Numărul persoanelor de încredere, inclusiv pentru fiecare circumscripție electorală, se stabilește, prin hotărîre, de către Comisia Electorală Centrală în cazul alegerilor parlamentare și celor prezidențiale, precum și al referendumurilor republicane sau de consiliul electoral de circumscripție respectiv, în cazul alegerilor și referendumurilor locale.</p> <p>(4) Comisia Electorală Centrală înregistrează persoanele de încredere ale concurenților electorali în alegerile parlamentare și ale candidaților la funcția de Președinte al Republicii Moldova, precum și ale participanților la referendum în cazul referendumurilor republicane. În cazul alegerilor pentru funcțiile de primar și de consilier al consiliului local, referendumurilor locale, persoanele de încredere ale candidaților și participanților la referendum sînt înregistrate de către consiliul electoral de circumscripție corespunzător.</p> <p>(5) Concurenții electorali/participanții la referendum își selectează în mod independent persoanele de încredere, fiind responsabili de respectarea condițiilor și restricțiilor stabilite de prezentul cod și regulamentul aprobat de Comisia Electorală Centrală. Pentru înregistrarea persoanelor de încredere, concurenții electorali/participanții la referendum prezintă organului electoral respectiv un demers, în formă scrisă, privind solicitarea de înregistrare a persoanelor de încredere, însoțit de lista persoanelor desemnate pentru înregistrare, care va conține numele și prenumele, numărul de identificare de stat (IDNP) ale acestora, precum și distribuția per circumscripție unde își va desfășura activitatea. Lista persoanelor desemnate pentru înregistrare se</p>	
--	--	--	--	--

		<p>și bunurile publice în campaniile electorale. <i>[Art.50 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p>		<p><i>prezintă organului electoral atât pe suport de hârtie, cât și în formă electronică.</i></p> <p><i>(6) Demersul concurentului electoral/participantului la referendum se examinează de către organul electoral, în termen de 3 zile de la depunere, cu adoptarea unei hotărâri cu privire la înregistrarea sau refuzul de a înregistra persoanele de încredere.</i></p> <p><i>(7) Organul electoral respectiv va elibera persoanelor de încredere înregistrate legitimații, conform modelului stabilit de Comisia Electorală Centrală, în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai târziu de 3 zile de la data adoptării hotărârii cu privire la înregistrarea acestora.</i></p> <p><i>(8) Concurenții electorali și participanții la referendum pot, cel târziu cu 5 zile înainte de ziua alegerilor, să solicite organului electoral respectiv înregistrarea suplimentară a persoanelor de încredere, suspendarea împuternicirilor persoanelor de încredere și substituirea acestora cu alte persoane, cu respectarea criteriilor de număr și în aceleași condiții stabilite de prezentul articol și regulamentul aprobat de Comisia Electorală Centrală.</i></p> <p><i>(9) Hotărârile organului electoral cu privire la înregistrarea, refuzul înregistrării și/sau substituirii persoanelor de încredere poate fi contestat în condițiile capitolului 12 din prezentul cod.</i></p> <p><i>(10) La alegerile prezidențiale și alegerile locale, persoanele de încredere ale concurenților electorali/participanților la referendum, înregistrate în modul stabilit, își pot desfășura activitatea și în cel de-al doilea tur de scrutin.</i></p> <p><i>(11) La cererea persoanelor de încredere ale concurenților electorali/participanților la referendum, acestea pot fi degrevate (suspendate) de atribuțiile de la locul de muncă permanent fără menținerea salariului. Ele nu pot fi remunerate nici din mijloacele alocate pentru desfășurarea alegerilor. Pe parcursul campaniei electorale, persoanele de încredere nu pot fi</i></p>	
--	--	---	--	---	--

		<p>Articolul 51. Drepturile garantate ale concurenților electorali</p> <p>(1) Concurenții electorali participă, pe bază de egalitate, la campania electorală, beneficiază de drepturi egale în folosirea mijloacelor de informare în masă, inclusiv a radioului și televiziunii, finanțate de la buget.</p> <p>(2) Tuturor concurenților electorali li se oferă posibilități egale în asigurarea tehnico-materială și financiară a campaniei electorale.</p> <p>(3) Candidații, pe durata campaniei electorale, beneficiază de dreptul de a fi degrevați de atribuțiile de la locul de muncă permanent fără menținerea salariului.</p> <p>(4) Pe durata perioadei electorale, candidații nu pot fi concediați ori transferați la o altă muncă sau funcție fără acordul lor, precum și nu pot fi trași la răspundere penală, arestați, reținuți sau supuși unor sancțiuni administrative fără consimțământul organului electoral care i-a înregistrat, cu excepția cazurilor de infracțiuni flagrante.</p> <p>(5) Concurentul electoral poate să-și retragă candidatura printr-o declarație scrisă, adresată organului electoral care l-a înregistrat, dar nu mai târziu de</p>	<p>Articolul 51:</p> <p>1) Substituirea termenului de „degrevare” prin „suspendare”. Legislația conexasă – Codul muncii, Legea nr. 158/2009 nu reglementează termenul de degrevare;</p> <p>2) Includerea la alin. (4) și a cazurilor de contravenții flagrante, alături de infracțiuni;</p> <p>3) Revizuirea termenului de la alin. (5), din „7 zile” în „14 zile” în vederea corelării cu prevederile art. 87, 88;</p> <p>4) Includerea suplimentară la alin. (8) și a „cheltuielilor aferente retragerii buletinelor de vot pe motivul retragerii acestuia din cursa electorală.”</p>	<p>concediate sau private de atribuțiile de la locul de muncă fără consimțământul lor.</p> <p>(12) Persoanele de încredere ale concurenților electorali deținătoare de funcții publice nu pot folosi mijloacele și bunurile publice în campaniile electorale.</p> <p><i>[Art.50 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p> <p>Articolul 51. Drepturile garantate ale concurenților electorali</p> <p>(1) Concurenții electorali participă, pe bază de egalitate, la campania electorală, beneficiază de drepturi egale în folosirea mijloacelor de informare în masă, inclusiv a radioului și televiziunii, finanțate de la buget.</p> <p>(2) Tuturor concurenților electorali li se oferă posibilități egale în asigurarea tehnico-materială și financiară a campaniei electorale.</p> <p>(3) Candidații, pe durata campaniei electorale, beneficiază de dreptul de a fi suspendați de atribuțiile de la locul de muncă permanent fără menținerea salariului.</p> <p>(4) Pe durata campaniei electorale, candidații nu pot fi concediați ori transferați la o altă muncă sau funcție fără acordul lor, precum și nu pot fi trași la răspundere penală, arestați, reținuți sau supuși unor sancțiuni contravenționale fără consimțământul organului electoral care i-a înregistrat, cu excepția cazurilor de contravenții sau infracțiuni flagrante.</p> <p>(5) Concurentul electoral poate să-și retragă candidatura printr-o declarație scrisă, adresată organului electoral care l-a înregistrat, dar nu mai târziu de 14 zile până la ziua alegerilor. Partidele, organizațiile social-politice și blocurile electorale pot opera orice modificări în listele înregistrate sau să retragă candidatul desemnat, cu respectarea acestui termen și a prevederilor articolelor 87 și 137/1. După expirarea termenului menționat, înregistrarea concurentului electoral poate fi anulată doar de organul electoral care l-a înregistrat, în baza deciziei</p>	
--	--	---	---	--	--

	<p>7 zile pînă la ziua alegerilor. Partidele, organizațiile social-politice și blocurile electorale pot opera orice modificări în listele înregistrate, cu respectarea acestui termen și a prevederilor articolelor 87 și 137. După expirarea termenului menționat, înregistrarea concurentului electoral poate fi anulată doar de organul electoral care l-a înregistrat, în baza deciziei instanței de judecată, precum și în caz de deces al acestuia sau survenire a condițiilor stabilite la art.13 alin.(2).</p> <p>(6) Cererea de retragere a candidatului de pe lista concurentului electoral depusă în termenul prevăzut la alin.(5) este examinată de organul abilitat al partidului în decursul a 3 zile.</p> <p>(7) Dacă concurentul electoral își retrage candidatura sau înregistrarea este anulată după ce buletinele de vot au fost tipărite, în buletin, în dreptul acestuia, biroul electoral al secției de votare va aplica ștampila cu mențiunea “Retras”.</p> <p>(8) Concurentul electoral care și-a retras candidatura este obligat să recupereze mijloacele tehnico-materiale și financiare ce i-au fost alocate din buget pentru a-și desfășura campania electorală.</p> <p><i>[Art.51 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p> <p>Articolul 52. Agitația electorală</p> <p>(1) Cetățenii Republicii Moldova, partidele și alte organizații social-politice, blocurile electorale,</p>	<p>Articolul 52:</p> <p>1) Includerea restricțiilor ce ține de desfășurarea activităților de promovare politică în perioada electorală – alin. (1);</p> <p>2) Completarea alin. (4) cu excepția aplicabilă în cazul alegerilor prezidențiale în partea ce ține de începerea campaniei electorale. Totuși, această diferențiere stabilită în normele speciale ale Codului electoral nu este justificată, fiind necesară uniformizarea perioadei de</p>	<p>instanței de judecată, precum și în caz de deces al acestuia sau survenire a condițiilor stabilite la art.13 alin.(2).</p> <p>(6) Cererea de retragere a candidatului de pe lista concurentului electoral depusă în termenul prevăzut la alin.(5) este examinată de organul abilitat al partidului politic sau blocului electoral în decursul a 3 zile.</p> <p>(7) Dacă concurentul electoral își retrage candidatura sau înregistrarea este anulată după ce buletinele de vot au fost tipărite, în buletin, în dreptul acestuia, biroul electoral al secției de votare va aplica ștampila cu mențiunea “Retras”.</p> <p>(8) Concurentul electoral care și-a retras candidatura este obligat să recupereze mijloacele tehnico-materiale și financiare ce i-au fost alocate din buget pentru a-și desfășura campania electorală, inclusiv cheltuielile aferente retipăririi buletinelor de vot pe motivul retragerii acestuia din cursa electorală.</p> <p><i>[Art.51 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p> <p>Articolul 52. Agitația electorală</p> <p>(1) Cetățenii Republicii Moldova, partidele și alte organizații social-politice, blocurile electorale, candidații și persoanele de încredere ale candidaților au dreptul de a supune discuțiilor libere și sub toate aspectele programele electorale ale concurenților electorali, calitățile politice, profesionale și personale ale candidaților, precum și de a face agitație electorală în cadrul adunărilor, mitingurilor, întâlnirilor cu alegătorii, prin intermediul mijloacelor de informare în masă, prin expunerea de afișe electorale sau prin intermediul altor forme de comunicare. În perioada electorală, partidele și alte organizații social-politice care decid să ia parte la scrutin au obligația de a se abține de la activitățile de promovare politică și alte activități de promovare a programelor acestora.</p> <p>(2) Exercițiul acestui drept poate fi supus unor formalități, condiții, restricții sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare într-o</p>	
--	---	---	---	--

	<p>candidații și persoanele de încredere ale candidaților au dreptul de a supune discuțiilor libere și sub toate aspectele programele electorale ale concurenților electorali, calitățile politice, profesionale și personale ale candidaților, precum și de a face agitație electorală în cadrul adunărilor, mitingurilor, întîlnirilor cu alegătorii, prin intermediul mijloacelor de informare în masă, prin expunerea de afișe electorale sau prin intermediul altor forme de comunicare.</p> <p>(2) Exercițiul acestui drept poate fi supus unor formalități, condiții, restricții sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, ocrotirea sănătății sau protecția moralei, protecția reputației, apărarea drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.</p> <p>(3) Se interzice concurenților electorali să implice sub orice formă persoanele care nu sînt cetățeni ai Republicii Moldova în acțiunile de agitație electorală.</p> <p>(4) Agitația electorală se admite numai după înregistrarea concurentului electoral de către organul electoral.</p> <p>(5) Modalitatea plasării în condiții egale a publicității electorale pe panourile publicitare, inclusiv pe cele aflate în proprietate privată, se aprobă</p>	<p>incepere a campaniei electorale, indiferent de tipul scrutinului organizat.</p> <p>3) Completarea alin. (5) prin stabilirea agenților de publicitate a unui mecanism similar aplicat radiodifuzorilor. Acest segment rămîne în afara ariei de control în perioada electorală din partea autorităților. Modalitatea de plasare a publicității reprezintă unul din cele mai răspîndite obiecte ale contestațiilor.</p> <p>4) Se propune excluderea restricției stabilite la alin. (8) Restricțiile aplicate nu sunt proporționale efectelor/consecințelor în cazul utilizării imaginilor restricționate. Or, aici nu poate fi invocată utilizarea resurselor administrative prin utilizarea imaginilor ce reprezintă instituțiile publice sau combinarea de culori și/sau sunete care invocă simboluri naționale ale Republicii Moldova ori ale altui stat. Țin mai mult de politica de promovare aplicată în campania electorală, care la fel reprezintă un criteriu pentru a determina alegătorii să voteze pentru unul sau un alt concurent electoral.</p> <p>Mai mult, această restricție face obiectul multor contestații și litigii în instanța de judecată, însă care se concentrează pe invocarea restricției, nu însă și asupra consecințelor utilizării</p>	<p>societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, ocrotirea sănătății sau protecția moralei, protecția reputației, apărarea drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.</p> <p>(3) Se interzice concurenților electorali să implice sub orice formă persoanele care nu sînt cetățeni ai Republicii Moldova în acțiunile de agitație electorală.</p> <p>(4) Agitația electorală se admite numai după înregistrarea concurentului electoral de către organul electoral, cu excepția alegerilor prezidențiale care începe nu mai devreme de 30 de zile înainte de ziua alegerilor.</p> <p>(5) Modalitatea plasării în condiții egale a publicității electorale pe panourile publicitare, inclusiv pe cele aflate în proprietate privată, se aprobă de Comisia Electorală Centrală. În termen de 5 zile de la începerea perioadei electorale, agențiile de publicitate prezintă Comisiei Electorale Centrale o declarație privind spațiul disponibil ce poate fi oferit concurenților electorali/participanților la referendum pentru publicitate electorală și/sau de promovare politică, precum și prețul unui m² pentru serviciile de publicitate prestate. Despre modificarea condițiilor și/sau prețului pentru serviciile de publicitate prestate, inclusiv despre motivele modificărilor intervenite, va fi informată Comisia Electorală Centrală în termen de 3 zile de la aprobarea modificărilor.</p> <p>(6) Concurenții electorali pot organiza întîlniri cu alegătorii, autoritățile administrației publice locale fiind obligate să asigure posibilitatea desfășurării unor astfel de întîlniri în termene și în condiții egale. Organele electorale pot fi sesizate în cazul neregulilor constatate în legătură cu organizarea și desfășurarea întîlnirilor.</p> <p>(7) Candidații nu pot folosi mijloacele și bunurile publice (resursele administrative) în campaniile</p>	
--	--	--	---	--

		<p>de Comisia Electorală Centrală și se aduce la cunoștința publică concomitent cu începerea perioadei electorale.</p> <p>(6) Concurenții electorali pot organiza întâlniri cu alegătorii, autoritățile administrației publice locale fiind obligate să asigure posibilitatea desfășurării unor astfel de întâlniri în termene și în condiții egale. Organele electorale pot fi sesizate în cazul neregulilor constatate în legătură cu organizarea și desfășurarea întâlnirilor.</p> <p>(7) Candidații nu pot folosi mijloacele și bunurile publice (resursele administrative) în campaniile electorale, iar autoritățile/instituțiile publice și cele asimilate acestora nu pot transmite/acorda concurenților electorali bunuri publice sau alte favoruri decât pe bază de contract, în condiții de egalitate pentru toți concurenții electorali.</p> <p>(8) Nu pot fi utilizate în scop de publicitate electorală imagini ce reprezintă instituții de stat sau autorități publice, atât din țară cât și de peste hotare, ori organizații internaționale. Se interzice combinarea de culori și/sau sunete care invocă simboluri naționale ale Republicii Moldova ori ale altui stat, utilizarea materialelor în care apar personalități istorice ale Republicii Moldova sau de peste hotare, simbolistica unor state străine sau organizații internaționale sau imaginea unor persoane oficiale străine.</p>	<p>acestora, impactul asupra garanțiilor exercitării drepturilor electorale și desfășurării campaniei electorale.</p> <p>5) Revizuirea termenului în redacția alin. (9) ce ține de obligația APL de să stabilească și să garanteze un minim de locuri speciale de afișaj electoral, un minim de localuri pentru desfășurarea întâlnirilor cu alegătorii. În redacția actuală nu este aplicabil.</p> <p>6) Se propune excluderea restricției privind desfășurarea în ziua precedentă a alegerilor a agitației electorale. În cazul acceptării va fi necesar de revăzut termenele aferente altor proceduri electorale.</p> <p>7) Completarea articolului cu alin. (11) privind reglementarea campaniei electorale în cazul organizării turului doi de scrutin</p>	<p>electorale, iar autoritățile/instituțiile publice și cele asimilate acestora nu pot transmite/acorda concurenților electorali bunuri publice sau alte favoruri decât pe bază de contract, în condiții de egalitate pentru toți concurenții electorali.</p> <p>(8) exclus;</p> <p>(9) Autoritățile administrației publice locale sînt obligate ca, în termenul stabilit prin programul calendaristic aprobat de Comisie, să stabilească și să garanteze un minim de locuri speciale de afișaj electoral, un minim de localuri pentru desfășurarea întâlnirilor cu alegătorii. Deciziile (dispozițiile) respective sînt afișate imediat la sediul acestor autorități și sînt aduse la cunoștința subiecților interesați prin intermediul mijloacelor de informare în masă, al altor mijloace de comunicare disponibile.</p> <p>(10) În ziua alegerilor și în ziua precedentă alegerilor nu se admite niciun fel de agitație electorală. Interdicția respectivă nu se referă la informațiile deja plasate pe Internet și pe afișele expuse anterior.</p> <p>(11) În cazul alegerilor prezidențiale și celor locale, campania electorală pentru al doilea tur de scrutin începe cu ziua imediat următoare de la intrarea în vigoare a hotărîrii Comisiei privind stabilirea datei turului al doilea de scrutin.</p>	
--	--	---	---	--	--

		<p>(9) Autoritățile administrației publice locale sînt obligate ca, în termen de 3 zile de la data începerii perioadei electorale, să stabilească și să garanteze un minim de locuri speciale de afișaj electoral, un minim de localuri pentru desfășurarea întîlnirilor cu alegătorii. Deciziile (dispozițiile) respective sînt afișate imediat la sediul acestor autorități și sînt aduse la cunoștința subiecților interesați prin intermediul mijloacelor de informare în masă, al altor mijloace de comunicare disponibile.</p> <p>(10) În ziua alegerilor și în ziua precedentă alegerilor nu se admite niciun fel de agitație electorală. Interdicția respectivă nu se referă la informațiile deja plasate pe Internet și pe afișele expuse anterior.</p> <p><i>[Art.52 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p> <p><i>[Art.52 modificat prin Legea nr.268 din 23.11.2018, în vigoare 14.12.2018]</i></p>			
9	Art. 53 alin. (6)	<p>(6) Buletinele de vot se întocmesc în conformitate cu Legea cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova.</p>	<p>Alin. (6) se propune într-o nouă redacție.</p> <p>În cazul concurenților electorali, textul buletinelor de vot este unul simplu – conține doar numele, prenumele sau denumirea concurentului electoral, plus simbolul electoral. Prin urmare, pentru înțelegerea textului nu sunt necesare cunoștințe profunde a limbii de stat.</p> <p>Uniformizarea textului în limba de stat ar optimiza semnificativ</p>	<p>(6) Buletinele de vot se întocmesc în limba de stat. În cazul referendumurilor, cu excepția celor pentru revocarea primarului, buletinele de vot pot fi întocmite și în limba rusă, în temeiul hotărîrilor organelor electorale respective privind stabilirea tirajului buletinelor de vot.</p>	<p>Prin HCC nr. 17 din 4 iunie 2018 a fost constatată desuetudinea Legii cu privire la funcționarea limbilor vorbite.</p> <p>Dacă se acceptă modificarea, urmează a fi revăzute și redacțiile art. 172 alin. (3) și art. 203 alin. (3)</p>

			resursele, inclusiv umane, pentru realizarea acestui proces.		
10	Art. 54 alin. (1), (2), (5) și (6)	<p>Articolul 54. Pregătirea buletinelor de vot</p> <p>(1) Buletinele de vot se tipăresc conform instrucțiunilor organelor electorale respective. Membrii Comisiei Electorale Centrale sînt obligați să asiste, iar reprezentanții concurenților electorali pot să asiste la confecționarea matriței buletinului de vot, la tipărirea buletinelor de vot, precum și la lichidarea matriței.</p> <p>(2) Buletinele de vot se tipăresc pe hîrtie opacă (mată), cel mai tîrziu cu 3 zile înainte de ziua alegerilor într-o cantitate corespunzătoare numărului de alegători. Pe fiecare buletin se aplică două numere, care corespund numărului de ordine al circumscripției și numărului de ordine al secției de votare respective. După tipărire, buletinele de vot se pliază astfel ca partea pe care alegătorul aplică ștampila “Votat” să nu fie vizibilă.</p> <p>(5) Reprezentanții concurenților electorali, precum și alegătorii au dreptul să ia cunoștință de modelele buletinelor de vot la biroul electoral respectiv.</p> <p>(6) În cadrul alegerilor parlamentare și prezidențiale, buletinele de vot vor fi expediate consiliilor electorale de circumscripție de către Comisia Electorală Centrală cel mai tîrziu cu 2 zile înainte de ziua alegerilor.</p>	<p>1) La alin. (1) și (5) includerea „participanților la referendum”;</p> <p>2) La alin. (2) excluderea textului „După tipărire, buletinele de vot se pliază astfel ca partea pe care alegătorul aplică ștampila “Votat” să nu fie vizibilă.” Norma nu se aplică, însă crează confuzii.</p> <p>3) Completarea alin. (6) cu referința și la referendumurile republicane</p>	<p>Articolul 54. Pregătirea buletinelor de vot</p> <p>(1) Buletinele de vot se tipăresc conform instrucțiunilor organelor electorale respective. Membrii Comisiei Electorale Centrale sînt obligați să asiste, iar reprezentanții concurenților electorali/<i>participanților la referendum</i> pot să asiste la confecționarea matriței buletinului de vot, la tipărirea buletinelor de vot, precum și la lichidarea matriței.</p> <p>(2) Buletinele de vot se tipăresc pe hîrtie opacă (mată), cel mai tîrziu cu 3 zile înainte de ziua alegerilor într-o cantitate corespunzătoare numărului de alegători. Pe fiecare buletin se aplică două numere, care corespund numărului de ordine al circumscripției și numărului de ordine al secției de votare respective.</p> <p>(5) Reprezentanții concurenților electorali/<i>participanților la referendum</i>, precum și alegătorii au dreptul să ia cunoștință de modelele buletinelor de vot la biroul electoral respectiv.</p> <p>(6) În cadrul alegerilor parlamentare, prezidențiale sau <i>referendumurilor republicane</i>, buletinele de vot vor fi expediate consiliilor electorale de circumscripție de către Comisia Electorală Centrală cel mai tîrziu cu 2 zile înainte de ziua alegerilor.</p>	
11	Art. 55	<p>Articolul 55. Timpul și locul votării</p> <p>Votarea se efectuează în ziua alegerilor între orele 07.00 și 21.00. Biroul electoral al secției de votare</p>	<p>Expunerea articolului într-o nouă redacție.</p> <p>Reducerea timpului de votare de la 14 la 12 ore, iar ca propunere</p>	<p>Articolul 55. Timpul și locul votării</p> <p>Votarea se efectuează în ziua alegerilor între orele 08.00 și 20.00. Biroul electoral al secției de votare aduce la cunoștință publică timpul și locul votării cel</p>	<p>Perioada de lucru a birourilor este destul de extinsă. Luînd în considerare că aceștia se prezintă cu cel puțin o oră</p>

		<p>aduce la cunoștință publică timpul și locul votării cel mai târziu cu 10 zile înainte de ziua alegerilor.</p>	<p>inițială de la ora 08.00 până la 20.00.</p>	<p>mai târziu cu 10 zile înainte de ziua alegerilor. <i>Alegătorilor li se comunică, de asemenea, prin toate mijloacele de comunicare disponibile (mass-media, afișe, internet, inclusiv prin aplicația „Verifică-te în RSA”) despre timpul și sediul secției de votare la care ei vor putea vota.</i></p>	<p>până la deschiderea, iar ulterior procesul de numărare, totalizare, împachetare și transmiterea materialelor poate dura încă 3-4 ore minim, aceasta duce la obosirea membrilor și scăderea calității lucrului. Făcând o analiză a practicii altor state în acest sens, observăm că majoritatea țărilor studiate, au un orar de 9-11 ore. Recomandări în acest sens au fost formulate și de misiunile de observare prin rapoartele acestora.</p>
12	Art. 58 alin. (1), (3) – (6)	<p>Articolul 58. Efectuarea votării (3) Votarea se efectuează în baza următoarelor acte de identitate:</p> <p>a) buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova, cu fișa de însoțire care confirmă domiciliul sau reședința alegătorului pe teritoriul secției de votare;</p> <p>b) buletinul de identitate provizoriu cu mențiunile privind cetățenia Republicii Moldova, domiciliul titularului;</p> <p>c) pașaportul de cetățean al Republicii Moldova, buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova, livretul de marinar, în cazul alegerilor parlamentare, alegerilor prezidențiale și al referendumului republican, în secțiile de votare constituite peste hotarele Republicii Moldova;</p> <p>d) legitimația de serviciu pentru militarii în termen, livretul eliberat de Centrul Serviciului Civil pentru</p>	<p>1) La alin. (3) se propune excluderea tipului de documente, precum „livretul de marinar” de la lit. c) și „legitimația de serviciu” de la lit. d). Se ajustează termenul de „reședință” prin „reședință temporară”;</p> <p>2) Completarea alin. (5) cu subiecții „operatorii SIAS Alegeri”. Clarificarea aspectelor ce țin de aplicarea certificatelor pentru drept de vot;</p> <p>3) Excluderea de la alin. (6) a textului „Informația privind votarea pe listele electorale de bază și listele electorale suplimentare se transmite o dată la 3 ore, în format electronic și/sau telefonic Comisiei Electorale Centrale.” Transmisia acestei informații se</p>	<p>Articolul 58. Efectuarea votării (1) Fiecare alegător votează personal. Votarea în locul altor persoane nu se admite. Biroul electoral al secției de votare înmânează alegătorului buletinul de vot, conform listei electorale, numai la prezentarea actului de identitate. La primirea buletinului, alegătorul semnează în lista electorală în dreptul numelui și i se aplică în fișa de însoțire a buletinului de identitate sau în actul în a cărui bază votează ștampila cu mențiunea care confirmă votarea în ziua respectivă.</p> <p>(3) Votarea se efectuează în baza următoarelor acte de identitate:</p> <p>a) buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova, cu fișa de însoțire care confirmă domiciliul sau reședința temporară a alegătorului pe teritoriul secției de votare;</p> <p>b) buletinul de identitate provizoriu cu mențiunile privind cetățenia Republicii Moldova, domiciliul sau reședința temporară a titularului;</p> <p>c) pașaportul de cetățean al Republicii Moldova, buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova, în cazul alegerilor parlamentare, alegerilor prezidențiale și al referendumului republican, în</p>	<p>Totodată, în contextul dezvoltării SIAS „Alegeri”, se propune excluderea procedurii privind aplicarea în fișa de însoțire a actului de identitate – ștampila de securizare. În acest caz, ca mecanism suplimentar de securizare, poate fi aplicată norma alin. (4) pentru toți alegătorii, nu doar pentru cei de peste hotare.</p>

		<p>persoanele care satisfac serviciul civil (de alternativă).</p> <p>(4) În secțiile de votare constituite peste hotarele Republicii Moldova, alegătorul completează și depune o declarație pe proprie răspundere privind abținerea de la votarea multiplă, fiind informat despre răspunderea penală în caz de încălcare a acestei obligații.</p> <p>(5) Președintele și membrii biroului electoral al secției de votare votează în secția unde își desfășoară activitatea, iar dacă este necesar, după înscrierea lor în lista suplimentară în baza certificatului pentru drept de vot.</p> <p>(6) Președintele biroului electoral al secției de votare duce evidența evenimentelor importante ce au avut loc în timpul votării și pe parcursul numărării voturilor. La cererea membrilor biroului sau a persoanelor autorizate să asiste la operațiile electorale, sau a oricărui alegător, președintele notează comentariile și obiecțiile expuse de aceștia în privința procedurii votării într-un act care se anexează la procesele-verbale ale biroului electoral al secției de votare. Informația privind votarea pe listele electorale de bază și listele electorale suplimentare se transmite o dată la 3 ore, în format electronic și/sau telefonic Comisiei Electorale Centrale.</p>	<p>realizează prin intermediul SIAS „Alegeri”;</p>	<p>secțiile de votare constituite peste hotarele Republicii Moldova.</p> <p>(4) În secțiile de votare constituite peste hotarele Republicii Moldova, alegătorul completează și depune o declarație pe proprie răspundere privind abținerea de la votarea multiplă, fiind informat despre răspunderea penală în caz de încălcare a acestei obligații.</p> <p><i>(5) Indiferent de tipul scrutinului organizat, membrii biroului electoral al secției de votare și operatorii SIAS „Alegeri” votează în secția unde își desfășoară activitatea, iar dacă este necesar, după înscrierea lor în lista electorală suplimentară în baza certificatului pentru drept de vot. Prevederile prezentului alineat în partea ce ține de prezentarea certificatului pentru drept de vot pentru înscrierea în lista electorală suplimentară nu se aplică funcționarilor electorali din cadrul birourilor electorale din străinătate și celor organizate pentru alegătorii din localitățile din stînga Nistrului (Transnistria).</i></p> <p>(6) Președintele biroului electoral al secției de votare duce evidența evenimentelor importante ce au avut loc în timpul votării și pe parcursul numărării voturilor. La cererea membrilor biroului sau a persoanelor autorizate să asiste la operațiunile electorale, sau a oricărui alegător, președintele notează comentariile și obiecțiile expuse de aceștia în privința procedurii votării într-un act care se anexează la procesele-verbale ale biroului electoral al secției de votare.</p>	
13	Art. 60 alin. (8)	<p>Articolul 60. Asigurarea securității procesului de votare</p> <p>(8) La toate ședințele organelor electorale, precum și la numărarea și</p>	<p>1) Completarea alin. (8) lit. a), prin specificarea expresă a subiecților ce au dreptul să asiste la operațiunile electorale. În lipsa unor reglementări expresă,</p>	<p>Articolul 60. Asigurarea securității procesului de votare</p> <p>(8) La toate ședințele organelor electorale, precum și la numărarea și totalizarea voturilor, la operațiunile în</p>	

		<p>totalizarea voturilor, la operațiile în legătură cu listele electorale, buletinele de vot, certificatele pentru drept de vot, la întocmirea proceselor-verbale de totalizare a rezultatelor alegerilor și referendumurilor, au dreptul să asiste:</p> <p>a) membrii și reprezentanții organelor electorale ierarhic superioare;</p> <p>b) reprezentanții concurenților electorali în organele electorale;</p> <p>c) observatorii naționali și internaționali acreditați de către organele electorale respective, precum și interpreții acestora, după caz;</p> <p>d) reprezentanții mijloacelor de informare în masă.</p> <p>Nici o altă persoană nu poate rămâne în incinta secției de votare mai mult timp decât este necesar pentru votare.</p> <p>(9) Este strict interzis a intra în localul de votare cu arme de foc sau cu arme albe. Reprezentantul forțelor de ordine poate intra în secția de votare numai în cazul când este invitat de președintele biroului electoral să ajute la restabilirea ordinii de drept.</p>	<p>la fiecare scrutin apar dezbateri pe marginea stabilirii statutului angajaților CICDE și a formatorilor acestuia – prin prisma lit. a) sau celor aferente statutului de observator;</p> <p>2) Completarea articolului cu alin. (10) în vederea legiferării sistemului de înregistrare video aplicat în ziua votării.</p>	<p>legătură cu listele electorale, buletinele de vot, certificatele pentru drept de vot, la întocmirea proceselor-verbale de totalizare a rezultatelor alegerilor și referendumurilor, au dreptul să asiste, în baza legitimației sau a hotărârii de delegare în acest sens:</p> <p>a) membrii și reprezentanții organelor electorale ierarhic superioare, inclusiv funcționarii electorali din cadrul aparatelor de lucru ale acestora, angajații Centrului de instruire continuă în domeniul electoral, precum și formatorii în domeniul electoral desemnați de Centrul de instruire;</p> <p>b) reprezentanții concurenților electorali/participanților la referendum în organele electorale;</p> <p>c) observatorii naționali și internaționali acreditați de către organele electorale respective, precum și interpreții acestora, după caz;</p> <p>d) reprezentanții mijloacelor de informare în masă.</p> <p>Nici o altă persoană nu poate rămâne în incinta secției de votare mai mult timp decât este necesar pentru votare.</p> <p>(9) Este strict interzis a intra în localul de votare cu arme de foc sau cu arme albe. Reprezentantul forțelor de ordine poate intra în secția de votare numai în cazul când este invitat de președintele biroului electoral să ajute la restabilirea ordinii de drept.</p> <p>(10) Pentru o măsură suplimentară de securizare și asigurare a transparenței procesului de votare, a operațiunilor electorale din ziua alegerilor, inclusiv împotriva eventualelor fraude electorale, în localul secțiilor de votare se utilizează sistemul de înregistrare video. Regulile de funcționare și utilizare a sistemului de înregistrare video, responsabilitățile privind prelucrarea, accesul și stocarea informațiilor astfel obținute se stabilesc de Comisia Electorală Centrală prin aprobarea unui regulament în acest sens.</p>	
14	Capitolul 11	Capitolul 11	Se propune expunerea art. 68 într-o nouă redacție. Modificările incluse vizează:	Capitolul 11 MONITORIZAREA ALEGERILOR ȘI REFLECTAREA LOR	La moment concurenții electorali pot avea observatori în fiecare secție

		<p style="text-align: center;">MONITORIZAREA ALEGERILOR ȘI REFLECTAREA LOR ÎN MIJLOACELE DE INFORMARE ÎN MASĂ</p> <p>Articolul 68. Observatorii</p> <p>(1) La cererea concurenților electorali, consiliul electoral de circumscripție acreditează câte un observator pentru monitorizarea alegerilor în secțiile de votare. Persoanele de încredere ale candidaților, de asemenea, pot fi acreditate ca observatori. Dacă consiliul electoral de circumscripție respinge candidatura propusă pentru acreditare de către concurentul electoral conform prezentului alineat, el va aduce la cunoștința acestuia motivele deciziei sale. Refuzul acreditării observatorilor trebuie să fie întemeiat și poate fi contestat pe cale ierarhică, iar ulterior – în instanța de judecată.</p> <p>(2) La cererea concurenților electorali, Comisia Electorală Centrală acreditează câte un observator pentru monitorizarea alegerilor în secțiile de votare constituite în afara Republicii Moldova. În calitate de observatori pot fi acreditați atât cetățeni ai Republicii Moldova aflați în străinătate, cât și reprezentanți ai organizațiilor internaționale și neguvernamentale din străinătate.</p> <p>(3) La cerere, Comisia Electorală Centrală va acredita ca observatori la alegeri reprezentanți ai organizațiilor internaționale, ai guvernelor statelor străine și ai organizațiilor</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Excluderea categoriei de observatori acreditați la cererea concurenților electorali; 2) Revizuirea/stabilirea termenelor de înaintare a cererilor de acreditare și celor de examinare a acestor cereri; 3) Stabilirea procedurii de contestare a hotărârilor organelor electorale privind refuzul acreditării. 	<p style="text-align: center;">ÎN MIJLOACELE DE INFORMARE ÎN MASĂ</p> <p>Articolul 68. Observatorii</p> <p><i>(1) În sensul prezentului cod, observatorii pot fi:</i></p> <p><i>a) naționali, cetățeni ai Republicii Moldova cu drept de vot – reprezentanți ai asociațiilor obștești calificate din Republica Moldova, acreditați de Comisia Electorală Centrală sau consiliile electorale de circumscripție;</i></p> <p><i>b) internaționali – reprezentanți ai organizațiilor internaționale, ai guvernelor statelor străine și ai organizațiilor neguvernamentale din străinătate, precum și experți internaționali în domeniul electoral, acreditați de Comisia Electorală Centrală.</i></p> <p><i>(2) La cererea organizațiilor neguvernamentale naționale, organizațiilor internaționale și neguvernamentale din străinătate, Comisia Electorală Centrală acreditează observatori pentru monitorizarea alegerilor în secțiile de votare constituite în afara Republicii Moldova.</i></p> <p>(3) La cerere, Comisia Electorală Centrală va acredita ca observatori <i>internaționali</i> la alegeri reprezentanți ai organizațiilor internaționale, ai guvernelor statelor străine și ai organizațiilor neguvernamentale din străinătate și va înregistra interpretii acestora.</p> <p>(4) Prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale sau a consiliilor electorale de circumscripție se acreditează observatori <i>naționali</i> din partea asociațiilor obștești calificate din Republica Moldova. Se consideră calificată asociația obștească ce se ocupă, conform statutului ei, de apărarea drepturilor omului sau a valorilor democratice.</p> <p><i>(5) Subiecții specificați la alin. (1) - (4) pot depune cereri privind acreditarea în calitate de observatori nu mai târziu de 7 zile până la ziua alegerilor.</i></p> <p><i>(6) În cazul solicitării de acreditare a observatorilor naționali, organul electoral în termen de 5 zile adoptă, ca regulă în prezența solicitantului sau a reprezentantului său, o hotărâre prin care</i></p>	<p>de votare. Interesele concurenții electorali în cadrul organelor electorale de fiecare nivel sînt asigurate și prin intermediul reprezentanților, care au atribuții chiar mai largi decît observatorii (depunerea contestațiilor, pot lua cuvîntări în ședințele organelor electorale etc.). Reprezentarea dublă în birourile electorale creează aglomerație în incinta localului secției de votare și face dificilă asigurarea securității și transparenței procesului electoral. Totodată, conform statului lor, observatorii să fie imparțiali în exercitarea obligațiilor și să nu-și exprime părerile personale sau preferințele vizavi de anumiți concurenți electorali/participanți la referendum, să nu poarte la vedere simboluri ce aparțin concurenților electorali/participanților la referendum, inclusiv obiecte sau vestimentație de o anumită culoare ce identifică concurentul electoral/participantul la referendum. În contextul în care observatorul reprezintă un concurent, este destul de dificil de asigurat independența și</p>
--	--	---	---	---	---

		<p>neguvernamentale din străinătate și va înregistra interpretării acestora.</p> <p>(4) Prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale sau a consiliilor electorale de circumscripție se acreditează observatori din partea asociațiilor obștești calificate din Republica Moldova. Se consideră calificată asociația obștească ce se ocupă, conform statutului ei, de apărarea drepturilor omului sau a valorilor democratice.</p> <p>(5) Observatorii acreditați de Comisia Electorală Centrală pot monitoriza procesul electoral pe întreg teritoriul țării și la toate secțiile de votare, iar observatorii acreditați de consiliile electorale de circumscripție – doar pe teritoriul circumscripției respective. Observatorii acreditați au dreptul să asiste la toate operațiunile electorale, la toate ședințele organelor electorale, inclusiv în ziua alegerilor, fără a interveni în procesul electoral sau în alte operații electorale, și să informeze președintele organului electoral despre neregulile observate. Observatorii au acces la toate informațiile cu caracter electoral, la listele electorale, la procesele-verbale întocmite de organele electorale, ei pot efectua filmări foto și video cu înștiințarea președintelui organului electoral, fără a pune în pericol secretul și securitatea votării, iar observatorii naționali pot depune și sesizări privind neregulile depistate, care se examinează de către președintele organului electoral, cu informarea obligatorie a autorului sesizării despre decizia luată.</p>		<p><i>acreditează sau respinge candidatura persoanei propuse pentru observarea alegerilor, iar în cazul observatorilor internaționali în termen de 10 zile, dar nu mai târziu de ziua precedentă zilei alegerilor.</i></p> <p><i>(7) În cazul respingerii candidaturii înaintate, organul electoral este obligat să aducă la cunoștința subiectului ce a înaintat candidatura motivele deciziei sale. Refuzul acreditării observatorilor trebuie să fie întemeiat și poate fi contestat pe cale ierarhică, iar ulterior – în instanța de judecată.</i></p> <p><i>(8) Observatorii pot fi acreditați înaintea începerii perioadei electorale și își pot desfășura activitatea până la încheierea perioadei electorale. Observatorii acreditați își pot continua activitatea și în turul al doilea al alegerilor, precum și la votarea repetată/referendumul repetat.</i></p> <p><i>(9) Observatorii acreditați de Comisia Electorală Centrală pot monitoriza procesul electoral pe întreg teritoriul țării și la toate secțiile de votare din țară, iar observatorii acreditați pentru monitorizarea alegerilor în secțiile de votare din afara țării – doar în secțiile de votare respective pentru care au fost acreditați. Observatorii acreditați de consiliile electorale de circumscripție își desfășoară activitatea doar pe teritoriul circumscripției respective.</i></p> <p>(10) Observatorii acreditați au dreptul să asiste la toate operațiunile electorale, la toate ședințele organelor electorale, inclusiv în ziua alegerilor, fără a interveni în procesul electoral sau în alte operațiuni electorale, și să informeze președintele organului electoral despre neregulile observate. Observatorii au acces, la toate informațiile cu caracter electoral, la listele electorale, la procesele-verbale întocmite de organele electorale, ei pot efectua filmări foto și video cu înștiințarea președintelui organului electoral, fără a pune în pericol secretul și securitatea votării, iar observatorii naționali pot depune și <u>sesizări</u> privind neregulile depistate, care se examinează de către președintele organului electoral, cu informarea obligatorie a autorului sesizării despre decizia luată.</p>	<p>imparțialitatea acestei categorii de observatori.</p>
--	--	--	--	---	--

		<p>Observatorii acreditați își pot continua activitatea și în turul al doilea al alegerilor, precum și la votarea repetată/referendumul repetat.</p> <p>(6) Observatorii pot fi acreditați înaintea începerii perioadei electorale și își pot desfășura activitatea atât în ziua alegerilor, cât și înaintea începerii, pe parcursul și după terminarea campaniei electorale. Regulamentul privind acreditarea observatorilor se aprobă prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale.</p> <p>(7) În scopul asigurării activității eficiente a observatorilor internaționali, în perioada electorală Comisia Electorală Centrală constituie Oficiul de protocol al observatorilor internaționali. Componența numerică și principiile de activitate ale acestui oficiu sînt stabilite prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale.</p> <p>Articolul 69. Principii generale privind reflectarea alegerilor de către mijloacele de informare în masă</p> <p>(1) Radiodifuzorii, în cadrul tuturor programelor lor, și mijloacele de informare în masă scrise fondate de autorități publice au obligația de a respecta principiile de echitate, responsabilitate, echilibru și imparțialitate în reflectarea alegerilor.</p> <p>(2) Radiodifuzorii și mijloacele de informare în masă scrise au obligația să ofere condiții egale, nediscriminatorii la acordarea timpilor de antenă sau a spațiului publicitar pentru publicitatea electorală.</p>	<p>Articolul 69:</p> <p>4) Completarea cu subiecții „grup de inițiativă” și „participanți la referendum”;</p> <p>5) Ajustarea denumirii Consiliului Audiovizualului;</p> <p>6) Revizuirea termenului de acordare a dreptului la replică – în condițiile în care în ziua anterioară zilei votării nu se permite agitație electorală.</p>	<p>(11) În scopul asigurării activității eficiente a observatorilor internaționali, în perioada electorală Comisia Electorală Centrală constituie Oficiul de protocol al observatorilor internaționali. Componența numerică și principiile de activitate ale acestui oficiu sînt stabilite prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale.</p> <p>(12) Procedura de acreditare a observatorilor, drepturile și obligațiile acestora, se stabilește printr-un regulament aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale.</p> <p>Articolul 69. Principii generale privind reflectarea alegerilor de către mijloacele de informare în masă</p> <p>(1) Radiodifuzorii, în cadrul tuturor programelor lor, și mijloacele de informare în masă scrise fondate de autorități publice au obligația de a respecta principiile de echitate, responsabilitate, echilibru și imparțialitate în reflectarea alegerilor.</p> <p>(2) Radiodifuzorii și mijloacele de informare în masă scrise au obligația să ofere condiții egale, nediscriminatorii la acordarea timpilor de antenă sau a spațiului publicitar pentru publicitatea electorală.</p> <p>(3) Radiodifuzorii publici acordă grupurilor de inițiativă, concurenților electorali și participanților la referendum timp de antenă gratuit, în mod echitabil și fără discriminare, în baza principiilor de transparență și obiectivitate.</p> <p>(4) Mijloacele de informare în masă nu vor adopta tratamente privilegiate față de grupurile de inițiativă, concurenții electorali și participanții la referendum în virtutea statutului social și/sau a funcțiilor pe care le dețin candidații acestora sau opțiunii susținute la referendum.</p> <p>(5) În perioada electorală, radiodifuzorii și mijloacele de informare în masă scrise vor face distincție clară în materialele lor jurnalistice între exercitarea funcțiilor oficiale și activitatea electorală a persoanelor care nu cad sub incidența art.13 alin.(3).</p>	
--	--	--	---	--	--

		<p>(3) Radiodifuzorii publici acordă concurenților electorali timp de antenă gratuit, în mod echitabil și fără discriminare, în baza principiilor de transparență și obiectivitate.</p> <p>(4) Mijloacele de informare în masă nu vor adopta tratamente privilegiate față de concurenții electorali în virtutea statutului social și/sau a funcțiilor pe care le dețin candidații acestora.</p> <p>(5) În perioada electorală, radiodifuzorii și mijloacele de informare în masă scrise vor face distincție clară în materialele lor jurnalistice între exercitarea funcțiilor oficiale și activitatea electorală a persoanelor care nu cad sub incidența art.13 alin.(3).</p> <p>(6) Concurenții electorali și/sau candidații care se consideră lezați în drepturi beneficiază de dreptul la replică. Cererea scrisă privind acordarea dreptului la replică se depune la mijlocul de informare în masă în termen de 2 zile calendaristice de la difuzarea/publicarea informației. În cazul radiodifuzorilor, refuzul de a acorda dreptul la replică se contestă la Consiliul Coordonator al Audiovizualului, iar în cazul mijloacelor de informare în masă scrise – în instanțele de judecată. Dreptul la replică se acordă în termen de 3 zile calendaristice de la depunerea cererii/contestației, dar nu mai târziu de ziua precedentă zilei votării, în condiții egale cu cele în care au fost lezate drepturile legitime.</p> <p>(7) Mijloacele de informare în masă au dreptul să reflecte alegerile și să</p>	<p>Articolul 70:</p> <p>1) Completarea cu subiecții „grup de inițiativă” și „participanți la referendum”;</p> <p>2) Stabilirea caracterului de aplicare permanentă a Regulamentului stabilit la alin. (1);</p>	<p>(6) Concurenții electorali și/sau candidații care se consideră lezați în drepturi beneficiază de dreptul la replică. Cererea scrisă privind acordarea dreptului la replică se depune la mijlocul de informare în masă în termen de 2 zile calendaristice de la difuzarea/publicarea informației. În cazul radiodifuzorilor, refuzul de a acorda dreptul la replică se contestă la Consiliul Audiovizualului, iar în cazul mijloacelor de informare în masă scrise – în instanțele de judecată. Dreptul la replică se acordă în termen de 3 zile calendaristice de la depunerea cererii/contestației, dar nu mai târziu de ziua de vineri imediat anterioară zilei votării, în condiții egale cu cele în care au fost lezate drepturile legitime.</p> <p>(7) Mijloacele de informare în masă au dreptul să reflecte alegerile și să informeze publicul cu privire la toate aspectele electorale liber de orice ingerință sau amestec din partea autorităților publice, concurenților electorali/candidaților în alegeri, grupurilor de inițiativă, participanților la referendum sau a altor entități.</p> <p>Articolul 70. Particularitățile reflectării alegerilor de către mijloacele de informare în masă</p> <p>(1) În perioada electorală, programele și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) sau participanții la referendum se difuzează/se publică cu respectarea Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale în mijloacele de informare în masă, aprobat de Comisia Electorală Centrală. Reprezentanții mijloacelor de informare în masă beneficiază de aceleași drepturi ca și observatorii naționali.</p> <p>(2) În primele 7 zile de la începerea perioadei electorale, fiecare radiodifuzor depune la Consiliul Audiovizualului o declarație privind politica editorială pentru campania electorală, în care indică numele proprietarului/propietarilor instituției. Declarațiile se publică pe pagina web a Consiliului Audiovizualului.</p>	
--	--	---	--	--	--

		<p>informeze publicul cu privire la toate aspectele electorale liber de orice ingerință sau amestec din partea autorităților publice, concurenților/candidaților electorali sau a altor entități.</p> <p>Articolul 70. Particularitățile reflectării alegerilor de către mijloacele de informare în masă</p> <p>(1) În perioada electorală, programele și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, concurenții electorali și/sau candidații se difuzează/se publică cu respectarea Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale în mijloacele de informare în masă, aprobat de Comisia Electorală Centrală în primele 7 zile ale perioadei electorale. Reprezentanții mijloacelor de informare în masă beneficiază de aceleași drepturi ca și observatorii naționali.</p> <p>(2) În primele 7 zile de la aprobarea Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale în mijloacele de informare în masă, fiecare radiodifuzor depune la Consiliul Coordonator al Audiovizualului o declarație privind politica editorială pentru campania electorală, în care indică numele proprietarului/propietarilor instituției. Declarațiile se publică pe pagina web a Consiliului Coordonator al Audiovizualului. Controlul asupra respectării acestei obligații este exercitat de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului din</p>	<p>3) Ajustarea denumirii Consiliului Audiovizualului și Codului serviciilor media audiovizuale al RM;</p> <p>4) La alin. (6) reglementarea materialelor electorale utilizate de candidații independenți;</p> <p>5) Necesită a fi clarificată procedura aplicabilă în cazul contestării refuzului de a difuza sau de a publica publicitatea electorală, contra plată sau gratuit, - în instanța de judecată, conform alin. (7).;</p> <p>6) La alin. (10) stabilirea necesității de aprobare a unui regulament privind procedura de efectuare a sondajelor de opinie.</p>	<p>Controlul asupra respectării acestei obligații este exercitat de către Consiliul Audiovizualului din oficiu, conform prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova.</p> <p>(3) În campania electorală pentru alegerile parlamentare, pentru alegerile prezidențiale și pentru referendumurile republicane, furnizorii de servicii media naționali au obligația, iar cei locali/regionali au dreptul să organizeze dezbateri electorale. În campania electorală pentru alegerile locale generale și pentru referendumurile locale, furnizorii de servicii media locali/regionali au obligația, iar cei naționali au dreptul să organizeze dezbateri electorale. Formatul, durata și frecvența dezbaterilor electorale sînt stabilite de către furnizorii de servicii media și se aduc la cunoștința organelor electorale și a grupurilor de inițiativă, concurenților electorali sau participanților la referendum cu cel puțin 3 zile calendaristice înainte de difuzarea fiecărei emisiuni. În planificarea și organizarea dezbaterilor dintre grupurile de inițiativă, concurenții electorali sau participanții la referendum, furnizorii de servicii media vor ține cont de obligativitatea ca toate dezbaterile să fie desfășurate și difuzate în regim de transmisiune directă numai în orele de audiență maximă – între orele 19:00 și 22:00 în zilele lucrătoare și între 17:00 și 22:00 în zilele de odihnă.</p> <p>(4) În campania electorală pentru alegeri parlamentare, prezidențiale și referendumuri republicane, radiodifuzorii naționali, a căror listă este făcută publică de către Consiliul Audiovizualului în primele 3 zile ale perioadei electorale, acordă gratuit grupurilor de inițiativă, concurenților electorali sau participanților la referendum cîte 5 minute de emisie la televiziune și 10 minute la radio în scopul expunerii programelor electorale, susținerii candidaților desemnați sau una din opțiunile la referendum, precum și în scopul informării alegătorilor. Timpii de antenă respectivi sînt oferiți în alt spațiu de emisie decît cel</p>	
--	--	--	--	---	--

		<p>oficiu, conform prevederilor Codului audiovizualului al Republicii Moldova.</p> <p>(3) În campania electorală pentru alegerile parlamentare, pentru alegerile prezidențiale și pentru referendumurile republicane, furnizorii de servicii media naționali au obligația, iar cei locali/regionali au dreptul să organizeze dezbateri electorale. În campania electorală pentru alegerile locale generale și pentru referendumurile locale, furnizorii de servicii media locali/regionali au obligația, iar cei naționali au dreptul să organizeze dezbateri electorale. Formatul, durata și frecvența dezbaterilor electorale sînt stabilite de către furnizorii de servicii media și se aduc la cunoștința organelor electorale și a concurenților electorali cu cel puțin 3 zile calendaristice înainte de difuzarea fiecărei emisiuni. În planificarea și organizarea dezbaterilor dintre concurenții electorali, furnizorii de servicii media vor ține cont de obligativitatea ca toate dezbaterile să fie desfășurate și difuzate în regim de transmisiune directă numai în orele de audiență maximă – între orele 19:00 și 22:00 în zilele lucrătoare și între 17:00 și 22:00 în zilele de odihnă.</p> <p>(4) În campania electorală pentru alegeri parlamentare, prezidențiale și referendumuri republicane, radiodifuzorii naționali, a căror listă este făcută publică de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului în primele 3 zile ale perioadei electorale,</p>		<p>rezervat publicității electorale și dezbaterilor electorale.</p> <p>(5) În cadrul alegerilor parlamentare, prezidențiale și referendumurilor republicane, radiodifuzorii publici acordă gratuit grupurilor de inițiativă, concurenților electorali sau participanților la referendum cîte un minut pe zi, timp de antenă pentru plasarea publicității electorale. Pentru publicitate electorală contra plată, fiecărui grup de inițiativă, concurent electoral sau participant la referendum i se oferă nu mai mult de 2 minute pe zi pe durata activității grupului de inițiativă sau a campaniei electorale la fiecare radiodifuzor. Condițiile de procurare a timpilor de antenă și taxele respective se comunică cu 3 zile calendaristice înainte de punerea pe post a publicității electorale. Plata pentru timpii de antenă acordați grupurilor de inițiativă, concurenților electorali sau participanților la referendum nu poate depăși plata încasată în mod obișnuit pentru publicitatea comercială. Timpii de antenă pentru publicitatea electorală contra plată se acordă tuturor subiecților menționați în prezentul alineat la unele și aceleași ore de emisie.</p> <p>(6) Răspunderea pentru conținutul materialelor electorale publicitare, difuzate sau publicate, o poartă grupul de inițiativă, concurentul electoral sau participantul la referendum. Fiecare material publicitar trebuie să includă denumirea grupului de inițiativă/concurentului electoral/participantului la referendum, data tipăririi, tirajul materialului și denumirea tipografiei care l-a tipărit. Publicitatea electorală contra plată va fi însoțită de genericul “Electorală”. <i>Prevederile prezentului alineat nu se aplică candidaților independenți care declară pe propria răspundere că nu au utilizat servicii tipografice ale entităților specializate, iar materialele electorale publicitare difuzate au fost tipărite la echipamentul tehnic propriu.</i></p> <p>(7) <u>Refuzul de a difuza sau de a publica, în condițiile prezentei legi, publicitatea electorală, contra plată sau gratuit, poate fi contestat în instanța de judecată.</u></p>	
--	--	---	--	---	--

		<p>acordă gratuit concurenților electorali cîte 5 minute de emisie la televiziune și 10 minute la radio în scopul expunerii programelor electorale și informării alegătorilor. Timpii de antenă respectivi sînt oferîți în alt spațiu de emisie decît cel rezervat publicității electorale și dezbaterilor electorale.</p> <p>(5) În cadrul alegerilor parlamentare, prezidențiale și referendumurilor republicane, radiodifuzorii publici acordă gratuit concurenților electorali cîte un minut pe zi, timp de antenă pentru plasarea publicității electorale. Pentru publicitate electorală contra plată, fiecărui concurent electoral i se oferă nu mai mult de 2 minute pe zi pe durata campaniei electorale la fiecare radiodifuzor. Condițiile de procurare a timpilor de antenă și taxele respective se comunică cu 3 zile calendaristice înainte de punerea pe post a publicității electorale. Plata pentru timpii de antenă acordați concurenților electorali nu poate depăși plata încasată în mod obișnuit pentru publicitatea comercială. Timpii de antenă pentru publicitatea electorală contra plată se acordă tuturor concurenților electorali la unele și aceleași ore de emisie.</p> <p>(6) Răspunderea pentru conținutul materialelor electorale publicitare, difuzate sau publicate, o poartă concurentul electoral. Fiecare material publicitar trebuie să includă denumirea concurentului electoral, data tipării, tirajul materialului și denumirea tipografiei care l-a tipărit.</p>		<p>(8) Publicitatea electorală în rețeaua internet și prin intermediul telefoniei mobile este asimilată publicității electorale în presa scrisă.</p> <p>(9) În ziua alegerilor, mijloacele de informare în masă, pînă la închiderea secțiilor de votare, nu vor difuza rezultatele chestionării alegătorilor privind opțiunile electorale.</p> <p>(10) În perioada electorală, orice sondaje de opinie privind preferințele politice ale alegătorilor pot fi efectuate cu respectarea procedurii stabilite de Comisia Electorală Centrală în baza unui regulament aprobat în acest sens. Rezultatele acestor sondaje pot fi date publicității cel tîrziu cu 5 zile înainte de ziua alegerilor. În ziua alegerilor, pînă la închiderea secțiilor de votare, se interzice a da publicității în mijloacele de informare în masă materiale, inclusiv interviuri cu alegătorii, despre numărul de voturi întrunite de concurenții electorali pe parcursul zilei și despre șansele acestora, inclusiv rezultatele exit-poll-urilor.</p> <p>(11) Mijloacele de informare în masă fondate de autoritățile publice publică gratuit, iar radiodifuzorii difuzează gratuit, la solicitarea organelor electorale, spoturi motivaționale, de educație civică și electorală, desfășoară campanii de informare a alegătorilor despre procedura de vot și despre alte particularități ale votării.</p> <p>(12) Consiliul Audiovizualului prezintă obligatoriu, o dată la două săptămîni, Comisiei Electorale Centrale rapoarte de monitorizare a modului de reflectare a campaniei electorale de către radiodifuzorii naționali. Rapoartele de monitorizare trebuie să conțină informații referitoare la respectarea normelor legale în reflectarea alegerilor de către radiodifuzori în cadrul tuturor programelor. Cu două zile înainte de alegeri, Consiliul Audiovizualului va prezenta Comisiei Electorale Centrale un raport de totalizare.</p> <p><i>[Art.70 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p>	
--	--	---	--	---	--

	<p>Publicitatea electorală contra plată va fi însoțită de genericul “Electorală”.</p> <p>(7) Refuzul de a difuza sau de a publica, în condițiile prezentei legi, publicitatea electorală, contra plată sau gratuit, poate fi contestat în instanța de judecată.</p> <p>(8) Publicitatea electorală în rețeaua internet și prin intermediul telefoniei mobile este asimilată publicității electorale în presa scrisă.</p> <p>(9) În ziua alegerilor, mijloacele de informare în masă, pînă la închiderea secțiilor de votare, nu vor difuza rezultatele chestionării alegătorilor privind opțiunile electorale.</p> <p>(10) În perioada electorală, orice sondaje de opinie privind preferințele politice ale alegătorilor pot fi efectuate numai cu condiția înștiințării prealabile a Comisiei Electorale Centrale. Rezultatele acestor sondaje pot fi date publicității cel tîrziu cu 5 zile înainte de ziua alegerilor. În ziua alegerilor, pînă la închiderea secțiilor de votare, se interzice a da publicității în mijloacele de informare în masă materiale, inclusiv interviuri cu alegătorii, despre numărul de voturi întrunite de concurenții electorali pe parcursul zilei și despre șansele acestora, inclusiv rezultatele exit-poll-urilor.</p> <p>(11) Mijloacele de informare în masă fondate de autoritățile publice publică gratuit, iar radiodifuzorii difuzează gratuit, la solicitarea organelor electorale, spoturi motivaționale, de educație civică și electorală, desfășoară campanii de informare a</p>			
--	---	--	--	--

		<p>alegătorilor despre procedura de vot și despre alte particularități ale votării.</p> <p>(12) Consiliul Coordonator al Audiovizualului prezintă obligatoriu, o dată la două săptămâni, Comisiei Electorale Centrale rapoarte de monitorizare a modului de reflectare a campaniei electorale de către radiodifuzorii naționali. Rapoartele de monitorizare trebuie să conțină informații referitoare la respectarea normelor legale în reflectarea alegerilor de către radiodifuzori în cadrul tuturor programelor. Cu două zile înainte de alegeri, Consiliul Coordonator al Audiovizualului va prezenta Comisiei Electorale Centrale un raport de totalizare.</p> <p><i>[Art.70 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p>			
15	Capitolul 12	<p>Capitolul 12 PROCEDURILE JUDICIARE</p> <p>Secțiunea 1 Contestațiile privind organizarea și desfășurarea alegerilor</p> <p>Articolul 71. Contestațiile</p> <p>(1) Alegătorii și concurenții electorali pot contesta acțiunile/inacțiunile și hotărârile consiliilor și birourilor electorale și acțiunile/inacțiunile concurenților electorali. Depunerea cererii în instanța de judecată trebuie precedată de contestarea prealabilă în organul electoral ierarhic superior organului al cărui act se contestă, cu excepția contestațiilor privind acțiunile/inacțiunile concurenților</p>	Expunerea într-o nouă redacție a Capitolului 12 reieșind din noile prevederi ale Codului administrativ	<p>Capitolul 12 PROCEDURILE JUDICIARE</p> <p>Secțiunea 1 Contestațiile privind organizarea și desfășurarea alegerilor</p> <p>Articolul 71. Contestațiile</p> <p>(1) În sensul prezentului cod, prin contestație se înțelege cererea în formă scrisă, inclusiv cererea prealabilă, precum și acțiunea în instanța de judecată competentă, depusă de contestatar prin care:</p> <p>a) se solicită anularea în tot ori în parte sau emiterea unui act administrativ de către organul electoral, după caz, realizarea unei acțiune sau impunerea la inacțiune a organului electoral;</p> <p>b) se contestă acțiunile/inacțiunile <i>pretendenților la funcțiile electiv</i>e, concurenților electorali, inclusiv a</p>	

		<p>electorali, depuse direct în instanța de judecată, și a contestațiilor ce se referă la exercitarea dreptului la vot sau la administrarea alegerilor depuse la biroul electoral în ziua alegerilor.</p> <p>(2) Contestațiile privind organizarea și desfășurarea alegerilor se examinează de către organele electorale, respectându-se ierarhia acestora. Procedura detaliată de examinare a contestațiilor în perioada electorală se aprobă prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale.</p> <p>(3) Contestațiile privind reflectarea campaniei electorale de către radiodifuzorii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova se examinează de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului în conformitate cu prevederile prezentului cod, ale Codului audiovizualului al Republicii Moldova, iar contestațiile ce vizează mijloacele de informare în masă scrise se examinează de către instanța de judecată.</p> <p>(4) Deciziile organelor electorale și ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului asupra contestațiilor pot fi atacate în instanța de judecată.</p> <p>(5) Contestația va conține descrierea faptelor invocate ca presupuse încălcări, probele, temeiul legal, cerințele contestatarului, semnătura și datele de identitate ale persoanei care o depune. În cazul contestațiilor privind hotărârile organelor electorale, sarcina probării legalității revine acestor organe.</p> <p>(6) Contestațiile privind finanțarea campaniilor electorale se adresează</p>		<p>candidaților de pe listă, participanților la referendum sau grupurilor de inițiativă;</p> <p>c) se invocă încălcarea modului de reflectare a campaniei electorale sau de difuzare a publicității electorale;</p> <p>d) se contestă încălcarea cadrului normativ cu privire la finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.</p> <p>(2) Contestațiile al căror obiect este descris la alin. (1) lit. a) se examinează de către organele electorale, respectându-se ierarhia acestora. În acest sens, legalitatea actelor administrative ale organului electoral emitent, <i>precum și acțiunile/inacțiunile acestuia</i>, se contestă la organul electoral ierarhic superior. Decizia organului electoral ierarhic superior asupra contestațiilor respective nu se supune procedurii prealabile și se contestă direct în instanța de judecată, în a cărei rază teritorială se află organul electoral ierarhic superior.</p> <p>(3) Contestațiile privind acțiunile/inacțiunile și hotărârile birourilor electorale ale secțiilor de votare din străinătate și cele constituite pentru localitățile din stînga Nistrului (Transnistria) se examinează de consiliul electoral de circumscripție care a constituit birourile electorale respective/gestionează activitatea .. Decizia consiliului electoral asupra contestațiilor respective nu se supune procedurii prealabile și se contestă direct în instanța de judecată/Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani), în a cărei rază teritorială se află consiliul electoral respectiv.</p> <p>(4) Actele administrative cu caracter normativ ale Comisiei Electorale Centrale pot fi contestate doar de către subiecții în privința cărora în temeiul actului cu caracter normativ contestat s-a adoptat ori s-a refuzat adoptarea unui act cu caracter individual. Actul cu caracter normativ în temeiul căruia s-a adoptat ori s-a refuzat adoptarea unui act cu caracter individual poate fi contestat doar concomitent cu contestarea actului cu caracter individual. <i>În perioada electorală, actele administrative ale Comisiei Electorale Centrale,</i></p>	
--	--	--	--	--	--

		<p>Comisiei Electorale Centrale, în cazul concurenților electorali în alegerile parlamentare și prezidențiale, sau consiliilor electorale de circumscripție, în cazul candidaților independenți în alegerile locale. Examinarea contestațiilor privind finanțarea campaniilor electorale ale partidelor politice nu se supune termenelor de prescripție prevăzute la art.72–74.</p> <p>Articolul 72. Depunerea contestațiilor</p> <p>(1) Acțiunile/inacțiunile și hotărârile organelor electorale pot fi contestate la organul electoral ierarhic superior, iar acțiunile/inacțiunile concurenților electorali – direct în instanța de judecată, în termen de 3 zile calendaristice de la data săvârșirii acțiunii/identificării inacțiunii sau adoptării hotărârii. Termenul de depunere se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.</p> <p>(2) În cazul alegerilor locale, hotărârile consiliilor electorale asupra contestațiilor ce vizează acțiunile/inacțiunile concurenților electorali pot fi atacate în instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află consiliul respectiv.</p> <p>(3) Contestațiile privind acțiunile și hotărârile Comisiei Electorale Centrale și ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului se depun, fără respectarea procedurii prealabile, la</p>		<p><i>adoptate pînă la începerea acestei perioade, nu se supun controlului normativ.</i></p> <p>(5) Nu constituie obiect al contestației scrisorile de răspuns ale organelor electorale care cuprind punctul de vedere cu privire la aplicarea uniformă a legislației electorale sau ale actelor normative în domeniul electoral, deoarece răspunsul în cauză nu produce nici un efect juridic față de subiecții care l-au solicitat, respectiv, nu afectează drepturile acestora. De asemenea, răspunsul organului electoral care atestă date statistice în evidența activității acestuia nu constituie un act administrativ producător de efecte juridice, respectiv, nu poate fi contestat.</p> <p>(6) Contestațiile privind acțiunile/inacțiunile <i>pretendenților la funcțiile electiv</i>e, concurenților electorali, inclusiv a candidaților de pe listă, participanților la referendum sau grupurilor de inițiativă se examinează de către organul electoral care i-a înregistrat, <i>după caz, le-a eliberat listele de subscripție</i>. Hotărârile consiliilor electorale asupra contestațiilor ce vizează acțiunile/inacțiunile <i>pretendenților la funcțiile electiv</i>e, concurenților electorali, participanților la referendum sau grupurilor de inițiativă înregistrate pot fi atacate în instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află consiliul electoral respectiv.</p> <p>(7) Contestațiile privind reflectarea campaniei electorale de către radiodifuzorii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova se examinează de Consiliul Audiovizualului în conformitate cu prevederile prezentului cod, ale Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova, iar contestațiile ce vizează mijloacele de informare în masă scrise se examinează de către instanța de judecată.</p> <p>(8) Contestațiile privind finanțarea campaniilor electorale se adresează Comisiei Electorale Centrale, în cazul grupurilor de inițiativă și concurenților electorali în alegerile parlamentare și prezidențiale, în cazul partidelor politice și blocurilor electorale în alegerile locale generale, precum și în cazul</p>	
--	--	--	--	---	--

		<p>Curtea de Apel Chișinău în termen de 3 zile calendaristice de la data săvârșirii acțiunii sau adoptării hotărârii.</p> <p>(4) Contestația concurentului electoral nu poate fi depusă de către membrul organului electoral respectiv, dar poate fi depusă de reprezentantul concurentului electoral în organul electoral respectiv sau de o persoană împuternicită de concurentul electoral prin procură.</p> <p>(5) În cazul în care examinarea nu ține de competența organului electoral respectiv, contestația, precum și materialele anexate la ea urmează a fi transmise spre examinare conform competenței, în mod urgent, în cel mult 2 zile calendaristice de la data recepționării.</p> <p><i>[Art.72 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p> <p>Articolul 73. Examinarea contestațiilor</p> <p>(1) Contestațiile privind acțiunile și hotărârile Comisiei Electorale Centrale în perioada electorală se examinează în termen de 5 zile calendaristice de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor.</p> <p>(2) Contestațiile privind acțiunile și hotărârile consiliilor electorale de circumscripție și ale birourilor secțiilor de votare se examinează în termen de 3 zile calendaristice de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. Contestațiile privind acțiunile/inacțiunile concurenților</p>		<p>participanților la referendumul republican sau consiliilor electorale de circumscripție, în cazul candidaților independenți/grupurilor de inițiativă în alegerile locale și participanților la referendumul local.</p> <p>(9) Contestațiile depuse după ziua votării pot viza doar încălcările aferente exercitării dreptului la vot, organizării procedurilor electorale din ziua votării și/sau totalizării rezultatelor votării de către organele electorale, dacă prin aceste încălcări au fost lezate drepturile contestatarilor și, respectiv, influențate rezultatele votării prin redistribuirea mandatelor candidaților aleși.</p> <p>(10) Procedura detaliată de examinare a contestațiilor în perioada electorală, precum și contestațiile aferente finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale, se aprobă prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale.</p> <p>Articolul 71¹. Forma și conținutul contestației</p> <p>(1) Contestația poate fi depusă în scris la autoritatea competentă ori expediată prin poștă/fax sau prin email la adresa oficială a autorității.</p> <p>(2) Pentru admiterea spre examinare în fond a contestației, aceasta va conține următoarele elemente obligatorii:</p> <ol style="list-style-type: none"> denumirea autorității căreia i se solicită examinarea contestației; numele și prenumele sau denumirea contestatarului, precum și datele de identificare ale acestuia; descrierea faptelor invocate ca presupuse încălcări, în particular asupra drepturilor vătamate, indicarea temeiului juridic, enumerarea și anexarea probelor ce confirmă cele invocate, precum și cerințele contestatarului; data depunerii/expedierii contestației și semnătura contestatarului ori a reprezentantului acestuia. <p>(3) Contestatarul are dreptul să-și retragă contestația, să modifice cerințele și/sau să o</p>	
--	--	--	--	---	--

	<p>electorali se examinează în termen de 5 zile calendaristice de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. La examinarea contestațiilor și litigiilor, organele electorale/instanțele de judecată vor acorda prioritate celor care se referă la înregistrarea concurenților electorali și la corectitudinea întocmirii listelor electorale.</p> <p>(3) Contestațiile privind reflectarea campaniei electorale de către radiodifuzori aflați sub jurisdicția Republicii Moldova se examinează de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului în termen de 5 zile calendaristice de la depunerea contestației, dar nu mai târziu de ziua alegerilor.</p> <p>(4) Contestațiile depuse la instanțele de judecată în ziua alegerilor se examinează în aceeași zi, iar contestațiile împotriva hotărârii organului electoral cu privire la totalizarea rezultatelor alegerilor și atribuirea mandatelor se examinează de către instanța de judecată concomitent cu confirmarea legalității și validarea mandatelor.</p> <p>(5) Programul instanțelor de judecată se organizează în așa fel încât contestațiile să poată fi depuse și examinate fără întârziere.</p> <p>(6) Concurenții electorali își pot apăra interesele în instanța de judecată la examinarea contestațiilor ce vizează acțiunile/inacțiunile și hotărârile organelor electorale și acțiunile/inacțiunile concurenților electorali prin reprezentantul său</p>		<p>suplimenteze, cu excepția obiectului ei, prin depunerea unei cereri scrise către autoritatea competentă. În cazul modificării obiectului contestației, aceasta este considerată o contestație nouă. Retragerea contestației este posibilă pînă la adoptarea hotărîrii de către autoritatea competentă, iar modificarea și/sau suplinirea contestației poate fi făcută pînă în ziua limită admisă pentru contestare în condițiile prezentului articol.</p> <p>(4) Contestațiile care nu corespund cerințelor stabilite la alin. (2), precum și cele ce conțin un limbaj necenzurat sau ofensator, amenințări la securitatea națională, la ordinea publică, la viața și sănătatea persoanelor cu funcții de demnitate publică, funcționarilor publici sau funcționarilor electorali, precum și a membrilor familiilor acestora, nu se examinează.</p> <p>(5) La depunerea contestațiilor privind reflectarea campaniei electorale de către radiodifuzorii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova, contestatarii vor ține cont de cerințele de formă și conținuta stabilite de Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova.</p> <p>(6) Forma și conținutul contestațiilor depuse în instanța de judecată trebuie să corespundă cerințelor stabilite de Codul administrativ și Codul de procedură civilă.</p> <p>Articolul 71². Dreptul de a depune contestații/Subiecții contestației</p> <p>(1) În calitate de subiect al contestației poate fi alegătorul, <i>pretendentul la funcția electivă</i>, concurentul electoral, participantul la referendum sau grupul de inițiativă, care revendică încălcarea drepturilor sale legitime prevăzute de prezentul cod și alte acte normative în domeniul electoral.</p> <p>(2) Contestația se depune ce către:</p> <p>a) alegător în mod personal sau prin intermediul unui reprezentant în baza procurii;</p>	
--	--	--	--	--

		<p>desemnat în conformitate cu art.15 alin.(1).</p> <p>(7) Contestațiile depuse la instanțele de judecată se examinează în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale Codului administrativ.</p> <p><i>[Art.73 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p> <p>Articolul 74. Hotărârile instanțelor de judecată cu privire la contestații</p> <p>(1) Instanța de judecată adoptă și pronunță hotărârea în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale Codului administrativ.</p> <p>(2) Instanța de judecată, examinând materialele cu privire la confirmarea legalității alegerilor și validarea mandatelor, adoptă o hotărâre prin care confirmă legalitatea alegerilor din circumscripția electorală respectivă, validează mandatele consilierilor și primarilor aleși, precum și lista candidaților supleanți.</p> <p>(3) În cazul în care instanța de judecată a stabilit legalitatea alegerilor, însă în procesele-verbale au fost depistate greșeli de calcul, instanța, din oficiu sau la cererea părților procesului judiciar, anulează, integral sau în parte, procesul-verbal și exclude concurentul electoral care a obținut un număr mai mic de voturi valabil exprimate, înlocuindu-l cu alt concurent electoral care a obținut un număr mai mare de voturi valabil exprimate în șirul descrescător.</p>		<p>b) concurentul electoral/participantul la referendum prin intermediul reprezentantului cu drept de cot consultativ al acestuia în organul electoral respectiv sau de o persoană împuternicită de acesta prin procură. Candidatul independent sau candidatul pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova poate depune și în mod personal contestația;</p> <p>c) grupul de inițiativă prin intermediul conducătorului (președintelui) acestuia sau de o persoană împuternicită de acesta prin procură.</p> <p>d) <i>pretendentul la funcția electivă în mod personal sau prin intermediul unui reprezentant în baza procurii.</i></p> <p>(3) Alegătorul poate revendica încălcarea dreptului său electoral prevăzut de prezentul cod și alte acte normative căruia i s-a adus atingere prin acțiunile/inacțiunile și hotărârile organelor electorale în condițiile art. 71 alin. (1) lit. a).</p> <p>(4) Concurentul electoral, participantul la referendum sau grupul de inițiativă poate revendica încălcarea drepturilor sale prin depunerea contestațiilor în condițiile art. 71 alin. (1).</p> <p>(5) Concurenții electorali/participanții la referendum sau grupurile de inițiativă își pot apăra interesele în instanța de judecată la examinarea contestațiilor ce vizează acțiunile/inacțiunile și hotărârile organelor electorale și acțiunile/inacțiunile concurenților electorali, participanților la referendum sau grupurilor de inițiativă <u>prin reprezentantul său desemnat în conformitate cu art.15 alin.(1)/49¹.</u></p> <p>(6) În cazul depunerii contestațiilor de către alți subiecți decât cei indicați la alin. (1), acestea nu se examinează de către organele electorale și se restituie depunătorilor, prin scrisoare de însoțire, în cel mai scurt timp posibil, cu indicarea motivului refuzului de a le examina.</p> <p>(7) Comisia Electorală Centrală, după caz, consiliul electoral de circumscripție respectiv ori Consiliul Audiovizualului pot iniția, din oficiu,</p>	
--	--	--	--	---	--

	<p>(4) Instanța de judecată nu confirmă rezultatele alegerilor locale în circumscripția respectivă în cazul constatării unor încălcări comise în timpul alegerilor sau la totalizarea rezultatelor dacă aceste încălcări au influențat rezultatele alegerilor.</p> <p>(5) Hotărîrea instanței de judecată este definitivă și executorie din momentul pronunțării.</p> <p>(6) Împotriva hotărîrii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare, iar împotriva deciziei instanței de apel – un recurs în termen de o zi de la pronunțare.</p> <p>(7) Apelul și recursul se examinează în termen de 3 zile de la primirea dosarului în cauză.</p> <p><i>[Art.74 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p> <p>Secțiunea a 2-a Răspunderea pentru încălcarea legislației electorale Articolul 75. Răspunderea juridică</p> <p>(1) Persoanele fizice și juridice care încalcă prevederile legislației electorale, împiedică exercitarea liberă a drepturilor electorale ale cetățenilor, împiedică activitatea organelor electorale, poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.</p> <p>(2) Pentru încălcarea legislației electorale, Comisia Electorală Centrală sau consiliul electoral de circumscripție poate aplica grupului de inițiativă sau concurenților electorali următoarele sancțiuni:</p>		<p>procedura de examinare a contestațiilor stabilite la art. 71 alin. (1) lit. c) și d).</p> <p>Articolul 72. Termenul de depunere a contestațiilor</p> <p>(1) Termenul general de depunere a contestațiilor în perioada electorală este de 3 zile calendaristice, cu excepțiile prevăzute de prezentul cod sau alte acte normative, care se calculează începînd cu ziua următoare zilei în care a fost săvîrșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată, după caz, a intrat în vigoare hotărîrea. În caz de divergență între reglementările prezentului cod și alte acte normative, în partea ce ține de termenele de depunere a contestațiilor în perioada electorală, se vor aplica dispozițiile prezentului cod.</p> <p>(2) Acțiunile/inacțiunile și hotărîrile organelor electorale pot fi contestate la organul electoral ierarhic superior în termen de 3 zile calendaristice de la data săvîrșirii acțiunii/identificării inacțiunii sau adoptării, după caz, intrării în vigoare a hotărîrii, <i>dar nu mai tîrziu de ziua alegerilor.</i></p> <p>(3) Hotărîrile organelor electorale ierarhic superioare adoptate pe marginea contestațiilor depuse în condițiile alin. (2) nu se supun contestării în procedură prealabilă și se atacă direct în instanța de judecată, în a cărei rază teritorială se află organul electoral ierarhic superior, în termen de 3 zile calendaristice de la data adoptării, după caz, intrării în vigoare a hotărîrii organului electoral respectiv, <i>dar nu mai tîrziu de ziua alegerilor.</i></p> <p>(4) Acțiunile/inacțiunile <i>pretendenților la funcțiile electivă</i>, concurenților electorali sau participanților la referendum pot fi contestate la organul electoral care i-a înregistrat, <i>după caz, le-a eliberat listele de subscripție</i>, în termen de 3 zile calendaristice de la data săvîrșirii acțiunii/identificării inacțiunii, <i>dar nu mai tîrziu de ziua alegerilor.</i></p> <p>(5) Acțiunile/inacțiunile grupurilor de inițiativă pot fi contestate la organul electoral care le-a înregistrat în termen de 3 zile calendaristice de la data săvîrșirii</p>	
--	--	--	--	--

		<p>a) avertisment;</p> <p>b) anularea înregistrării grupului de inițiativă;</p> <p>c) intentarea procesului contravențional conform legislației;</p> <p>d) lipsirea de alocații de la bugetul de stat, ca sancțiune de bază sau complementară;</p> <p>e) solicitarea anulării înregistrării concurentului electoral.</p> <p>(3) Avertismentul se aplică prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale în cazul oricăror alegeri, precum și prin hotărâre a consiliului electoral de circumscripție – în cazul alegerilor locale.</p> <p>(4) În cazul aplicării repetate a sancțiunii sub formă de avertisment în cursul unei perioade electorale pentru încălcări privind finanțarea campaniei electorale, Comisia Electorală Centrală aplică partidelor politice înregistrate în calitate de concurenți electorali sancțiunea complementară privind lipsirea de alocații de la bugetul de stat pentru o perioadă de la 6 luni până la un an.</p> <p>(5) Anularea înregistrării se aplică la solicitarea Comisiei Electorale Centrale, iar în cazul alegerilor locale – și la solicitarea consiliului electoral de circumscripție, prin hotărâre judecătorească definitivă care constată:</p> <p>a) folosirea de către concurentul electoral a fondurilor financiare și materiale nedeclarate sau depășirea cheltuielilor peste plafonul mijloacelor din fondul electoral;</p>		<p>acțiunii/identificării inacțiunii, dar nu mai târziu de termenul-limită stabilit pentru depunerea documentelor în vederea înregistrării concurenților electorali sau termenul-limită stabilit pentru prezentarea listelor de subscripție în cazul referendumurilor.</p> <p>(6) Contestațiile care vizează finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale se depun la organul electoral corespunzător în termen de 3 zile calendaritice de la identificarea încălcărilor în domeniul respectiv prin care au fost vătămăte drepturile contestatarului.</p> <p>(7) Hotărârile organelor electorale adoptate pe marginea contestațiilor depuse în condițiile alin. (4) - (6) nu se supun contestării în procedură prealabilă și se atacă direct în instanța de judecată, în a cărei rază teritorială se află organul electoral respectiv, în termen de 3 zile calendaritice de la data adoptării, după caz, intrării în vigoare a hotărârii acestuia.</p> <p>(8) Contestațiile privind reflectarea campaniei electorale de către radiodifuzorii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova, precum și cererile privind contestarea refuzului de acordare a dreptului la replică, se depun la Consiliul Audiovizualului în termen de 3 zile calendaritice de la identificarea încălcărilor în domeniul respectiv prin care au fost vătămăte drepturile contestatarului.</p> <p>(9) Contestațiile ce vizează mijloacele de informare în masă scrise, precum și cererile privind contestarea refuzului de acordare a dreptului la replică, se depun în instanța de judecată în termen de 3 zile calendaritice de la identificarea încălcărilor în domeniul respectiv prin care au fost vătămăte drepturile contestatarului.</p> <p>(10) Cererile de acordare a dreptului la replică conform art. 69 alin. (6) și, respectiv, cele de contestare a refuzului de acordare a dreptului la replică în condițiile alin. (8) și (9), se depun nu mai târziu de ziua de <i>joi/vineri</i> imediat anterioară zilei votării.</p>	
--	--	---	--	---	--

		<p>b) utilizarea de către concurentul electoral a mijloacelor financiare din străinătate;</p> <p>c) nesuspendarea din funcție de către candidatul care are această obligație. În acest caz se anulează înregistrarea candidatului independent sau se exclude din lista concurentului electoral candidatul respectiv;</p> <p>d) încălcarea de către concurentul electoral a prevederilor art.52 alin.(3).</p> <p>(6) În cazurile prevăzute la alin.(5), Comisia Electorală Centrală sau consiliul electoral de circumscripție adresează o cerere de anulare a înregistrării concurentului electoral, prin adoptarea unei hotărâri în acest sens, Curții de Apel Chișinău, în cazul alegerilor parlamentare și prezidențiale, sau instanței de judecată în a cărei rază teritorială se află consiliul electoral respectiv, în cazul alegerilor locale generale sau al alegerilor locale noi. Instanța de judecată va examina cererea și va emite o hotărâre asupra acesteia în decursul a 5 zile, dar nu mai târziu de ziua anterioară alegerilor.</p> <p>Articolul 76. Răspunderea penală</p> <p>(1) Se consideră încălcări ale prezentului cod și sînt pasibile de răspundere penală faptele prevăzute la art.181 și 182 din Codul penal.</p> <p>(2) Președinții organelor electorale și alte persoane cu funcții de răspundere sînt obligați să informeze, cel târziu a doua zi lucrătoare din momentul constatării, organele procuraturii sau organele afacerilor interne despre</p>		<p>(11) Contestațiile privind legalitatea hotărîrilor Comisiei Electorale Centrale și deciziilor Consiliului Audiovizualului, precum și asupra acțiunilor/inacțiunilor acestora, se depun, fără respectarea procedurii prealabile, la Curtea de Apel Chișinău în termen de 3 zile calendaristice de la data săvîrșirii acțiunii/identificării inacțiuni sau adoptării, după caz, intrării în vigoare a hotărîrii/deciziei.</p> <p>(12) După ziua alegerilor și referendumurilor locale, contestațiile pot fi depuse în termen de 5 zile calendaristice din ziua votării, însă cel târziu pînă la adoptarea hotărîrilor de către organele electorale cu privire la aprobarea proceselor-verbale de totalizare a rezultatelor alegerilor/referendumului și/sau validarea mandatelor aleșilor locali. În cazul alegerilor parlamentare și celor prezidențiale, precum și referendumurilor republicane, contestațiile pot fi depuse în termen de 5 zile calendaristice din ziua votării, însă pînă la confirmarea rezultatelor alegerilor și validarea mandatelor candidaților aleși de către Curtea Constituțională.</p> <p>(13) Cererile privind renumărarea voturilor pot fi depuse în termen 3 zile calendaristice de la aducerea la cunoștință publică a rezultatelor preliminare ale votării. <i>Comisia Electorală Centrală</i>, după caz, Curtea Constituțională dispune renumărarea voturilor dacă încălcările invocate în cerere sunt de natură să influențeze rezultatele votării și, respectiv, distribuirea mandatelor. Se califică întemeiate cererile privind renumărarea voturilor în cazul stabilirii unei diferențe de maxim 10 % dintre voturile valabil exprimate ale concurenților electorali sau dintre opțiunile supuse la referendum, precum și în cazul în care datele înscrise sau rectificările efectuate în procesele-verbale de numărare a voturilor pun la îndoială conformitatea și veridicitatea acestora.</p> <p>(14) Contestațiile depuse după expirarea termenelor indicate în prezentul articol, nerestabilite în modul stabilit de actele normative în domeniu, vor rămîne neexaminat și se vor restitui <i>în original</i></p>	
--	--	---	--	--	--

		<p>acțiunile ce conțin elemente constitutive ale unei infracțiuni privind organizarea și desfășurarea alegerilor sau finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, care le-au devenit cunoscute.</p> <p>Articolul 77. Răspunderea contravențională</p> <p>(1) Se consideră încălcări ale prezentului cod și sînt pasibile de răspundere contravențională faptele prevăzute la art.47–53 din Codul contravențional.</p> <p>(2) Contravențiile se constată și se examinează în conformitate cu prevederile Codului contravențional. Președinții organelor electorale și alte persoane ce dețin informații concludente despre comiterea unor contravenții sînt obligați să informeze, cel tîrziu a doua zi lucrătoare din momentul constatării, organele constatatoare cu privire la faptele care le-au devenit cunoscute și care conțin elemente constitutive ale unei contravenții, privind organizarea și desfășurarea alegerilor sau finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.</p>		<p>contestatarului, <u>prin scrisoare de însoțire</u>, în cel mai scurt timp posibil, cu indicarea motivului refuzului de a le examina. În cazul dezacordului, contestatarului poate contesta scrisoare de însoțire a organului electoral, invocînd în calitate de obiect al contestației - inacțiunea organului electoral.</p> <p>(15) Depunerea contestațiilor nu suspendă executarea actelor emise de organele electorale, dacă actele normative în domeniul electoral nu prevede altfel sau instanța de judecată nu a dispus suspendarea executării actelor contestate în conformitate cu legislația în vigoare.</p> <p>(16) Împotriva hotărîrii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare, iar împotriva deciziei instanței de apel – un recurs în termen de o zi de la pronunțare.</p> <p><i>[Art.72 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p> <p>Articolul 72¹. Sarcina probațiunii</p> <p>(1) Fiecare contestatar probează faptele pe care își întemeiază pretențiile formulate.</p> <p>(2) Obligația de a dovedi respectarea termenului de depunere a contestației în condițiile art. 72 revine contestatarului.</p> <p>(3) Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale.</p> <p>Articolul 72². Regimul juridic al competenței autorităților publice în examinarea contestațiilor</p> <p>(1) La depunerea contestației se va ține cont de competența și atribuțiile autorităților publice în materie de examinare a contestațiilor, tipul scrutinului, de pretinsele încălcări și locul unde acestea au fost săvîrșite, precum și de cerințele care se înaintează.</p> <p>(2) Reieșind din prevederile prezentului cod și ale altor acte normative conexe, autorităților publice le revine competența de examinare a contestațiilor, <i>însă nelimitîndu-se la acestea</i>, după cum urmează:</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>1) Birourile electorale ale secțiilor de votare examinează:</p> <p>a) cererile și contestațiile ce vizează organizarea și desfășurarea alegerilor, ce țin de competența acestora, adoptând hotărâri asupra lor;</p> <p>b) cererile alegătorilor împotriva neincluserii acestora în lista electorală sau excluderii din ea, precum și împotriva altor erori comise la înscrierea datelor despre alegători.</p> <p>2) Consiliile electorale de circumscripție examinează:</p> <p>a) contestațiile asupra hotărârilor și acțiunilor/inacțiunilor birourilor electorale ale secțiilor de votare, după caz, consiliilor electorale de circumscripție de nivelul întâi pe care le-a constituit;</p> <p>b) contestațiile împotriva acțiunilor/inacțiunilor <i>pretendenților la funcțiile electiv</i>e, concurenților electorali, participanților la referendum și grupurilor de inițiativă înregistrate de consiliile electorale respective;</p> <p>c) cererile privind anularea înregistrării concurenților electorali, inclusiv candidații de pe listă, participanții la referendum sau grupurile de inițiativă înregistrate de consiliile electorale respective;</p> <p>d) contestațiile ce țin de finanțarea campaniei electorale ale candidaților independenți/grupurilor de inițiativă în alegerile locale sau participanților la referendumul local;</p> <p>e) cererile și contestațiile privind organizarea și desfășurarea alegerilor, ce țin de competența acestora.</p> <p>f) contestațiile împotriva hotărârii biroului electoral cu privire la aprobarea procesului-verbal privind rezultatele numărării voturilor și/sau raportului de activitate a biroului electoral în perioada electorală.</p> <p>3) Comisia Electorală Centrală examinează:</p> <p>a) contestațiile asupra hotărârilor și acțiunilor consiliilor electorale de circumscripție și birourilor electorale ale secțiilor de votare;</p> <p>b) contestațiile împotriva acțiunilor/inacțiunilor <i>pretendenților la funcțiile electiv</i>e, concurenților</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>electorali/participanților la referendum sau grupurilor de inițiativă înregistrate de Comisie;</p> <p>c) cererile privind anularea înregistrării concurenților electorali, inclusiv candidații de pe listă, participanții la referendum sau grupurile de inițiativă înregistrate de Comisie;</p> <p>d) contestațiile privind finanțarea campaniilor electorale în cazul concurenților electorali, după caz, grupurilor de inițiativă în alegerile parlamentare și prezidențiale, iar în cazul referendumurilor republicane ale participanților la referendum;</p> <p>e) contestațiilor privind finanțarea activității partidelor politice, inclusiv celor înregistrate în calitate de concurenți electorali/participanți la referendum sau celor care au constituit grupuri de inițiativă la alegerile prezidențiale;</p> <p>f) <i>cererile privind renumărarea voturilor în cazul dezacordului cu rezultatele preliminare ale votării la alegerile și referendumurile locale;</i></p> <p>g) cererile și contestațiile privind organizarea și desfășurarea alegerilor, ce țin de competența acesteia.</p> <p>4) Consiliul Audiovizualului examinează:</p> <p>a) contestațiile privind reflectarea campaniei electorale de către radiodifuzorii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova;</p> <p>b) cererile privind refuzul de a acorda dreptul la replică în cazul radiodifuzorilor.</p> <p>Articolul 72³. Competența jurisdicțională la examinarea contestațiilor</p> <p>(1) În ordinea procedurii contenciosului administrativ, instanțele de judecată examinează acțiunile în domeniul electoral după cum urmează:</p> <p>1) Judecătoriile specializate în materie de contencios administrativ soluționează în fond:</p> <p>a) contestațiile împotriva acțiunilor/inacțiunilor și hotărârilor organelor electorale, depuse în instanța de judecată după efectuarea procedurii de examinare a cererii prealabile;</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>b) <i>contestațiile ce se referă la exercitarea dreptului la vot sau la administrarea alegerilor depuse și examinate la biroul electoral în ziua alegerilor;</i></p> <p>c) <i>contestațiile pe marginea hotărîrilor consiliilor electorale de circumscripție privind acțiunile/inacțiunile <i>pretendenților la funcțiile electiv</i>, concurenților electorali, participanților la referendum sau grupurilor de inițiativă, înregistrate de consiliile electorale respective</i></p> <p>d) <i>acțiunilor pe marginea hotărîrilor consiliilor electorale de circumscripție privind examinarea contestațiilor ce țin de finanțarea campaniei electorale ale candidaților independenți/grupurilor de inițiativă în alegerile locale sau participanților la referendumul local;</i></p> <p>d) <i>contestațiile ce vizează mijloacele de informare în masă scrise, inclusiv cererile privind refuzul de a acorda dreptul la replică de către mijloacele de informare în masă scrise;</i></p> <p>e) <i>contestațiile împotriva refuzului de a difuza sau de a publica, în condițiile art. 70 alin. (7), publicitatea electorală, contra plată sau gratuit.</i></p> <p>f) <i>contestațiile împotriva hotărîrii consiliului electoral de circumscripție cu privire la aprobarea procesului-verbal de totalizare a rezultatelor alegerilor/referendumurilor în circumscripția respectivă și/sau raportului de activitate a consiliului electoral în perioada electorală;</i></p> <p>g) <i>contestațiile împotriva hotărîrilor cu privire la declararea candidaților aleși, atribuirea și validarea mandatelor aleșilor locali, confirmarea listelor candidaților supleanți în alegerile locale.</i></p> <p>2) Curtea de Apel Chișinău soluționează în fond:</p> <p>a) <i>contestațiile pe marginea hotărîrilor Comisiei Electorale Centrale privind acțiunile/inacțiunile <i>pretendenților la funcțiile electiv</i>, concurenților electorali, participanților la referendum sau grupurilor de inițiativă înregistrate de Comisie;</i></p> <p>b) <i>contestațiile pe marginea hotărîrilor Comisiei Electorale Centrale privind finanțarea campaniilor</i></p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>electorale ale concurenților electorali, participanților la referendum sau grupurilor de inițiativă;</p> <p>c) contestațiile pe marginea hotărârilor Comisiei Electorale Centrale privind finanțarea campaniilor electorale ale partidelor politice, inclusiv celor înregistrate în calitate de concurenți electorali/participanți la referendum sau celor care au constituit grupuri de inițiativă la alegerile prezidențiale;</p> <p>d) contestațiile pe marginea hotărârilor Comisiei Electorale Centrale privind anularea înregistrării concurenților electorali, inclusiv candidații de pe listă, participanții la referendum sau grupurile de inițiativă înregistrate de Comisie</p> <p>e) contestațiile împotriva acțiunilor/inacțiunilor și deciziilor Consiliului Audiovizualului.</p> <p>3) Curțile de apel soluționează și cererile de apel împotriva hotărârilor și recursurile împotriva încheierilor emise de judecătoria în cadrul litigiilor electorale.</p> <p>4) Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel adoptate în cadrul litigiilor electorale.</p> <p>(2) Contestațiile împotriva acțiunilor/inacțiunilor și hotărârile consiliilor electorale de circumscripție care au constituit/gestionează activitatea birourilor electorale ale secțiilor de votare din străinătate și celor pentru localitățile din stînga Nistrului (Transnistria), depuse în instanța de judecată după efectuarea procedurii de examinare a cererilor prealabile, <u>se examinează de Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani).</u></p> <p>Articolul 72⁴. Soluționarea conflictelor de competență</p> <p>(1) În cazul în care aceeași contestație este depusă (adresată) în același timp către mai multe organe electorale, aceasta va fi examinată de către organul electoral ierarhic superior organului ale căror acțiuni/inacțiuni și hotărâri se contestă, iar în cazul</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>acțiunilor/inacțiunilor concurenților electorali, participanților la referendum sau grupurilor de inițiativă, de către organul electoral care i-a înregistrat.</p> <p>(2) Dacă contestația a fost adresată organelor electorale și instanței de judecată, contestația se va examina de instanța de judecată, cu excepția cazurilor în care nu a fost respectată procedura prealabilă de examinare.</p> <p>(3) În toate aceste cazuri, organele electorale care recepționează contestațiile, însă nu purced la examinarea acestora, restituie setul de documente prezentat, printr-o scrisoare de însoțire, în cel mult 2 zile calendaristice, cu informarea contestatarului și a organului electoral/instanței de judecată despre declinarea competenței.</p> <p>Articolul 73. Termenul de examinare a contestațiilor</p> <p>(1) În perioada electorală, contestațiile se examinează în următoarele termene:</p> <p>a) 3 zile calendaristice de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor, contestațiile privind acțiunile/inacțiunile și hotărârile consiliilor electorale de circumscripție și ale birourilor secțiilor de votare;</p> <p>b) 5 zile calendaristice de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor, contestațiile privind acțiunile/inacțiunile și hotărârile Comisiei Electorale Centrale;</p> <p>c) 5 zile calendaristice de la depunere, dar nu mai târziu de <i>termenul-limită stabilit pentru înregistrarea concurenților electorali sau termenul-limită stabilit pentru verificarea listelor de subscripție în cazul referendumurilor</i>, contestațiile privind acțiunile/inacțiunile grupurilor de inițiativă sau cererile privind anularea înregistrării grupurilor de inițiativă;</p> <p>d) 5 zile calendaristice de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor, contestațiile privind acțiunile/inacțiunile <i>pretendenților la funcțiile</i></p>
--	--	--	--	--

				<p><i>elective</i>, concurenților electorali sau participanților la referendum;</p> <p>e) 5 zile calendaristice de la depunere, dar nu mai târziu de ziua de ziua anterioară alegerilor, cererile privind anularea înregistrării concurenților electorali sau participanților la referendum;</p> <p>f) 5 zile calendaristice de la depunere, dar nu mai târziu sau concomitant cu examinarea rezultatelor alegerilor, contestațiile privind finanțarea campaniilor electorale ale concurenților electorali, participanților la referendum sau grupurilor de inițiativă;</p> <p>g) 5 zile calendaristice de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor, contestațiile privind acțiunile/inacțiunile și deciziile Consiliul Audiovizualului;</p> <p>h) 5 zile calendaristice de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor, contestațiile privind reflectarea campaniei electorale de către radiodifuzori aflați sub jurisdicția Republicii Moldova;</p> <p>i) 3 zile calendaristice de la depunere, dar nu mai târziu de ziua de <i>joi/vineri</i> imediat anterioară zilei votării, contestațiile privind refuzul de a acorda dreptul la replică de către radiodifuzori aflați sub jurisdicția Republicii Moldova sau mijloacele de informare în masă scrise;</p> <p>(2) În cazul în care examinarea nu ține de competența organului electoral respectiv, contestația, precum și materialele anexate la ea urmează a fi transmise spre examinare conform competenței, în mod urgent, în cel mult 2 zile calendaristice de la data recepționării. Scrisoarea de însoțire, prin care organul electoral expediază cererea contestatarului organului competent pentru examinare și, concomitent, informează contestatarul despre aceasta, nu constituie obiect al contestației, deoarece nu produce pentru contestatar efecte juridice. Contestația poate fi readresată spre examinare organului competent fără acordul contestatarului.</p> <p>(3) Examinarea contestațiilor privind finanțarea campaniilor electorale ale partidelor politice nu se</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>supune termenelor de prescripție prevăzute de prezentul capitol. La examinarea contestațiilor privind finanțarea activității partidelor politice se vor aplica reglementările prezentului cod și ale Legii nr. 294 din 21.12.2007 privind partidele politice, precum și Regulamentul privind finanțarea activității partidelor politice, aprobat de Comisia Electorală Centrală.</p> <p>(4) Contestațiile depuse în ziua alegerilor se examinează în aceeași zi, iar cele depuse după ziua votării se examinează concomitent cu procedura de totalizare a rezultatelor alegerilor și validarea mandatelor candidaților aleși. Consiliile electorale de circumscripție și, respectiv, Curtea Constituțională confirm rezultatele alegerilor și validează mandatele candidaților aleși doar după soluționarea definitivă a contestațiilor.</p> <p>(6) Cererile privind renumărarea voturilor în cazul dezacordului cu rezultatele preliminare ale votării se examinează în termen 3 zile calendaristice de la depunere. În cazul dispunerii procedurii de renumerarea, aceasta se organizează în termen de 5 zile calendaristice în condițiile stabilite de Comisia Electorală Centrală;</p> <p>(7) Contestațiile depuse la instanțele de judecată se examinează în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale Codului administrativ.</p> <p>(8) Apelul și recursul se examinează de către instanțele de judecată în termen de 3 zile de la primirea dosarului în cauză.</p> <p>(9) Programul instanțelor de judecată se organizează în așa fel încât contestațiile să poată fi depuse și examinate fără întârziere.</p> <p>(10) La examinarea contestațiilor și litigiilor, organele electorale/instanțele de judecată vor acorda prioritate celor care se referă la înregistrarea concurenților electorali, participanților la referendum sau grupurilor de inițiativă și la corectitudinea întocmirii listelor electorale.</p> <p><i>[Art.73 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>Articolul 74. Hotărârile cu privire la contestații</p> <p>(1) Hotărârea cu privire la contestație se adoptă cu votul majorității membrilor organului electoral și în conformitate cu procedura descrisă în regulamentele de activitate ale acestor organe.</p> <p>(2) Organul electoral, după examinarea contestației, este în drept să adopte una dintre următoarele hotărâri:</p> <p>a) să admită integral sau parțial contestația și să constate încălcările prevederilor cadrului normativ electoral;</p> <p>b) să respingă integral contestația ca fiind neîntemeiată, din lipsă de probe <u>sau cu încălcarea termenelor de depunere a acesteia.</u></p> <p>(3) În cazul contestării hotărârilor emise de organele electorale inferioare, organul electoral ierarhic superior este în drept:</p> <p>a) să respingă contestația și să mențină în vigoare hotărârea organului electoral ierarhic inferior;</p> <p>b) să admită contestația și să modifice, după caz, abroge parțial sau integral hotărârea organului electoral ierarhic inferior, emițind o nouă hotărâre.</p> <p>(4) În cazul constatării încălcărilor prevederilor cadrului normativ electoral, organul electoral urmează să decidă asupra tragerii la răspundere juridică a subiecților care se fac vinovați de comiterea încălcărilor și aplicării sancțiunilor conform prevederilor art. 75, să ceară înlăturarea încălcărilor constatate de către părțile ce se fac vinovate de comiterea acestora, după caz, să propună organului competent aplicarea sancțiunilor față de subiecții vinovați.</p> <p>(5) La examinarea contestației organul electoral, în vederea stabilirii răspunderii juridice, va ține cont de legătura causală dintre pretinsele încălcări și acțiunile săvârșite de către concurenții electorali/participanții la referendum sau grupurile de inițiativă.</p> <p>(6) În cazul contestațiilor privind reflectarea campaniei electorale de către radiodifuzori aflați sub</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>jurisdicția Republicii Moldova, Consiliul Audiovizualului adoptă decizii și întreprinde măsurile de rigoare în conformitate cu procedura stabilită de Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova, cu excepția termenelor aplicabile conform prezentului cod</p> <p>(7) Instanța de judecată adoptă și pronunță hotărâri și decizii, precum și emit încheieri în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale Codului administrativ.</p> <p>(8) Hotărârea instanței de judecată este definitivă și executorie din momentul pronunțării.</p> <p><i>[Art.74 modificat prin Legea nr.113 din 15.08.2019, în vigoare 17.08.2019]</i></p> <p style="text-align: center;">Secțiunea a 2-a Răspunderea pentru încălcarea cadrului normativ în domeniul electoral</p> <p>Articolul 75. Răspunderea juridică</p> <p>(1) Persoanele fizice și juridice, grupurile de inițiativă, concurenții electorali și participanții la referendum, precum și alți subiecți implicați în procesul electoral, care încalcă prevederile actelor normative în domeniul electoral, împiedică exercitarea liberă a drepturilor electorale ale cetățenilor, împiedică activitatea organelor electorale, poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.</p> <p>(2) Pentru încălcarea actelor normative în domeniul electoral, Comisia Electorală Centrală sau consiliul electoral de circumscripție, din oficiu sau în temeiul solicitării contestatarilor, poate aplica grupului de inițiativă, concurenților electorali sau participanților la referendum, după caz, partidelor politice înregistrate în calitate de concurenți electorali următoarele sancțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) avertisment; b) anularea înregistrării grupului de inițiativă, concurentului electoral sau participantului la referendum; 	
--	--	--	--	--	--

				<p>c) intentarea procesului contravențional conform legislației;</p> <p>d) lipsirea de alocații de la bugetul de stat, ca sancțiune de bază sau complementară.</p> <p>(3) Sancțiunea sub formă de avertisment poate fi aplicată prin hotărîre a Comisiei Electorale Centrale pentru încălcarea actelor normative în domeniul electoral, altele decît cele stabilite la alin. (5), în cazul oricăror alegeri, precum și prin hotărîre a consiliului electoral de circumscripție – în cazul alegerilor locale.</p> <p>(4) În cazul aplicării repetate a sancțiunii sub formă de avertisment în cursul unei perioade electorale pentru încălcări privind finanțarea campaniei electorale, Comisia Electorală Centrală aplică partidelor politice înregistrate în calitate de concurenți electorali sancțiunea complementară privind lipsirea de alocații de la bugetul de stat pentru o perioadă de la 6 luni pînă la un an.</p> <p>(5) Anularea înregistrării se aplică prin hotărîrea organului electoral care a înregistrat grupul de inițiativă, concurentul electoral sau participantul la referendum în cazul în care se constată:</p> <p>a) folosirea fondurilor financiare și materiale nedeclarate sau depășirea cheltuielilor peste plafonul mijloacelor din fondul electoral sau cel destinat grupului de inițiativă;</p> <p>b) utilizarea mijloacelor financiare din străinătate, cu excepția donațiilor din partea cetățenilor Republicii Moldova cu venituri obținute în afara țării;</p> <p>c) nesuspendarea din funcție de către candidatul care are această obligație. În acest caz se anulează înregistrarea candidatului independent sau se exclude din lista concurentului electoral candidatul respectiv;</p> <p>d) prezentarea documentelor false în vederea înregistrării în calitate de grup de inițiativă, concurent electoral sau participant la referendum. În cazul alegerilor parlamentare și locale se exclude din lista concurentului electoral candidatul respectiv;</p> <p>e) încălcarea prevederilor art.52 alin.(3).</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>(6) În cazul încălcării prevederilor prezentului cod și altor acte normative în domeniul electoral de către funcționarii electorali, Comisia Electorală Centrală, după caz, <i>consiliul electoral de circumscripție</i> poate să le aplice, în temeiul hotărârii, următoarele sancțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) avertisment; b) revocarea din componența organelor electorale și aparatelor de lucru ale acestora; c) excluderea din Registrul funcționarilor electorali; d) privarea de dreptul de a desfășura orice activitate în cadrul organelor electorale pentru un termen de la 1 an pînă la 4 ani. <p>(7) Pentru încălcarea actelor normative privind reflectarea campaniei electorale de către radiodifuzori aflați sub jurisdicția Republicii Moldova, Consiliul Audiovizualului poate aplica sancțiunile stabilite de Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova.</p> <p>(8) În cazul încălcării de către observator a normelor electorale în vigoare, organul electoral care a acreditat observatorul este în drept să anuleze acreditarea prin adoptarea unei hotărâri. În sensul prezentului articol se califică încălcări orice acțiune de propagandă pentru sau împotriva unui partid politic, altă organizație social-politică sau concurent electoral, grup de inițiativă, participant la referendum pentru sau contra întrebării supuse referendumului sau încercarea de a influența opțiunea alegătorului, precum și încălcarea în orice mod a drepturilor și obligațiilor observatorului și a normelor electorale în vigoare atrage după sine anularea acreditării observatorului de către organul electoral care a acreditat observatorul.</p> <p>Articolul 76. Răspunderea penală</p> <p>(1) Se consideră încălcări ale prezentului cod și sînt pasibile de răspundere penală faptele prevăzute la art.181 - 182 din Codul penal.</p> <p>(2) Președinții organelor electorale și alte persoane cu funcții de răspundere sînt obligați să informeze, cel tîrziu a doua zi lucrătoare din momentul constatării,</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>organele procuraturii sau organele afacerilor interne despre acțiunile ce conțin elemente constitutive ale unei infrațiuni privind organizarea și desfășurarea alegerilor sau finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, care le-au devenit cunoscute.</p> <p>Articolul 77. Răspunderea contravențională (1) Se consideră încălcări ale prezentului cod și sînt pasibile de răspundere contravențională faptele prevăzute la art.47–53 din Codul contravențional. (2) Contravențiile se constată și se examinează în conformitate cu prevederile Codului contravențional. Președinții organelor electorale și alte persoane ce dețin informații concludente despre comiterea unor contravenții sînt obligați să informeze, cel tîrziu a doua zi lucrătoare din momentul constatării, organele constatatoare cu privire la faptele care le-au devenit cunoscute și care conțin elemente constitutive ale unei contravenții, privind organizarea și desfășurarea alegerilor sau finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.</p>	
--	--	--	--	--	--

Anexa nr. 2

Propuneri de modificare a cadrului normativ conex

Nr. d/o	Prevederea (capitol,	Redacția actuală	Propunerea de modificare	Prevederea din CE după modificare	Nota de argumentare
---------	----------------------	------------------	--------------------------	-----------------------------------	---------------------

	secțiune, art., alin., pct.) din acele normative conexe propuse spre modificare				
Codul muncii nr. 154-XV din 28.03.2003					
1	Art. 75	(4) Suspendarea contractului individual de muncă și reluarea activității de muncă, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 76 lit. a) și b) și art. 78 alin. (1) lit. d ¹) și e), se face prin ordinul (dispoziția, decizia, hotărîrea) angajatorului, care se aduce la cunoștința salariatului, contra semnătură, cel târziu la data suspendării contractului individual de muncă sau a reluării activității de muncă.	La alineatul (4) sintagma „art. 76 lit. a) și b)” se substituie prin sintagma “art. 76 lit. a), b) și d ¹)”	4) Suspendarea contractului individual de muncă și reluarea activității de muncă, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 76 lit. a), b) și d¹) și art. 78 alin. (1) lit. d ¹) și e), se face prin ordinul (dispoziția, decizia, hotărîrea) angajatorului, care se aduce la cunoștința salariatului, contra semnătură, cel târziu la data suspendării contractului individual de muncă sau a reluării activității de muncă.	În contextul propunerilor de modificare a art. 13 alin. (3) din Codul electoral
2	Art. 76	Articolul 76. Suspendarea contractului individual de muncă în circumstanțe ce nu depind de voința părților Contractul individual de muncă se suspendă în circumstanțe ce nu depind de voința părților în caz de: a) concediu de maternitate; b) boală sau traumatism; d) carantină;	Articolul 76 se completează cu litera d ¹) cu următorul cuprins: „d ¹) înregistrare în calitate de concurent electoral în temeiul hotărîrii organului electoral;”	Articolul 76. Suspendarea contractului individual de muncă în circumstanțe ce nu depind de voința părților Contractul individual de muncă se suspendă în circumstanțe ce nu depind de voința părților în caz de: a) concediu de maternitate; b) boală sau traumatism; d) carantină;	

		<p>e) încorporarea în serviciul militar în termen, în serviciul militar cu termen redus sau în serviciul civil;</p> <p>f) forță majoră, confirmată în modul stabilit, ce nu impune încetarea raporturilor de muncă;</p> <p>g) trimitere în instanța de judecată a dosarului penal privind comiterea de către salariat a unei infracțiuni incompatibile cu munca prestată, pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii judecătorești;</p> <p>h) omitere, din vina salariatului, a termenului de trecere a controlului medical;</p> <p>i) depistare, conform certificatului medical, a contraindicațiilor care nu permit îndeplinirea muncii specificate în contractul individual de muncă;</p> <p>j) cerere a organelor de control sau de drept, conform legislației în vigoare;</p> <p>k) prezentare la locul de muncă în stare de ebrietate alcoolică, în stare cauzată de substanțe stupefiante sau toxice, constatată prin certificatul eliberat de instituția medicală competentă sau prin actul comisiei formate dintr-un număr egal de reprezentanți ai angajatorului și ai salariaților;</p> <p>l) aflare în grevă, declarată conform prezentului cod;</p> <p>m) stabilire pe termen determinat a gradului de dizabilitate ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale; precum și</p> <p>n) în alte cazuri prevăzute de legislația în vigoare.</p>		<p><i>d') înregistrare în calitate de concurent electoral în temeiul hotărîrii organului electoral;</i></p> <p>e) încorporarea în serviciul militar în termen, în serviciul militar cu termen redus sau în serviciul civil;</p> <p>f) forță majoră, confirmată în modul stabilit, ce nu impune încetarea raporturilor de muncă;</p> <p>g) trimitere în instanța de judecată a dosarului penal privind comiterea de către salariat a unei infracțiuni incompatibile cu munca prestată, pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii judecătorești;</p> <p>h) omitere, din vina salariatului, a termenului de trecere a controlului medical;</p> <p>i) depistare, conform certificatului medical, a contraindicațiilor care nu permit îndeplinirea muncii specificate în contractul individual de muncă;</p> <p>j) cerere a organelor de control sau de drept, conform legislației în vigoare;</p> <p>k) prezentare la locul de muncă în stare de ebrietate alcoolică, în stare cauzată de substanțe stupefiante sau toxice, constatată prin certificatul eliberat de instituția medicală competentă sau prin actul comisiei formate dintr-un număr egal de reprezentanți ai angajatorului și ai salariaților;</p> <p>l) aflare în grevă, declarată conform prezentului cod;</p> <p>m) stabilire pe termen determinat a gradului de dizabilitate ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale; precum și</p> <p>n) în alte cazuri prevăzute de legislația în vigoare.</p>	
--	--	--	--	---	--

Legea nr. 158-XVI din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public

3	Art. 51	<p>(3) Suspendarea raporturilor de serviciu se aprobă sau, după caz, se constată, prin actul administrativ al persoanei/organului care are competența legală de numire în funcție, cu excepția situațiilor specificate la art.52 lit.c) și d).</p> <p>(4) Suspendarea raporturilor de serviciu se consemnează în dosarul personal și în carnetul de muncă, cu excepția situațiilor specificate la art. 52 lit. c) și d), precum și la art. 54 alin. (1) lit. d).</p>	<p>La alineatele (3) și (4) sintagma „art. 52 lit. c) și d)” se substituie prin sintagma „art. 52 lit. c), d) și e¹)”</p>	<p>(3) Suspendarea raporturilor de serviciu se aprobă sau, după caz, se constată, prin actul administrativ al persoanei/organului care are competența legală de numire în funcție, cu excepția situațiilor specificate la art. 52 lit. c), d) și e¹).</p> <p>(4) Suspendarea raporturilor de serviciu se consemnează în dosarul personal și în carnetul de muncă, cu excepția situațiilor specificate la art. 52 lit. c), d) și e¹), precum și la art. 54 alin. (1) lit. d).</p>	
4	Art. 52	<p>Articolul 52. Suspendarea raporturilor de serviciu în circumstanțe ce nu depind de voința părților</p> <p>Raporturile de serviciu se suspendă în următoarele circumstanțe ce nu depind de voința părților:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) alegere sau numire într-o funcție de demnitate publică pentru perioada respectivă; b) încadrare în cabinetul persoanei ce exercită funcție de demnitate publică; c) concediu de maternitate; d) boală sau traumă; e) carantină; f) încorporare în serviciul militar ori în serviciul civil (de alternativă); g) forță majoră, confirmată în modul stabilit, ce nu impune încetarea raporturilor de serviciu; h) stabilire pe termen determinat a gradului de invaliditate ca urmare a unui accident de muncă suferit în timpul exercițiului funcției publice, care nu-i 	<p>Articolul 52 se completează cu litera e¹) cu următorul cuprins: „e¹) înregistrare în calitate de concurent electoral în temeiul hotărârii organului electoral;”</p>	<p>Articolul 52. Suspendarea raporturilor de serviciu în circumstanțe ce nu depind de voința părților</p> <p>Raporturile de serviciu se suspendă în următoarele circumstanțe ce nu depind de voința părților:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) alegere sau numire într-o funcție de demnitate publică pentru perioada respectivă; b) încadrare în cabinetul persoanei ce exercită funcție de demnitate publică; c) concediu de maternitate; d) boală sau traumă; e) carantină; e¹) înregistrare în calitate de concurent electoral în temeiul hotărârii organului electoral; f) încorporare în serviciul militar ori în serviciul civil (de alternativă); g) forță majoră, confirmată în modul stabilit, ce nu impune încetarea raporturilor de serviciu; h) stabilire pe termen determinat a gradului de invaliditate ca urmare a unui accident de muncă suferit în timpul exercițiului funcției publice, 	

		<p>permite funcționarului public exercițiul acesteia;</p> <p>i) în alte circumstanțe prevăzute de lege.</p>		<p>care nu-i permite funcționarului public exercițiul acesteia;</p> <p>i) în alte circumstanțe prevăzute de lege.</p>	
5	Art. 54	<p>Articolul 54. Suspendarea raporturilor de serviciu la cererea funcționarului public</p> <p>(1) La cererea funcționarului public, raporturile de serviciu se suspendă în caz de:</p> <p>a) înregistrare, în condițiile legii, în calitate de concurent electoral sau în calitate de persoană de încredere a unui concurent electoral;</p> <p>b) concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului pînă la vîrsta de 3 ani, în condițiile legii;</p> <p>b¹) concediu suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului în vîrstă de la 3 la 6 ani, în condițiile legii;</p> <p>c) concediu pentru îngrijirea unui membru bolnav al familiei cu durata de pînă la un an, conform certificatului medical;</p> <p>d) concediu neplătit, în condițiile legii;</p> <p>e) îngrijire a copilului bolnav în vîrstă de pînă la 7 ani;</p> <p>f) îngrijire a copilului invalid pînă la vîrsta de 16 ani;</p> <p>g) însoțire a soțului (soției) membru al personalului instituțiilor serviciului diplomatic la transferarea lui într-o misiune diplomatică sau oficiu consular;</p> <p>h) în alte circumstanțe prevăzute de lege.</p>	La art. 54 alin. (1) lit. a) se exclude.	<p>Articolul 54. Suspendarea raporturilor de serviciu la cererea funcționarului public</p> <p>(1) La cererea funcționarului public, raporturile de serviciu se suspendă în caz de:</p> <p>a) exclusă;</p> <p>b) concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului pînă la vîrsta de 3 ani, în condițiile legii;</p> <p>b¹) concediu suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului în vîrstă de la 3 la 6 ani, în condițiile legii;</p> <p>c) concediu pentru îngrijirea unui membru bolnav al familiei cu durata de pînă la un an, conform certificatului medical;</p> <p>d) concediu neplătit, în condițiile legii;</p> <p>e) îngrijire a copilului bolnav în vîrstă de pînă la 7 ani;</p> <p>f) îngrijire a copilului invalid pînă la vîrsta de 16 ani;</p> <p>g) însoțire a soțului (soției) membru al personalului instituțiilor serviciului diplomatic la transferarea lui într-o misiune diplomatică sau oficiu consular;</p> <p>h) în alte circumstanțe prevăzute de lege.</p>	

Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24.10.2008

6	Nu există	<p>Articolul 50. Înscrierea în mai multe liste de candidați Acceptarea deliberată a persoanei de a fi înscrisă în mai multe liste de candidați <i>se sancționează cu amendă de la 9 la 15 unități convenționale.</i></p>	<p>Se propune completarea Codului contravențional cu articolul 51¹ privind aplicarea răspunderii contravenționale pentru încălcarea regulilor de colectare a semnăturilor pentru susținerea candidaților în alegeri.</p> <p>Propunerea este formulată în contextul propunerilor de amendare a prevederilor art. 47 și 48 din Codul electoral.</p>	<p>Codul se completează cu articolul 51¹ cu următorul cuprins: „Articolul 51¹. Colectarea semnăturilor pentru susținerea candidaților la alegeri sau pentru inițierea referendumului (1) Membrii grupului de inițiativă care înscriu și/sau acceptă deliberat înscrierea datelor false sau informațiilor neveridice în listele de subscripție pe care le autentifică prin semnătură și/sau le prezintă organului electoral <i>se sancționează cu amendă de la 9 la 15 unități convenționale.</i> (2) Alegătorii care semnează, cu bună știință, de două și mai multe ori pentru susținerea unui candidat la aceeași funcție electivă și/sau pentru susținerea aceluiași referendum/aceiași întrebări supuse la referendum și/sau înscrie în lista de subscripție date neveridice despre sine <i>se sancționează cu amendă de la 9 la 15 unități convenționale.</i></p>	<p>Procedura de colectare a semnăturilor este practic aferentă la oricare tip de scrutin – la etapa de desemnare a candidaților în alegeri, fiind necesară stabilirea răspunderii pentru încălcarea procedurii respective.</p> <p>Misiunile de observare recomandă simplificarea procedurii în acest sens. Totodată, necesită a fi sancționați cei care și în aceste condiții încalcă cu bună știință aceste prevederi. Or, de conformitatea acestui proces este dependentă și legalitatea hotărârilor organelor electorale de înregistrare a candidaților sau de inițierea a unui referendum.</p>
7	Art. 54	<p>Articolul 54. Încălcarea legislației cu privire la cultele religioase</p>	<p>Se propune completarea art. 54 cu alin. (8) și (9)</p>	<p>Articolul 54 se completează cu alineatele (8) și (9) cu următorul cuprins: „(8) Exprimarea sau manifestarea publică a preferințelor politice sau favorizarea vreunui partid politic ori a vreunei organizații social-politice de către cultele religioase și părțile lor componente <i>se sancționează cu amendă de la 9 la 15 unități convenționale aplicată conducătorilor cultelor religioase sau ai părților lor componente cu/sau suspendarea activității cultelor religioase și a părților lor componente pe o perioadă de pînă la un an.</i> (9) Efectuarea agitației electorale de către cultele religioase și părțile lor componente <i>se sancționează cu amendă de la 9 la 15 unități convenționale aplicată conducătorilor cultelor religioase sau ai părților lor componente cu/sau suspendarea activității cultelor</i></p>	<p>Propunerile formulate rezidă din Adresa CC nr. PCC-01/139e-34/5 din 13.12.2016 înaintată Parlamentului în rezultatul validării scrutinului prezidențial din 2016.</p> <p>Contravențiile stabilite la art. 54 se constată și se examinează de către MAI.</p> <p>Suspendarea activității cultelor religioase se efectuează de către instanța de judecată în temeiul acțiunii depuse de Ministerul Justiției. Această procedură este descrisă de Legea nr. 125 din 11.05.2007 privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie. Nu este cert cum</p>

				<p><i>religioase și a părților lor componente pe o perioadă de pînă la un an.</i></p> <p>(10) Finanțarea ori susținerea materială sub orice formă, directă și/sau indirectă, a activității partidelor politice, grupurilor de inițiativă, precum și a campaniilor electorale de către cultele religioase și părțile lor componente <i>se sancționează cu amendă de la 9 la 15 unități convenționale aplicată conducătorilor cultelor religioase sau ai părților lor componente cu/sau suspendarea activității cultelor religioase și a părților lor componente pe o perioadă de pînă la un an.</i></p>	<p>funcționează această normă în condițiile prevederilor Codului administrativ.</p> <p>Totodată, Ministerul Justiției nu are calitatea de agent constatatator în condițiile Codului contravențional.</p> <p>Rămîne de determinat asupra competenței privind aplicarea răspunderii contravenționale.</p> <p>Norma materială privind restricțiile implicării cultelor religioase în activitatea politică, efectuarea agitației electorale și susținerea materială a campaniilor electorale este stabilită prin art. 15 și 24 din Legea nr. 125 din 11.05.2007 (cu ajustările propuse), necesită a fi stabilită forma răspunderii juridice pentru încălcarea acestora.</p>
8	<p>Art. 400</p> <p>Art. 423⁷</p>	<p>Articolul 400. Ministerul Afacerilor Interne</p> <p>(1) Contravențiunile prevăzute la art.47, art.48¹ alin.(5), art.49, 50, 52, 54 se constată și se examinează de către poliție</p> <p>Articolul 423⁷. Comisia Electorală Centrală</p> <p>(1) Contravențiunile prevăzute la art.48, art.48¹ alin.(1)–(4), art.48², 51 și 53 se constată de către Comisia Electorală Centrală din oficiu sau la sesizarea organelor abilitate.</p>	<p>La articolului 400 alineatul (1), sintagma „art. 49, 50,” se substituie cu sintagma „art. 49, 50, 51¹,”</p> <p>La articolului 423⁷ alineatul (1), sintagma „art.48², 51 și 53” se substituie cu sintagma „art.48², 51, 51¹ și 53”.</p>	<p>Articolul 400. Ministerul Afacerilor Interne</p> <p>(1) Contravențiunile prevăzute la art.47, art.48¹ alin.(5), art.49, 50, 51¹, 52, 54 se constată și se examinează de către poliție.</p> <p>Articolul 423⁷. Comisia Electorală Centrală</p> <p>(1) Contravențiunile prevăzute la art.48, art.48¹ alin.(1)–(4), art.48², 51, 51¹ și 53 se constată de către Comisia Electorală Centrală din oficiu sau la sesizarea organelor abilitate</p>	<p>Rămîne de determinat asupra competenței MAI sau CEC</p> <p>CEC are competența de a examina contravențiunile privind înscrierea în mai multe liste de candidați (art.51)</p>

Legea nr. 125 din 11.05.2007 privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie

9	Art. 15 alin. (2)	(2) Statul nu intervine în activitatea religioasă a cultelor. Cultele religioase și părțile lor componente se vor abține de la exprimarea sau manifestarea publică a preferințelor lor politice sau favorizarea vreunui partid politic ori a vreunei organizații social-politice.		La articolul 15, alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Statul nu intervine în activitatea religioasă a cultelor. Cultele religioase și părțile lor componente se vor abține de la exprimarea sau manifestarea publică a preferințelor lor politice sau favorizarea vreunui partid politic ori a vreunei organizații social-politice, inclusiv finanțarea sau susținerea materială sub orice formă a acestora. Cultelor religioase și părților lor componente li se interzice efectuarea agitației electorale, precum și a finanțarea sau susținerea materială sub orice formă a activității grupurilor de inițiativă sau a campaniilor electorale. ”	Propunerile formulate rezidă din Adresa CC nr. PCC-01/139e-34/5 din 13.12.2016 înaintată Parlamentului în rezultatul validării scrutinului prezidențial din 2016.
---	----------------------	---	--	---	---

10	Art. 24 alin. (2) lit. f)	(2) Drept temei pentru suspendarea activității cultelor religioase și a părților lor componente poate servi: f) efectuarea agitației electorale și/sau susținerea financiară sau materială a concurenților electorali.	Articolul 24 alineatul (2): la litera f), sintagma „a concurenților electorali” se substituie prin textul „sub orice formă a activității partidelor politice, grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale” alineatul se completează cu litera g) cu următorul cuprins: g) exprimarea sau manifestarea publică a preferințelor politice sau favorizarea vreunui partid politic ori a vreunei organizații social-politice.”	(3) Drept temei pentru suspendarea activității cultelor religioase și a părților lor componente poate servi: f) efectuarea agitației electorale și/sau susținerea financiară sau materială sub orice formă a activității partidelor politice, grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale; g) exprimarea sau manifestarea publică a preferințelor politice sau favorizarea vreunui partid politic ori a vreunei organizații social-politice.	
----	---------------------------------	--	---	--	--